

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľká Franková na roky 2015 – 2020

Názov:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľká Franková na roky 2015-2020
Územné vymedzenie:	obec Veľká Franková
Územný plán obce schválený:	áno
Dátum schválenia PHSR:	
Dátum platnosti:	od do 31.12.2020
Verzia ¹ :	1.0
Publikovaný verejne dňa:	
Vypracoval:	RNDr. Radomír Babiak, PhD.

¹ Prvé prijaté znenie sa označuje číslom 1.0. V prípade zásadnej zmeny sa ďalšie aktualizované verzie označujú 2.0, 3.0 atď. V prípade malých zmien sa označuje 1.1.

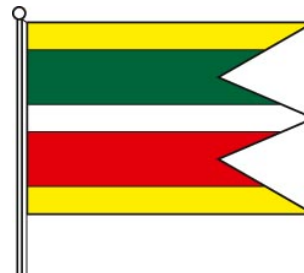

Veľká Franková

erb obce

vlajka obce

Základné údaje

Samosprávny kraj:	Prešovský
Okres:	Kežmarok
Historický región:	Horný Spiš, Zamagurie
Poloha stredu obce:	49°20'08'' s.g.š. a 20°17'56'' v.z.d.
Nadmorská výška stredu obce:	658 m.n.m.
Rozloha katastra:	10,59 km ² (1 059 ha)
Počet obyvateľov:	351 k 31.12.2014
Hustota obyvateľstva:	33 ob./km ²
PSČ:	059 78
Evidenčné číslo vozidiel:	KK

Oficiálne kontakty

Adresa:	Obec Veľká Franková 059 78 Veľká Franková 74
Web:	www.velkafrankova.ocu.sk
Email:	obecv.frankova@neton.sk
Telefón:	052/ 489 2637
Fax:	052/ 489 2637
IČO:	00 076 597

OBSAH

ÚVOD	5
ZÁMER SPRACOVANIA PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE VEĽKÁ FRANKOVÁ NA ROKY 2015-2020	
	6
A-ANALYTICKÁ ČASŤ	10
ZOZNAM ANALYZOVANÝCH VÝCHODISKOVÝCH KONCEPČNÝCH DOKUMENTOV A DÁT	11
A.I ANALÝZA VNÚTORNEHO PROSTREDIA	12
História obce	12
Prírodné pomery	13
Kvalita životného prostredia	13
Ochrana prírody a krajiny	13
Odpadové hospodárstvo	13
Ochrana proti povodňam	14
Obyvateľstvo	14
Počet a pohyb obyvateľstva	14
Veková štruktúra	18
Národnostná a konfesijná štruktúra	18
Vzdelanostná štruktúra	19
Základné socioekonomické charakteristiky obyvateľstva	19
Zamestnanosť a mzdy	20
Nezamestnanosť	21
Domový a bytový fond	24
Dopravná infraštruktúra	25
Technická infraštruktúra	26
Zdravotnícka a sociálna infraštruktúra a služby	26
Školstvo, kultúra a šport	27
Administratívno-správne služby	28
Hospodárske pomery	28
Polohová atraktivita územia	28
Organizačná štruktúra ekonomiky	29
Poľnohospodárstvo a lesníctvo	30
Priemysel	31
Cestovný ruch	31
Finančná analýza	33
Prehľad majetku a zdrojov	33
Analýza príjmov a výdavkov	34
Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu	35
Ex-post hodnotenie PHSR 2008-2013	38
Ex-ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií	42
A.II ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA	44
Štrukturálne fondy v programovom období 2014-2020	45
STEEP analýza	48

A.III ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA	48
SWOT analýza.....	48
Kľúčové faktory a disparity územia	50
B-STRATEGICKÁ ČASŤ	51
STRATEGICKÁ VÍZIA A STRATEGICKÝ CIEĽ OBCE	52
STRATÉGIA ROZVOJA	53
C-PROGRAMOVÁ ČASŤ.....	56
OPATRENIA, PROJEKTY A AKTIVITY PODĽA PRIORITNÝCH OBLASTÍ	57
SÚBOR UKAZOVATEĽOV, VÝSLEDKOV A DOPADOV	60
D-REALIZAČNÁ ČASŤ.....	67
AKČNÝ PLÁN OBCE	68
ADMINISTRATÍVNE, ORGANIZAČNÉ A INŠTITUCIONÁLNE ZABEZPEČENIE PHSR.....	69
STRUČNÝ POPIS KOMUNIKAČNEJ STRATÉGIE.....	70
SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA.....	70
E-FINANČNÁ ČASŤ	72
INDIKATÍVNY FINANČNÝ PLÁN.....	73
MODEL VIACZDROJOVÉHO FINANCOVANIA A FINANČNÝ RÁMEC.....	74
SYSTÉM HODNOTENIA A ZARAĐOVANIA PROJEKTOV DO FINANCOVANIA.....	78
ZÁVER	79
PRÍLOHY	80
ZOZNAM ČLENOV RIADIACEHO TÍMU, PRACOVNÝCH SKUPÍN A PARTNEROV ZAPOJENÝCH DO SPRACOVANIA PHSR.....	81
ZOZNAM INFORMAČNÝCH ZDROJOV POUŽITÝCH V PHSR	81
ZOZNAM SKRATIEK POUŽITÝCH V PHSR.....	82
AKČNÝ PLÁN NA DANÝ ROZPOČTOVÝ ROK S VÝHLADOM NA 2 ROKY	82
DOHODA O PARTNERSTVE	85
ZOZNAM TABULIEK, GRAFOV A FORMULÁROV	86

Úvod

Obecná samospráva v zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja tvorí integrálnu súčasť regionálnej politiky a regionálneho rozvoja. Integrálnou súčasťou regionálnej politiky sa stala najmä v súvislosti s rozsiahlou decentralizáciou verejnej správy, ktorá sa na Slovensku uskutočnila po prelome milénia a ktorou na obecné samosprávy prešlo obrovské množstvo kompetencií, zodpovednosti a taktiež financií, predstavujúcich významnú časť verejných financií. Samosprávy tak v oblasti vytvárania podmienok pre hospodársky a sociálny rozvoj územia majú svoje nezastupiteľné postavenie. Či už v rámci svojich originálnych kompetencií alebo preneseného výkonu štátnej správy, obce zabezpečujú výkony a služby vo verejnom záujme. Z tohto dôvodu je potrebné venovať veľkú pozornosť a úsilie koncipovaniu rozvojových stratégií samospráv.

Dokument „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľká Franková na roky 2015-2020“ (ďalej len „PHSR“) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskej a sociálnej situácie stanovuje strategické ciele a priority v záujme budúceho rozvoja obce. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania obce. Týmto programom sa uskutočňuje podpora rozvoja na lokálnej úrovni s dôrazom na hospodársku, sociálnu a environmentálnu oblasť. Ide o program cielených opatrení, navrhnutý pre stimulovanie rozvoja obce v strednodobom horizonte.

Cieľom tohto dokumentu je navrhnúť funkčne trvalo udržateľnú rozvojovú stratégiu, zameranú na realizáciu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce so zreteľom na potreby jej obyvateľov. Tento dokument formuluje tak strategické ciele, ako aj konkrétne opatrenia a aktivity, realizáciou ktorých budú tieto ciele naplnené. PHSR nie je uzavretý dokument bez možnosti zmien. Práve naopak, je dokumentom živým, otvoreným, ktorý môže byť v prípade potreby kedykoľvek aktualizovaný, dopĺňovaný a upravovaný. Jeho význam a využitie spočíva predovšetkým v tom, že je spracovaný na základe prieskumu názorov a potrieb volených orgánov obce, jej obyvateľov, záujmových skupín, ako aj za spoluúčasti miestnych aktérov a odborníkov.

Ambíciou dokumentu je podať odpovede na tri základné a najdôležitejšie otázky:

1. Akí sme a kde sa nachádzame?
2. Kam sa chceme dostať?
3. Ako sa tam dostaneme?

Cieľom analytickej časti je identifikácia rozvojových faktorov a disparít obce (akí sme a kde sa nachádzame). Následne je v strategickej časti sformulovaná vízia, ktorá dáva odpoveď na druhú otázku (kam sa chceme dostať). Spôsob ako sa tam dostať je stanovený v stratégii rozvoja, ktorej úspešné naplnenie bude závislé od úspešnosti realizácie opatrení a aktivít, definovaných v programovej časti dokumentu.

Pri vypracovaní tohto programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja sa zohľadnili priority Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR, ako aj jej vízia regionálneho rozvoja na Slovensku: Slovensko sa má stať krajinou s vysokou kvalitou života všetkých jeho obyvateľov. V záujme naplnenia dlhodobej vízie regionálneho rozvoja SR zameranej na rozvoj obcí, miest a regiónov, na zvyšovanie ich výkonnostného potenciálu a konkurencieschopnosti Národná stratégia regionálneho rozvoja SR stanovuje strategický cieľ: Integrovaným a výsledkovo orientovaným prístupom k regionálnemu rozvoju a na základe využitia vnútorného potenciálu regiónov zvýšiť do roku 2030 ich adaptabilitu, konkurencieschopnosť a výkonnosť pri súčasnom zvyšovaní kvality života obyvateľov a pri rešpektovaní princípov udržateľného rozvoja.

Zámer spracovania Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľká Franková na roky 2015-2020

Formulár 1 (Ú1): Zámer spracovania PHSR

Zámer spracovania PHSR	
Názov dokumentu	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľká Franková na roky 2015-2020
Forma spracovania	<p>Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľká Franková na roky 2015-2020 (ďalej len „PHSR 2015-2020“) bude spracovaný podľa aktuálneho znenia zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov a v súlade s Metodikou na vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC, vydanou Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015.</p> <p>Spracovanie dokumentu bude rešpektovať princíp partnerstva. Vykonané bude participatívnym spôsobom so zapojením zamestnancov obecného úradu, poslancov OcZ, širokej verejnosti a externých odborníkov.</p> <p>PHSR bude vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v Národnej stratégii regionálneho rozvoja, a bude zohľadňovať ciele a priority zakotvené v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja.</p>
Riadenie procesu spracovania	<p>Za riadenie procesu spracovania bude zodpovedať riadiaci tím zložený zo zástupcov obce a zhotoviteľa. Členmi riadiaceho tímu budú:</p> <p>Za obec: <u>Koordinátor riadiaceho tímu</u> Ondrej Krempaský – starosta obce <u>Členovia riadiaceho tímu</u> Katarína Čarnogurská – zamestnanec OcÚ</p> <p>Za zhotoviteľa: <u>Člen riadiaceho tímu</u> RNDr. Radomír Babiak, PhD. – externý odborník</p> <p>Riadiaci tím zodpovedá za:</p> <ul style="list-style-type: none"> - celkovú koordináciu spracovania PHSR 2015-2020, - zostavenie Zámeru spracovania PHSR, - spracovanie analýzy vnútorného a vonkajšieho prostredia, - spracovanie východísk pre strategickú časť, - vypracovanie strategickej vízie, - vypracovanie sumárneho návrhu aktivít a projektov ako východisko pre Akčný plán, - stanovenie termínov realizácie aktivít, projektov (roky) a odhad ich financovania (výška a zdroje financovania), - spracovanie akčného plánu na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky,

	<ul style="list-style-type: none"> - vytvorenie systému monitorovania, hodnotenia a aktualizácie PHSR, - informovanie verejnosti o realizácii PHSR, - spracovanie finančnej časti vo forme Finančného rámca pre realizáciu PHSR, - finalizáciu dokumentu a jeho predloženie zastupiteľstvu na schválenie. <p>Pre účely spracovania dokumentu budú zriadené 3 pracovné skupiny pre oblasť hospodárstva, sociálnych vecí a životného prostredia. Členovia pracovných skupín za obec budú nominovaní starostom obce, príp. obecným zastupiteľstvom. Členstvo v pracovných skupinách pre partnerské organizácie a pre zainteresovanú verejnosť bude ponúknuté na báze dobrovoľnosti a so subjektmi, ktoré prejavia záujem o spoluprácu bude uzatvorená partnerská dohoda.</p> <p>Členovia pracovnej skupiny – hospodárska: Jozef Pisarčík Ján Skrinský RNDr. Radomír Babiak, PhD.</p> <p>Členovia pracovnej skupiny – sociálna: Peter Krempaský Milan Krempaský RNDr. Radomír Babiak, PhD.</p> <p>Členovia pracovnej skupiny – environmentálna: Bc. Helena Čarnogurská Katarína Čarnogurská RNDr. Radomír Babiak, PhD.</p> <p>Pracovné skupiny budú zodpovedať za:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prerokovanie východísk pre strategickú časť, - prípravu podkladov pre formuláciu strategickej vízie obce, - návrh strategických cieľov a opatrení, - špecifikáciu opatrení, návrh aktivít a projektov, vrátane merateľných ukazovateľov výsledku, - prerokovanie návrhu finančnej časti. <p>Spracovanie PHSR bude prebiehať v úzkej komunikácii s verejnosťou. Verejnosť bude pravidelne informovaná o priebežných výstupoch prostredníctvom webovej stránky obce. Názory verejnosti budú zozbierané formou dotazníkového prieskumu.</p>
Obdobie spracovania	Od 1.5.2015 do 3.7.2015
Financovanie spracovania	Z rozpočtu obce, vo výške: 550,- eur

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Formulár 2 (Ú2): Harmonogram spracovania PHSR

Harmonogram spracovania PHSR												
Mesiac	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod				X								
Analytická časť				X								
Strategická časť				X	X							
Programová časť					X							
Realizačná časť					X	X						
Finančná časť						X	X					
Záver							X					

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Formulár 3 (Ú3): Metódy zapojenia verejnosti do prípravy PHSR

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Verejné informačné tabule			
Internetové stránky	áno	áno	áno
Obecné noviny			
Obecný rozhlas	áno		
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi		áno	áno
Návšteva v území	áno	áno	áno
Verejné vypočutie	áno	áno	áno
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	áno	áno	
Dotazník pre záujmové skupiny			
Dotazník pre širokú verejnosť	áno	áno	áno
Pracovné skupiny	áno	áno	áno
Nezávislí experti poskytujúci poradenské služby	áno	áno	áno

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Formulár 4 (Ú8): Štruktúra dokumentu

Úvod

táto časť zahŕňa:

- stručný popis kontextu vzniku a chronológie prípravy PHSR,
- stručné zhrnutie východiskových koncepčných dokumentov, týkajúcich sa vymedzeného územia,
- zámer spracovania PHSR.

Analytická časť

táto časť zahŕňa:

- kompletnú analýzu vnútorného prostredia na základe overeného súboru kvantitatívnych a kvalitatívnych dát podľa jednotlivých oblastí vrátane finančnej a hospodárskej situácie,
- ex-post hodnotenie (realizácia existujúceho PHSR vrátane vyhodnotenia rozpracovaných investičných a neinvestičných projektov k 31.12. príslušného roku),
- analýzu silných a slabých stránok územia,
- identifikáciu hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia (výber hlavných faktorov),
- analýzu príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia (posúdenie hlavných faktorov z hľadiska príležitostí a ohrození),
- analýzu väzieb územia,

- SWOT analýzu (súhrnná tabuľka),
- analýzu možných rizík a hrozieb, identifikáciu kritických oblastí rozvoja,
- identifikáciu východísk a možných riešení,
- odhad budúceho možného vývoja.

Strategická časť

táto časť zahŕňa:

- víziu územia,
- formuláciu a návrh stratégie,
- výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách – oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna, environmentálna).

Programová časť

táto časť zahŕňa:

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Realizačná časť

táto časť zahŕňa:

- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHSR, spôsob komunikácie, kooperácie a koordinácie,
- stručný popis komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám,
- systém monitorovania a hodnotenia,
- akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky – vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov.

Finančná časť

táto časť zahŕňa:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR,
- model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce,
- hodnotiacu tabuľku pre výber projektov.

Záver

táto časť zahŕňa:

- informáciu o schválení a zverejnení PHSR.

Prílohy

táto časť zahŕňa:

- Príloha č. 1 – Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PHSR,
- Príloha č. 2 – Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR (východiskové strategické a koncepčné dokumenty, súvisiaca legislatíva),
- Príloha č. 3 – Zoznam skratiek použitých v PHSR,
- Príloha č. 4 – Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky,
- Príloha č. 5 – Dohoda o partnerstve.

A-Analytická časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Analytická časť PHSR obsahuje komplexné zhodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie – analýzu aktuálneho stavu, v akom sa obec nachádza. Definuje vnútorný potenciál územia a limitujúce faktory rozvoja obce.

Zoznam analyzovaných východiskových koncepčných dokumentov a dát

Pri spracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľká Franková na roky 2015-2020 boli analyzované a zohľadnené už existujúce programovacie a plánovacie dokumenty:

Tabuľka 1: Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov

Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov			
Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Akčný plán rozvoja obce Veľká Franková na roky 2008-2013	2008-2013	lokálna	www.velkafrankova.ocu.sk
Komunitný plán	2010-2014	lokálna	www.velkafrankova.ocu.sk
Povodňová dokumentácia obce	priebežne	lokálna	obec Veľká Franková
PHSR Prešovského samosprávneho kraja 2008-2015 ²	2008-2015	regionálna	www.po-kraj.sk
Územný plán veľkého územného celku Prešovského kraja – Zmeny a doplnky 2004	od 2004	regionálna	www.po-kraj.sk
Národná stratégia regionálneho rozvoja SR	2030	národná	www.telecom.gov.sk
Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001	od 2001	národná	www.telecom.gov.sk
Partnerská dohoda 2014-2020	2014-2020	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Operačné programy 2014-2020	2014-2020	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Stratégia Európa 2020	2020	európska	www.eu2020.gov.sk

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Okrem rôznych koncepčných dokumentov bolo pri spracovaní dokumentu použité aj veľké množstvo dát rôzneho charakteru. Ich prehľad zobrazuje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 2: Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát

Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát		
Oblasť dát/téma	Zdroj údajov	Webová stránka
Obyvateľstvo	Obec Veľká Franková Štatistický úrad SR Databáza regionálnej štatistiky Mestská a obecná štatistika Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011	www.velkafrankova.ocu.sk www.statistics.sk www7.statistics.sk datacube.statistics.sk www.upsvar.sk datacube.statistics.sk/SODB/
Bývanie	Obec Veľká Franková Sčítanie obyvateľov, domov a bytov	www.velkafrankova.ocu.sk datacube.statistics.sk/SODB/

² V súčasnosti prebieha proces spracovania nového PHSR Prešovského samosprávneho kraja, predpokladaný termín jeho schválenia je koncom roka 2015

	2011	
Hospodárstvo	Obec Veľká Franková Databáza regionálnej štatistiky Štatistický úrad SR Obchodný register Živnostenský register Cestná databanka	www.velkafrankova.ocu.sk www7.statistics.sk www.statistics.sk www.orsr.sk www.zrsr.sk www.cdb.sk
Školstvo a vzdelávanie	Obec Veľká Franková ZŠ Veľká Franková	www.velkafrankova.ocu.sk zsvelkafrankova.edupage.org
Zdravotníctvo	Obec Veľká Franková	www.velkafrankova.ocu.sk
Sociálna sféra	Obec Veľká Franková Farnosť Veľká Franková Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny	www.velkafrankova.ocu.sk www.farnosťvelkafrankova.sk www.upsvar.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

A.I Analýza vnútorného prostredia

História obce

Obec Veľká Franková bola založená členmi rodu Berzevici z Veľkej Lomnice na nemeckom (šoltýskom) práve pravdepodobne už koncom 13. storočia. V historickej literatúre sa objavujú zmienky o existencii obce Franková už roku 1296. Prvý skutočný originálny doklad o existencii obce Franková však pochádza až z roku 1314 (villa magistri Frank t. j. obec magistra Franka).

Pomenovanie obce podľa svojho majiteľa či zakladateľa si Franková zachovala až do súčasnosti. Berzeviciovci roku 1396 darovali Frankovú kartuziánskemu kláštore na Skale útočišťa. V ďalšom období bola Franková začlenená k panstvu kartuziánov v Červenom kláštore. Roku 1529 obec násilne pričlenil k Nedeckému panstvu Hieroným Lasky, ale roku 1542 ju spišský prepošť Ján Horvát ako nájomca Nedeckého panstva vrátil kartuziánom v Červenom kláštore. Obec takto natrvalo pripadla panstvu v Červenom kláštore. Panstvo kartuziánov však od 16. storočia viackrát zmenilo majiteľov. Najskôr roku 1563 majetky patriace ku kláštore kráľ Ferdinand I. daroval Spišskej kapitule, potom ich vlastnili istý čas Gašpar Magócy, Štefan Tokoli, Juraj Horvát z Plavča a Pavol Rákoci. Roku 1699 získal panstvo v Červenom kláštore nitriansky biskup Ladislav Matiašovský. Ten ho v testamente roku 1704 odkázal reholi kamaldulov, takže po čase sa majiteľmi kláštora i panstva stali opäť mníši. Po zrušení žobravých rádov Jozef II. sa roku 1782 stal majiteľom červenokláštorského panstva erár, ale roku 1820 panovník František I. panstvo daroval grécko-katolíckemu biskupstvu v Prešove. Biskupstvo potom ostalo majiteľom panstva a teda i zemepánom Veľkej Frankovej až do zrušenia poddanstva v roku 1848.

V 14. - 20. storočí možno Veľkú Frankovú vidieť v prameňoch pod nasledovnými názvami: Frankuagasa (1320), Frankowa (1598), Frankova, Fronkova, Franck (1773), Gross-Frankowa (1808), Nagy-frankova (1863), Nagyfrankvágása (1907), Veľká Franková (1920). V rokoch 1979-1990 bola zlúčená s Malou Frankovou do obce Franková. Od roku 1990 sú obe obce opäť samostatné.

Veľká Franková patrila k stredne veľkým obciam na Spiši. Roku 1787 tu v 69 domoch žilo 469 obyvateľov a roku 1828 v 77 domoch 560 ľudí. Obyvatelia obce sa zaoberali v minulosti hlavne poľnohospodárstvom, pastierstvom a drevorubačstvom. Chov oviec a dobytky sa rozšíril hlavne od polovice 16. storočia, keď na severnom Spiši a hlavne Zamagurí prebiehala valašská kolonizácia. Aj vo Veľkej Frankovej r. 1553 usadil prior kartuziánskeho kláštora prostredníctvom školtéta Maximiliána rusínske obyvateľstvo. To si prinieslo so sebou aj východný cirkevný obrad. Ich prílev do Veľkej Frankovej v 2. polovici 16. storočia bol tak veľký, že roku 1562 sa obec uvádza ako "dedina Rusinov" (Villa Rutenis). Z dôvodu príslušnosti k panstvu v Červenom kláštore a pochopiteľným zvýšeným pastoračným úsilím rehoľníkov, ale tiež dosídlením obce kopaničiarskou kolonizáciou na

prelome 16.- 17. storočia sa obyvatelia z Veľkej Frankovej priklonili k latinskému cirkevnému obradu (www.velkafrankova.ocu.sk).

Prírodné pomery

Geologickú stavbu územia tvorí centrálnokarpatský paleogén (flyšové pásmo), ktorý je tvorený najmä pieskovecami a ílovcami, v menšej miere zlepenkami a ďalšími horninami. Z hľadiska geomorfologického členenia patrí katastrálne územie obce do Alpsko-Himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vonkajšie západné Karpaty, Podhôrno-magurskej oblasti a celku Spišská Magura. Z aspektu vertikálnej disekcie reliéfu sa na území obce nachádzajú najmä vrchoviny.

Hydrologicky patrí územie obce do úmoria Baltského mora a do povodia Dunajca a Popradu. Obec je situovaná pozdĺž Frankovského potoka, tečúceho južno-severným smerom a vlievajúceho sa spolu s Osturnianskym potokom do Dunajca. Spomínaná rieka a potoky majú snehovo-dažďový režim odtoku, čo znamená, že najvyššiu vodnosť majú v apríli až v júli a najnižšiu od novembra do februára. Územie obce patrí do chladnej, veľmi vlhkej klimatickej oblasti, mierne chladného okrsku (C1) s priemernou júlovou teplotou v rozmedzí 12 °C až 16 °C a priemernou ročnou teplotou okolo 4 °C. Je pomerne bohaté na vlahu, priemerný ročný úhrn zrážok je od 723 mm do 1 256 mm. V januári dosahuje úhrn zrážok okolo 40 mm, v júli 100-140 mm.

Väčšinu poľnohospodárskeho pôdneho fondu územia pokrývajú stredne ťažké pôdne druhy – ílovitohlinité a ťažké pôdne druhy - hlinité. Ostatnú časť katastra obce tvoria lesné pôdy. Z pôdných typov prevládajú najmä kambizeme kyslé, miestami sa vyskytujú rankre. Z hľadiska fyto geografického členenia patrí územie do bukovej fyto geograficko-vegetačnej zóny. Prirodzenou potenciálnou vegetáciou sú bukové a jedľovo-bukové lesy. Zoogeografické členenie terestrického biocyklu zaraďuje územie do provincie listnatých lesov. Zo stavovcov sú pre toto územie charakteristické najmä jeleň obyčajný, srnec hôrny, sviňa divá, zajac poľný, vlk obyčajný a líška obyčajná.

Kvalita životného prostredia

Ochrana prírody a krajiny

Katastrálne územie obce Veľká Franková leží v ochrannom pásme Pieninského národného parku a platí na ňom 2. stupeň územnej ochrany prírody. V obci sa nenachádzajú žiadne maloplošné chránené územia ani prvky ochrany prírody s vyšším stupňom ochrany.

Najbližšie k obci Veľká Franková sa nachádzajú prírodné rezervácie a prírodné pamiatky v katastri obcí Osturňa (Veľké osturnianske jazero, Malé jazera, Jazero) a Jezersko (Jezerské jazero). V Osturni sa nachádza aj pamiatková rezervácia ľudovej architektúry.

Severovýchodným smerom od obce sa nachádza Pieninský národný park, v ktorom sú vyčlenené zóny s 2. až 5. stupňom územnej ochrany. Jeho súčasťou sú aj 4 prírodné rezervácie – Národná prírodná rezervácia (NPR) Haligovské skaly, NPR Prielom Dunajca, NPR Prielom Lesníckeho potoka a NPR Kamienska tisina. V Červenom Kláštore sa taktiež nachádza Národná kultúrna pamiatka s rovnomeným názvom.

Odpadové hospodárstvo

Systém zberu komunálnych odpadov je v obci nastavený podľa reálnych potrieb obyvateľov a zabezpečuje sa v súlade s ustanoveniami Zákona o odpadoch. Na zber zmesového komunálneho odpadu z domácností sa používajú 110 l a 120 l KUKA nádoby, 1100 l maloobjemové kontajnery (MOK) a zberné vrecia. Ostatné komunálne odpady sa v závislosti od druhov odpadov zbierajú prostredníctvom veľkoobjemových kontajnerov alebo vriec. Na zber drobného zmesového odpadu od obyvateľov a návštevníkov obce sú v intraviláne obce rozmiestnené drobné odpadkové koše.

Tabuľka 3: Frekvencia zberu odpadov

Názov odpadu	Kategória O-ostatný N-nebezpečný	Frekvencia zberu
zmesový KO	O	1 x za 14 dní
papier a lepenka	O	4 x ročne
plasty	O	1 x za mesiac
kovy	O	1 x za mesiac
sklo	O	1 x za mesiac
veľkoobjemový odpad	O	2 x ročne
drobný stavebný odpad	O	2 x ročne
textil	O	2 x ročne
nebezpečný odpad	N	2 x ročne

Zdroj: VZN o nakladaní s komunálnymi odpadmi a s drobnými stavebnými odpadmi

Ochrana proti povodňam

Obec sa v roku 2011 zapojila do Programu revitalizácie krajiny a integrovaného manažmentu povodí Slovenskej republiky. V rámci tohto Programu získala na projekt protipovodňových opatrení finančnú dotáciu 20 000,- eur. Počas trvania projektu bolo v obci Veľká Franková zhotovených 92 ks prahov, stupňov a hrádzok z drevnej guľatiny, 10 ks odrážok alebo prekleňovaní a 42 ks zasakávacích pásov. Spolu bol týmito opatreniami vytvorený vodozádržný priestor v objeme 10 577,63 m³. Uvedený projekt realizovalo 9 pracovníkov, ktorých obec prijala do pracovného pomeru prostredníctvom AOTP, realizovaných cez ÚPSVaR Kežmarok.

Obyvateľstvo

Počet a pohyb obyvateľstva

Nasledujúca tabuľka zobrazuje základné parametre stavu a pohybu obyvateľstva obce Veľká Franková za posledných 10 rokov. Počet obyvateľov v tomto období klesol o 16 (z 367 v roku 2005 na 351 v roku 2014). Takmer jednu tretinu obyvateľov Veľkej Frankovej tvoria obyvatelia prisťahovaní z iných obcí, autochtónne obyvateľstvo predstavuje 69,5 % všetkých obyvateľov s trvalým pobytom v obci (podľa výsledkov SODB 2011).

Tabuľka 4: Základné charakteristiky stavu a pohybu obyvateľstva

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet obyvateľov (k 31.12.)	367	361	361	356	353	348	350	351	356	351
Živonarodení	3	3	3	2	3	3	3	4	3	7
Zomrelí	8	2	5	4	4	4	2	1	2	4
Bilancia prirodzeného pohybu	-5	1	-2	-2	-1	-1	1	3	1	3
Prisťahovaní	0	0	5	1	3	1	1	0	5	0
Vystťahovaní	6	7	3	4	6	5	0	2	1	8
Migračné saldo	-6	-7	2	-3	-3	-4	1	-2	4	-8
Bilancia celkového pohybu	-11	-6	0	-5	-4	-5	2	1	5	-5
Hr.m. živorodenosti (‰)	8,2	8,3	8,3	5,6	8,5	8,6	8,6	11,4	8,4	19,9

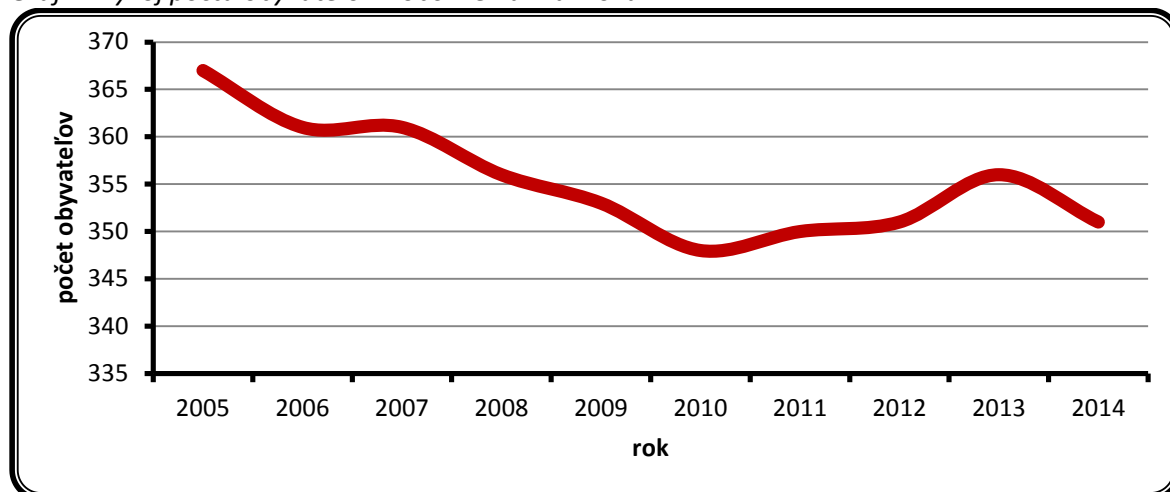

Hr.m. úmrtnosti (‰)	21,8	5,5	13,9	11,2	11,3	11,5	5,7	2,8	5,6	11,4
Hr.m. prirodzeného prírastku (‰)	-13,6	2,8	-5,5	-5,6	-2,8	-2,9	2,9	8,5	2,8	8,5
Hr.m. imigrácie (‰)	0,0	0,0	13,9	2,8	8,5	2,9	2,9	0,0	14,0	0,0
Hr.m. emigrácie (‰)	16,3	19,4	8,3	11,2	17,0	14,4	0,0	5,7	2,8	22,8
Hr.m. migračného salda (‰)	-16,3	-19,4	5,5	-8,4	-8,5	-11,5	2,9	-5,7	11,2	-22,8
Hr.m. celkového prírastku (‰)	-30,0	-16,6	0,0	-14,0	-11,3	-14,4	5,7	2,8	14,0	-14,2

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné prepočty

Vývoj počtu obyvateľov Veľkej Frankovej za posledných 10 rokov má regresný charakter. Hoci v rokoch 2011 až 2013 dochádzalo k miernemu medziročnému zvýšeniu, celkový trend od roku 2005 ukazuje, že počet obyvateľov obce postupne klesá.

Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov v obci Veľká Franková

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Veľká Franková patrí medzi obce s nízkou natalitou. Jej úroveň za posledných 10 rokov mala pomerne vyrovnaný (avšak nízky) priebeh (okrem roku 2014), keď sa väčšinu obdobia (8 rokov z 10) pohybovala okolo hodnoty 8 ‰ (čo znamenalo tria živonarodení ročne). Najpriaznivejším bol rok 2014, počas ktorého sa v obci narodilo 7 detí a hrubá miera živorodenosti tak dosiahla hodnotu takmer 20,0 ‰. Priemerná hodnota tohto ukazovateľa za celé hodnotené obdobie, teda za posledných 10 rokov, bola 9,6 ‰. Obec teda v tomto ukazovateli dosahuje nepriaznivé hodnoty. Pre porovnanie, v Zamagurí ako celku sa hr. m. živorodenosti pohybuje na úrovni cca 12 ‰, v okrese Kežmarok 15 ‰, v Prešovskom kraji 11,5 ‰ a v Slovenskej republike na úrovni cca 10 ‰.

Medziročný vývoj počtu zomrelých mal relatívne vyrovnaný priebeh, podobne ako tomu bolo u počtu živonarodených. Najmenej zomrelých za posledných 10 rokov bolo v roku 2012 (1 osoba), najviac v roku 2005 (8 osôb). Úroveň mortality sa teda pohybovala v rozmedzí od 2,8 po 21,8 ‰, pričom priemer za posledných 10 hodnotených rokov bol vo Veľkej Frankovej 10,1 ‰. V obci teda môžeme pozorovať zhruba rovnakú mieru úmrtnosti akú má región Zamaguria ako celok a zároveň vyššiu mieru úmrtnosti akú majú iné slovenské regióny. V spomínanom Zamagurí hr. m. úmrtnosti osciluje okolo úrovne cca 10 ‰, v okrese Kežmarok 7 ‰, v Prešovskom kraji 8 ‰ a v Slovenskej republike okolo úrovne 9,5 ‰.

Negatívne hodnoty hrubej miery živorodenosti so skôr negatívnymi hodnotami úmrtnosti sa odzrkadľujú v bilancii prirodzeného pohybu obyvateľstva Veľkej Frankovej. Za posledných 10 rokov bola obec 5x populačne stratová a 5x populačne zisková. K medziročnému populačnému úbytku obyvateľstva došlo v rokoch 2005 a v období 2007 – 2010, k populačnému prírastku v roku 2006

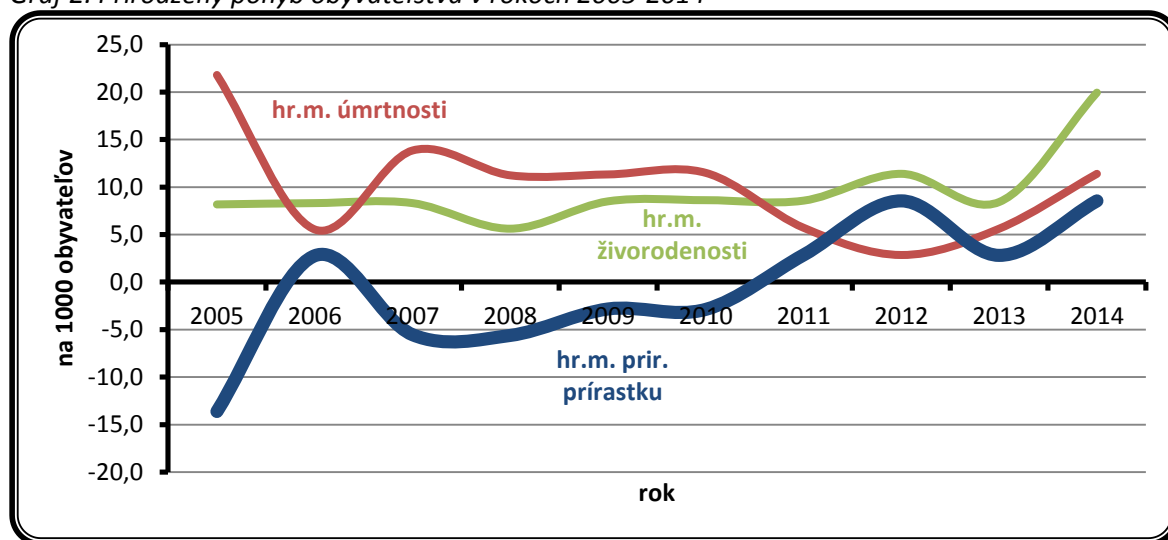

a v období 2011 – 2014 (za posledné 4 roky teda badať mierne zlepšenie trendu, hoci v absolútnom vyjadrení sa jedná o medziročný prírastok „len“ jednej až troch osôb). Hrubá miera prirodzeného prírastku sa v posledných 10 rokoch pohybovala v rozmedzí od -13,6 ‰ v roku 2005 po 8,5 ‰ v rokoch 2012 a 2014.

Z dôvodu kombinácie pomerne nízkej natality na jednej strane a zvýšenej mortality na strane druhej bola reprodukcia obyvateľstva za posledných 10 rokov mierne nepriaznivá. Celkovo možno konštatovať, že výsledkom prirodzených populačných procesov je stagnácia počtu obyvateľov obce (keďže bilancia prirodzeného pohybu osciluje blízko nuly).

Za dominantný faktor, ovplyvňujúci prirodzený pohyb obyvateľstva obce, možno považovať predovšetkým vekovú štruktúru jej obyvateľov.

Graf 2: Prirodzený pohyb obyvateľstva v rokoch 2005-2014

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Podobne ako vývoj prirodzeného pohybu, aj vývoj z hľadiska migračného pohybu je v obci nepriaznivý. Hrubá miera imigrácie sa v obci za posledných 10 rokov pohybovala v priemere na úrovni 4,5 ‰ (priemerne sa ročne prisťahovalo 1,6 osoby). V absolútnom vyjadrení sa počet prisťahovaných medziročne pohyboval v rozmedzí od 0 po 5 osôb. Hrubá miera imigrácie sa teda pohybovala v rozmedzí od 0,0 do 14,0 ‰. Až v štyroch z posledných 10 rokov sa stalo, že sa do obce nik neprisťahoval.

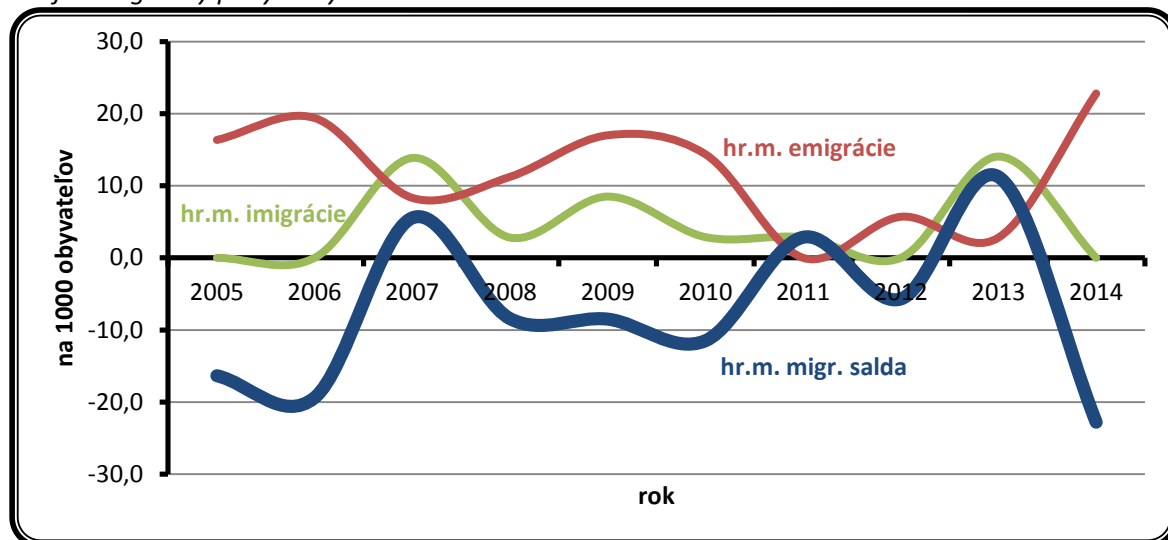
Hrubá miera emigrácie v hodnotenom období dosahovala vyššie hodnoty, pričom jej priemerná úroveň bola až 11,8 ‰ (v priemere 4,2 vystahovaných osôb ročne). Tento ukazovateľ sa pohyboval v rozmedzí od 0,0 ‰ v roku 2011 (jediný rok z posledných 10, kedy sa z obce nik neodšťahoval), po 22,8 ‰ v roku 2014 (8 vystahovaných).

Výsledkom hore uvedených procesov bol nepriaznivý vývoj migračného salda, ktoré sa pohybovalo v rozmedzí od -8 osôb v roku 2014 (migračný úbytok na úrovni -22,8 ‰) po 4 osoby v roku 2013 (migračný prírastok na úrovni 11,2 ‰). Kladné migračné saldo obec zaznamenala len v rokoch 2007, 2011 a 2013, ostatných 7 rokov bolo migračné saldo záporné. Celkovo sa za posledných 10 rokov migračným pohybom znížil počet obyvateľov obce o 26. Väčšinu hodnoteného obdobia teda obec vykazuje negatívnu bilanciu migračného salda, pričom z aspektu migrácie v nej prebiehajú prevažne depopulačné procesy. Možno teda konštatovať, že trend vývoja za posledných 10 rokov je nepriaznivý.

Dominantnými faktormi ovplyvňujúcimi migračný pohyb obyvateľov Veľkej Frankovej sú predovšetkým ponuka pracovných príležitostí a možnosti uplatnenia mladých ľudí v regióne.

Graf 3: Migračný pohyb obyvateľstva v rokoch 2005-2014

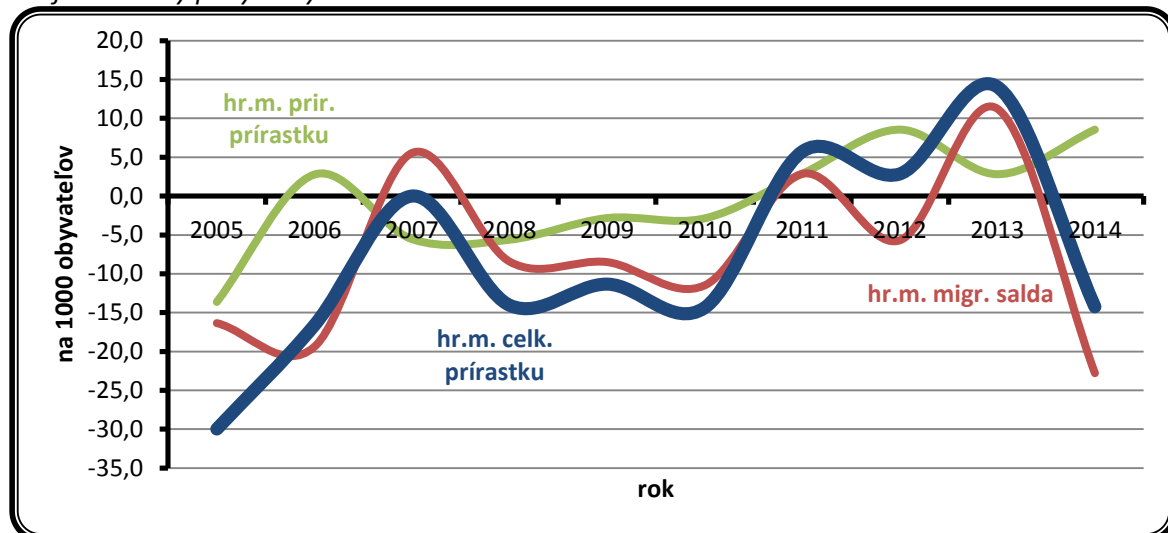

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Hrubá miera prirodzeného prírastku dosahovala 5x za posledných 10 rokov kladné hodnoty (viac ľudí sa narodilo ako zomrelo) a 5x záporné hodnoty (vice versa). Bilancia prirodzeného pohybu za celé hodnotené obdobie je však záporná, na úrovni -2 osoby (tzn., že za posledných 10 rokov sa narodili o 2 osoby menej, ako ich zomrelo, čo činí prirodzený úbytok obyvateľstva na úrovni -0,5 ‰). Hrubá miera migračného salda dosahovala väčšinu rokov záporné hodnoty (znamenajúce migračný úbytok obyvateľstva; 7x z 10 rokov). Celkovo je migračné saldo za hodnotené obdobie záporné, na úrovni -26 osôb (tzn., že za posledných 10 rokov sa z obce vysťahovalo o 26 osôb viac ako sa do nej prisťahovalo, čo činí migračný úbytok na úrovni -7,3 ‰).

Výsledkom kombinácie vyššie popísaných nepriaznivých prirodzených populačných a migračných procesov ostatných desiatich rokov je negatívna bilancia celkového pohybu obyvateľstva Veľkej Frankovej na úrovni -28 osôb, čo činí celkový úbytok obyvateľstva na úrovni -7,8 ‰. Len 3x za ostatných 10 rokov došlo v obci k celkovému prírastku obyvateľov, raz bola bilancia vyrovnaná a 6x došlo k celkovému úbytku obyvateľov. Situáciu ohľadne populačného vývoja v obci možno teda hodnotiť negatívne.

Graf 4: Celkový pohyb obyvateľstva v rokoch 2005-2014

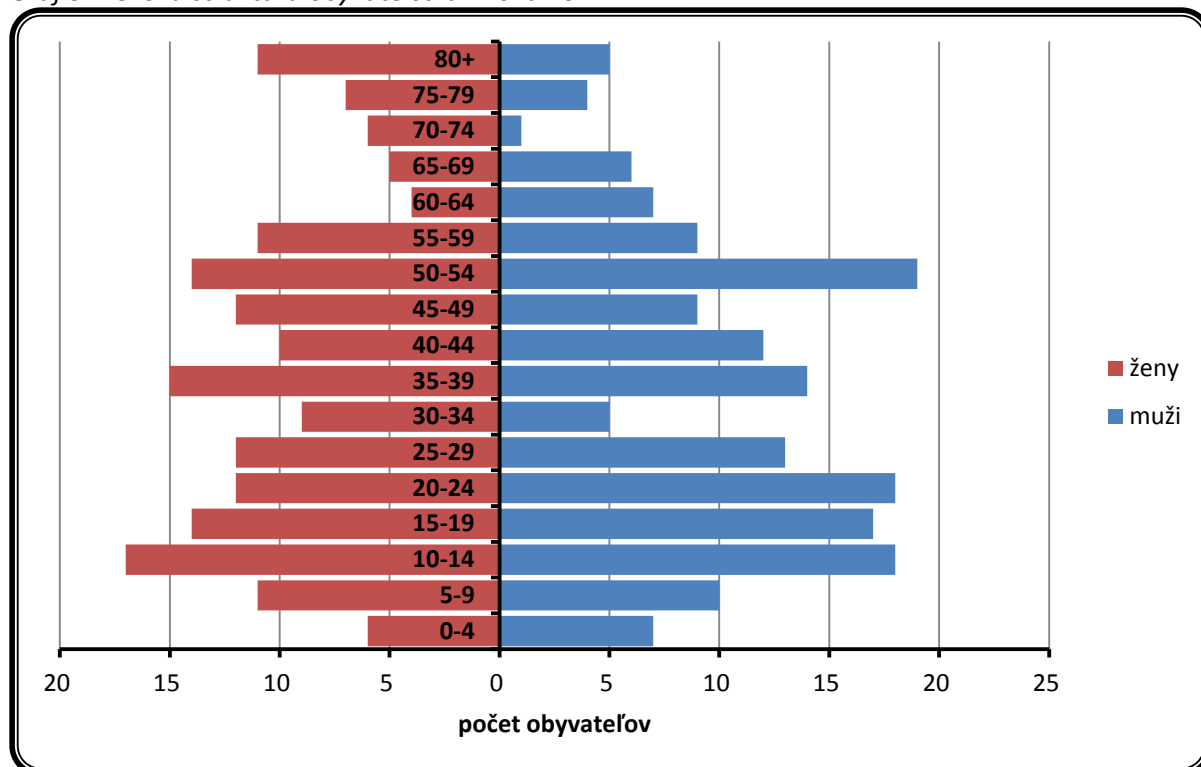
Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Veková štruktúra

Vekovú pyramídu obyvateľstva Veľkej Frankovej možno charakterizovať ako regresný typ, keďže početnosť predreprodukčnej zložky (0-14 r.) je výrazne nižšia ako početnosť poreprodukčnej (nad 50 r.) zložky obyvateľstva (v pomere 69 k 109). Najvyššie zastúpenie v štruktúre obyvateľstva majú vekové skupiny 10-14, 50-54, 15-19 a 20-24 ročných. V nadväznosti na typ vekovej pyramídy možno konštatovať, že z dlhodobého hľadiska bude počet obyvateľov obce (pri nezmenených podmienkach) klesať.

Graf 5: Veková štruktúra obyvateľstva v roku 2011

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Priemerný vek obyvateľstva v roku 2011 predstavoval 37,31 roka (35,72 u mužov a 38,89 roka u žien). Z hľadiska priemerného veku sa Veľká Franková v porovnaní s ostatnými obcami Zamaguria zaradila medzi obce so starším obyvateľstvom. V štruktúre obyvateľstva vo vzťahu k ekonomickej aktivite, teda podľa produktívnych vekových skupín, prevláda predproduktívna zložka nad poproduktívnou zložkou. Podiel produktívnej zložky obyvateľstva predstavuje 67,4 % (napr. v rámci Slovenska je tento podiel cca 72 %).

Tabuľka 5: Vybrané parametre vekovej štruktúry obyvateľstva obce Veľká Franková

	Počet obyvateľov	Veková štruktúra (%)			Priemerný vek
		0-14	15-64	65+	
Veľká Franková	350	19,7	67,4	12,9	37,31

Zdroj: SODB 2011

Národnostná a konfesijná štruktúra

Národnostné zloženie obyvateľstva obce Veľká Franková je takmer homogénne, keďže až 97,11 % obyvateľov sa hlási k slovenskej národnosti. Ostatné národnosti majú v tejto štruktúre nepatrné zastúpenie. V konfesijná štruktúre obyvateľstva výrazne dominuje rímskokatolícke vierovyznanie

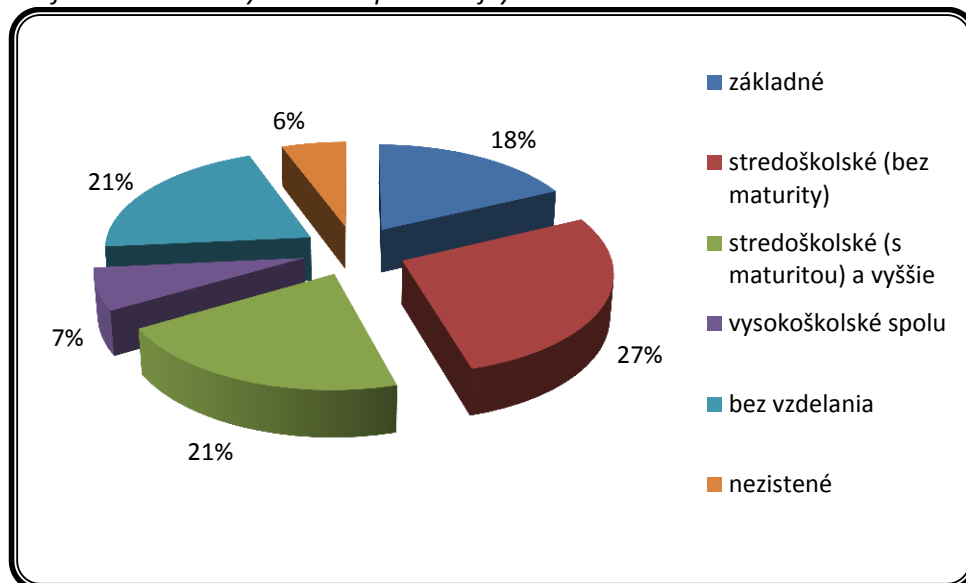

s podielom 97,38 %. Ku gréckokatolíckemu vierovyznaniu sa hlási 0,79 % a k pravoslávne 0,26 % obyvateľov obce. U 1,57 % obyvateľstva nebola zistená príslušnosť ku konfesiam (SODB 2011).

Vzdelanostná štruktúra

Podľa výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 (SODB, 2011) má 18 % obyvateľov obce Veľká Franková ako najvyššie dosiahnuté vzdelanie len základné vzdelanie, čo sa takmer zhoduje s priemernou hodnotou tohto ukazovateľa v Zamagurí ako celku. Takmer polovica (45 %) obyvateľov Veľkej Frankovej má najvyššie dosiahnuté vzdelanie stredoškolské bez maturity (teda max. výučný list). Vysokoškolské vzdelanie má 7 % obyvateľov obce.

Graf 6: Štruktúra obyvateľstva podľa najvyššieho ukončeného vzdelania

Poz.: v kategórii „bez vzdelania“ sú zahrnuté osoby s neukončeným základným vzdelaním a deti do 16 rokov

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Základné socioekonomické charakteristiky obyvateľstva

Miera ekonomickej aktivity (podiel ekonomicky aktívnych obyvateľov na počte obyvateľov v produktívnom a poproduktívnom veku) v obci Veľká Franková predstavuje 56,2 %. Zo 154 ekonomicky aktívnych osôb bolo v čase Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 pracujúcich osôb 138 (39,3 %), z nich 1 osoba bola pracujúci dôchodca. Na materskej dovolenke sa nachádzali 2 osoby a 14 obyvateľov bolo nezamestnaných. Z 351 obyvateľov obce bol každý piaty obyvateľ dôchodca, ďalšiu viac ako jednu tretinu (33,6 %) všetkých obyvateľov tvorili deti do 16 rokov a študenti.

Tabuľka 6: Obyvateľstvo podľa ekonomickej aktivity

			počet	podiel (%)
Osoby nezávislé	v tom:	ekonomicky aktívni	154	43,9
		rodičovská dovolenka	4	1,1
		nepracujúci dôchodcovia	69	19,7
		ostatní nezávislí	3	0,8
	nezávislé osoby spolu:		230	65,5
Osoby závislé	v tom:	deti do 16 rokov	77	21,9
		študenti stredných škôl	25	7,1

	študenti vysokých škôl	16	4,6
	ostatní závislí, nezistení	3	0,9
	<i>osoby závislé spolu:</i>	<i>121</i>	<i>34,5</i>
Obyvateľstvo spolu		351	100,0

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Zamestnanosť a mzdy

Ukazovateľ „odvetvie ekonomickej činnosti“ predstavuje druh výroby alebo činnosti podniku alebo iného subjektu, ktorú obyvateľ aktuálne alebo v poslednom pracovnoprávnom vzťahu vykonával. Vzťahuje sa na obyvateľov starších ako 16 rokov, ktorí už niekedy pracovali.

Podľa SODB 2011 výrazne najväčšiu časť zo 154 ekonomicky aktívnych obyvateľov Veľkej Frankovej predstavovali pracujúci v odvetví priemyselnej výroby (48 obyvateľov; takmer každý tretí z celkového počtu EAO). V odvetví vzdelávania pracovalo ďalších 10 % EAO (15 zo 154) a po 8 % ekonomicky aktívnych obyvateľov pracovalo v odvetviach stavebníctva, verejnej správy a obrany a poľnohospodárstva, lesníctva a rybolovu.

Keďže Veľká Franková je výrazne vidieckou obcou s nedostatkom pracovných príležitostí, významnú úlohu v otázke zamestnanosti obyvateľstva zohráva dochádzka do zamestnania. Ako vidieť z nasledujúcej tabuľky, viac ako štyria z piatich ekonomicky aktívnych obyvateľov (82,5 %) musia za prácou dochádzať mimo obec svojho bydliska. Až v štyroch odvetviach (doprava a skladovanie; administratívne a podporné služby; verejná správa a obrana; ostatné činnosti) dochádzali do zamestnania všetky osoby, v odvetví priemyselnej výroby to bolo takmer 94 % EAO. Najnižší podiel dochádzajúcich do zamestnania bol v odvetví veľkoobchodu a maloobchodu (40,0 %).

Tabuľka 7: Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa dochádzky do zamestnania a odvetvia ekonomickej činnosti

Odvetvie ekonomickej činnosti ³	Počet EAO	podiel	
		z toho dochádza do zamestnania	dochádzajúcich do zamestnania v danom odvetví (%)
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	12	7	58,3
Priemyselná výroba	48	45	93,8
Stavebníctvo	13	11	84,6
Veľkoobchod, maloobchod	10	4	40,0
Doprava a skladovanie	8	8	100,0
Ubytovacie a stravovacie služby	8	6	75,0
Činnosti v oblasti nehnuteľností, financií, poisťovania, informácií a komunikácie	2	1	50,0
Odborné, vedecké a technické činnosti	5	4	80,0
Administratívne a podporné služby	3	3	100,0
Verejná správa a obrana	13	13	100,0
Vzdelávanie	15	13	86,7
Zdravotníctvo	8	5	62,5
Ostatné činnosti spolu	2	2	100,0
Nezistené	7	5	71,4
Spolu	154	127	82,5

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

³ kvôli zjednodušeniu a prehľadnosti sú niektoré odvetvia v danej tabuľke oproti klasifikácii SK NACE Rev.2 združené

Najdôležitejším miestom dochádzky za prácou bolo pre obyvateľov Veľkej Frankovej v čase Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011 mesto Spišská Stará Ves, do ktorého dochádzalo za prácou 16 obyvateľov (z tohto polovica v odvetví priemyselnej výroby). Štyria obyvatelia odchádzali za prácou do Kežmaroku. Do inej obce v rámci okresu Kežmarok odchádzalo celkovo 28 osôb, do iných okresov v rámci SR 11 osôb a do zahraničia 8 ekonomicky aktívnych obyvateľov.

Jednou z dôležitých charakteristík pracovného trhu a zároveň významným ukazovateľom vyspelosti/zaostalosti regiónu je nastavenie výšky miezd v danom regióne. Obec leží v okrese Kežmarok a ako napovedá tabuľka nižšie, tento okres patrí z hľadiska výšky priemerných nominálnych mesačných miezd zamestnancov medzi výrazne podpriemerné regióny Slovenska. V roku 2013 bola uvedená mzda v okrese Kežmarok (648 eur) nižšia ako priemer v Prešovskom kraji (721 eur) a výrazne nižšia ako v Slovenskej republike (dosahovala len 73 % priemeru SR; na Slovensku bola o 243 eur vyššia). Dokonca aj v porovnaní s okolitými okresmi Poprad a Stará Ľubovňa, ktoré ešte tvoria rádius dennej dochádzky do zamestnania z obce Veľká Franková, bola mzda v okrese Kežmarok výrazne nižšia. Takáto nízka úroveň priemernej nominálnej mesačnej mzdy je odrazom nízkej úrovne ekonomiky v okrese Kežmarok a, navyše, tento faktor podporuje emigráciu obyvateľstva z obce za lepšími ekonomickými podmienkami.

V ostatných 10-15 rokoch, najmä v súvislosti s nástupom informačného veku a masívnym rozvojom informačno-komunikačných technológií, sa na trhu práce (predovšetkým na primárnom⁴) čoraz väčší dôraz kladie na digitálne zručnosti zamestnancov. Schopnosť osôb uplatniť sa na trhu práce je vo výraznej miere determinovaná úrovňou ich počítačových znalostí.

Z tohto aspektu je pomerne priaznivým momentom digitálna gramotnosť obyvateľov Matiašoviec. Viac ako polovica obyvateľov ovláda prácu s textom a s internetom (56, resp. 55 % trvalo bývajúcich obyvateľov). Takmer polovica prácu s elektronickou poštou (48 %). Viac ako tretina obyvateľov (37 %) ovláda prácu s tabuľkami. Ozajstný počet obyvateľov ovládajúcich/neovládajúcich prácu s počítačom sa však môže líšiť, keďže približne 7 % obyvateľov neuviedlo svoje digitálne schopnosti.

Tabuľka 8: Obyvateľstvo podľa počítačových znalostí

Trvalo bývajúce obyvateľstvo spolu	práca s textom			práca s tabuľkami		
	áno	nie	nezistené	áno	nie	nezistené
	197	137	17	131	189	31
	práca s elektronickou poštou (e-mail)			práca s internetom		
	áno	nie	nezistené	áno	nie	nezistené
351	167	158	26	194	138	19

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Nezamestnanosť

Výrazným sociálno-ekonomickým javom spojeným s existenciou trhu práce je nezamestnanosť. Tá predstavuje jednak vážny ekonomický problém, pretože reprezentuje stratenú potenciálnu hodnotu celej ekonomiky, no zároveň je i významným sociálnym indikátorom, pretože, ako to dokazujú viaceré štúdie, je spojená s takými spoločenskými javmi, ako je zvýšená rozvodovosť, kriminalita, zlé mentálne a fyzické zdravie, rôzne sociálno-patologické javy a pod.

Existencia nezamestnanosti má teda silný vplyv na život samotných nezamestnaných. Strata zamestnania prináša pre jednotlivca rôzne negatívne dôsledky, ktoré sa netýkajú len poklesu životnej úrovne, spojeného s poklesom príjmu, ale aj výrazných zmien v každodennom živote, spoločenských

⁴ Na základe teórie duálneho trhu práce rozlišujeme primárny a sekundárny trh práce. Na primárnom trhu práce sú lepšie a výhodnejšie pracovné príležitosti s vyššou prestížou, poväčšine lepšie pracovné podmienky, možnosti profesionálneho rastu a vyššie mzdy. Na sekundárnom trhu práce sú pracovné miesta s nižšou prestížou, nižšou mzdovou úrovňou a nižšie sú aj kvalifikačné nároky na pracovníkov. Poväčšine sa tu jedná o „manuálnu“ prácu.

vzťahoch, hodnotách, v sociálnych inštitúciách (najmä v rodine). Nezamestnaní majú menej priestoru pre prijímanie zásadných rozhodnutí o svojom živote a menšiu šancu rozvíjať svoje zručnosti. S výskytom nezamestnanosti, najmä dlhodobej, hrozí pre jednotlivca riziko asociálneho správania, spôsobené nadbytkom času, nudou, nedostatkom programu a povinností a vylúčením zo spoločnosti. Medzi najcitlivejšie a najzávažnejšie dôsledky nezamestnanosti patrí výskyt chudoby. Chudoba a nezamestnanosť sú totiž veľmi úzko korelujúce fenomény, spôsobujúce jednotlivcom ťažké sociálne a psychologické dôsledky.

Počet uchádzačov o zamestnanie sa v obci pohybuje v rozmedzí 13 až 28. Miera nezamestnanosti sa teda v obci za ostatných 7 rokov pohybovala v rozpätí 8,4 % (2011) až 18,2 % (2013), pričom vyššie hodnoty dosahuje v posledných 4 rokoch. Pre porovnanie, k 31.12.2014 bola miera nezamestnanosti v okolitých okresoch Kežmarok, Poprad a Stará Ľubovňa 28,44 %, 14,27 %, resp. 15,86 %, v Prešovskom kraji bola na úrovni 19,77 % a v Slovenskej republike 13,85 %. Vo Veľkej Frankovej sa teda miera nezamestnanosti pohybuje na približne rovnakej úrovni ako priemerná miera nezamestnanosti v okresoch Poprad a Stará Ľubovňa a v Slovenskej republike, mierne nižšia je v porovnaní s Prešovským krajom a zároveň je výrazne nižšia ako priemerná miera nezamestnanosti v okrese Kežmarok.

Tabuľka 9: Vývoj nezamestnanosti v obci

k 31.12.	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet UoZ	15	20	18	13	21	28	26
Miera nezamestnanosti (%)	9,7	13,0	11,7	8,4	13,6	18,2	16,9

Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Na konci prvého kvartálu 2015 bolo v obci na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny evidovaných 25 uchádzačov o zamestnanie. Z tohto počtu bolo 20 mužov (80,0 %) a 5 žien (20,0 %). Z hľadiska vekovej štruktúry tvorili najvyšší podiel medzi UoZ uchádzači vo vekových skupinách 20-29 r. a 50-59 rokov. Najväčšie problémy s hľadaním zamestnania majú teda v obci mladí ľudia a obyvatelia v pred dôchodkovom veku.

Tabuľka 10: Štruktúra UoZ podľa veku k 31.3.2015

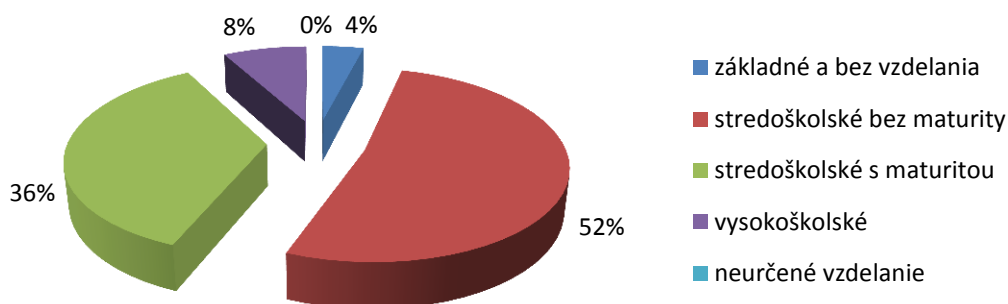
do 19 r.		20-29 r.		30-39 r.		40-49 r.		50-59 r.		nad 60 r.		UoZ spolu	
počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
0	0,0	8	32,0	5	20,0	5	20,0	6	24,0	1	4,0	25	100

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že so zvyšujúcim stupňom dosiahnutého vzdelania sa pre jednotlivých obyvateľov zvyšuje pravdepodobnosť uplatnenia na trhu práce. Z 25 uchádzačov o zamestnanie na konci prvého kvartálu 2015 boli 4 % UoZ so základným vzdelaním a bez vzdelania a 8 % UoZ s vysokoškolským vzdelaním. Výrazne najväčší podiel, viac ako polovičný (52 %), tvorili UoZ so stredoškolským vzdelaním bez maturity (výučný list).

Graf 7: Štruktúra UoZ podľa vzdelania k 31.3.2015

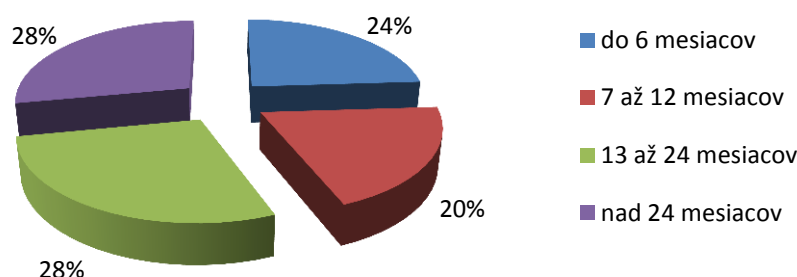

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie patrí medzi najvýznamnejšie parciálne indikátory, poukazujúce na „zdravie“ ekonomickej a sociálnej sféry v tom – ktorom regióne. S nepriaznivou štruktúrou UoZ podľa doby evidencie (tzn. s vysokým podielom dlhodobo nezamestnaných osôb – nad 12 mesiacov) sa spájajú výrazné problémy ekonomickeho a sociálneho charakteru (vysoké sociálne dávky, „neschopnosť“ zamestnať takýchto obyvateľov, chudoba, sociálno-patologické javy a pod.). Z hľadiska štruktúry uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie sa sleduje predovšetkým podiel dlhodobo nezamestnaných osôb na celkovom počte uchádzačov o zamestnanie, keďže dlhodobá nezamestnanosť patrí medzi výrazne negatívne ukazovatele socioekonomického rozvoja (resp. zaostalosti) daného regiónu.

V Slovenskej republike sa podiel krátkodobo nezamestnaných (do 6 mesiacov) pohybuje na úrovni cca 38 %, podiel strednodobo nezamestnaných (7 – 12 mesiacov) na úrovni cca 16 % a podiel dlhodobo nezamestnaných okolo úrovne 46 % (pričom Slovenská republika a špeciálne regióny východného Slovenska vykazujú dokonca najvyšší podiel dlhodobo nezamestnaných obyvateľov v rámci všetkých regiónov Európskej únie). Vo Veľkej Frankovej bol podiel dlhodobo nezamestnaných obyvateľov (nad 12 mesiacov) k 31.3.2015 až 56 %, pričom až polovica z nich bola nezamestnaná viac ako 2 roky.

Graf 8: Štruktúra UoZ podľa doby evidencie k 31.3.2015

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa klasifikácie zamestnaní (KZAM) nám zatrieduje nezamestnaných do skupín podľa toho, aký charakter malo pracovné miesto, ktoré zaujímal terajší uchádzač o zamestnanie pred tým, než sa stal nezamestnaným. Jednotlivé zamestnania sú v KZAM rozdelené do tried podľa charakteru práce, zložitosti, zodpovednosti a kvalifikačnej náročnosti práce. Pri KZAM sa dôraz kladie na charakter pracovného miesta a nie na to, či zamestnanec, ktorý má konkrétne zamestnanie, je viac alebo menej kvalifikovaný ako iný zamestnanec v rovnakom zamestnaní.

Výrazne najvyšší, takmer až polovičný podiel v štruktúre UoZ vo Veľkej Frankovej majú pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (48,0 %; 12 osôb). Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci sú tí UoZ, ktorí v poslednom zamestnaní vykonávali práce vyžadujúce si vedomosti na úrovni základnej školy (ako napr. jednoduché a rutinné práce vyžadujúce ručné nástroje a fyzickú silu – upratovanie, čistenie, kopanie jám, zametanie ulíc, stráženie majetku, ručné balenie, manipulácie s nákladmi a pod.). Štyria UoZ tvoria skupinu osôb bez pracovného zaradenia. V tejto skupine sa nachádzajú najmä tie osoby, ktoré predtým nikde nepracovali (teda absolventi, ženy, ktoré boli hneď po skončení štúdia na materskej/rodičovskej dovolenke, dlhodobo nezamestnané osoby, ktoré si doteraz žiadne zamestnanie nenašli a pod.).

Tabuľka 11: Štruktúra UoZ podľa KZAM k 31.3.2015

Trieda KZAM	Počet UoZ	Podiel (%)
0 – Príslušníci ozbrojených síl	0	0,0
1 – Zákonodarcovia, riadiaci pracovníci	0	0,0
2 – Špecialisti	1	4,0
3 – Technickí a odborní pracovníci	1	4,0
4 – Administratívni pracovníci	1	4,0
5 – Pracovníci v službách a obchode	1	4,0
6 – Kvalifikovaní pracovníci v poľnohospodárstve, lesníctve a rybárstve	0	0,0
7 – Kvalifikovaní výrobcovia a remeselníci	3	12,0
8 – Operátori a montéri strojov a zariadení	2	8,0
9 – Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	12	48,0
A – Osoby bez pracovného zaradenia	4	16,0
Spolu	25	100,0

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Domový a bytový fond

Charakteristika bytového fondu Veľkej Frankovej je pomerne dobrá. Takmer všetky byty sú obývané vlastníkom daného bytu (98 zo 107), pričom viac ako 93 % bytov je pripojených na verejný vodovod (100 zo 107). Najviac bytov má 3 obytné miestnosti. Nepriaznivá je veková štruktúra bytov, keďže viac ako polovica bytov (57 %) bola postavená v povojnovom období do roku 1990. Navyše, až 92 % bytov, ktorých vek je známy, má viac ako 25 rokov.

Tabuľka 12: Byty podľa formy vlastníctva a systému dodávky vody

	byty obývané vlastníkom	družstevné byty	byty v nájme	iná forma vlastníctva bytu	nezistené	Spolu
v obytnej jednotke je tečúca voda	92	0	4	2	2	100
v obytnej jednotke nie je tečúca voda	2	0	0	0	0	2
nezistené	4	0	0	0	1	5
Byty spolu	98	0	4	2	3	107

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Tabuľka 13: Byty podľa obytných miestností

1 obytná miestnosť	2 obytné miestnosti	3 obytné miestnosti	4 obytné miestnosti	5 a viac obytných miestností	nezistené	Spolu bytov
10	21	32	18	25	1	107

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Tabuľka 14: Byty podľa obdobia výstavby

	pred r. 1919	1919-1945	1946-1990	1991-2000	2000-2011	nezistené	spolu
počet bytov	3	17	78	7	1	30	136

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Po Sčítaní obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 boli v obci v rámci individuálnej bytovej výstavby postavené ďalšie dva rodinné domy (oba v roku 2014).

Dopravná infraštruktúra

Cestná doprava

Územie Zamaguria je pomerne izolované od cestných komunikácií vyššieho rádu tak v Slovenskej republike, ako aj v Poľsku. Najbližšie napojenie na cestu I. triedy predstavujú dopravné uzly v Spišskej Belej (cesta I/67) a Starej Ľubovni (resp. v Hniezdom, cesta I/77), v Poľsku je to dopravný uzol Nowy Targ. Z aspektu pripojenia na cesty I. triedy je teda poloha Veľkej Frankovej veľmi nevýhodná. Navyše, horský hrebeň Spišskej Magury, tiahnuci sa celou južnou a juhovýchodnou hranicou Zamaguria, výrazne zvyšuje nielen cestnú vzdialenosť, ale aj časovú dostupnosť obce. Najdôležitejším a zároveň aj najbližším dopravným uzlom pre obec Veľká Franková je mesto Poprad, na území ktorého sa nachádzajú zastávky medzinárodnej autobusovej i železničnej prepravy ako i medzinárodné letisko a okolo ktorého tiež prechádza najdôležitejšia dopravná tepna Slovenska - diaľnica D1. Ďalšími významnými dopravnými uzlami v širšom okolí sú mestá Krakow a Košice.

Dopravná infraštruktúra Zamaguria je tvorená len cestnými ťahmi nižšieho rádu. Komunikačnú os územia tvoria dve cesty II. triedy č. 542 a č. 543. Cesta č. 542, prebiehajúca severo-južným smerom v dĺžke 27 km, spája Spišskú Starú Ves so Spišskou Belou, cesta č. 543, prebiehajúca západo-východným smerom, spája hraničný prechod Lysá nad Dunajcom s obcou Hniezdne v blízkosti Starej Ľubovne. Cesta č. 542 sa napája na spomínanú cestu prvej triedy I/67, ktorá cez Plešivec, Rožňavu, Poprad a Ždiar spája Maďarsko s Poľskom. Cesta č. 543 sa v Hniezdom napája na cestu prvej triedy I/77, vedúcu cez Poprad, Kežmarok, Starú Ľubovňu, Bardejov a Svidník smerom na Rzeszow v Poľsku. Ostatné komunikácie v Zamagurí predstavujú lokálne cesty III. triedy (napájajúce každú obec Zamaguria na cesty č. 542, resp. 543) a miestne komunikácie.

Veľká Franková leží na križovatke ciest III. triedy č. 5422 (cesta spájajúca obec Spišské Hanušovce s Osturňou) a č. 5423 (cesta pripájajúca Malú Frankovú na cestu 5422). Miestne komunikácie vo Veľkej Frankovej majú prevažne bezprašnú povrchovú úpravu s rôznym šírkovým usporiadaním. Kvalita miestnych ciest v obci ako aj cestnej siete v celom Zamagurí je na pomerne dobrej úrovni, menej kvalitné sú len niektoré krátke úseky lokálnych ciest III. triedy. Linky autobusovej dopravy zabezpečujú pre obyvateľov obce spojenie s okresným mestom Kežmarok, so Spišskou Starou Vsou a s obcou Osturňa.

Statická a pešia doprava

Parkovisko pre osobné automobily je v obci vybudované len pri obecnom úrade. Do budúcnosti je v nadväznosti na všeobecný trend rozvoja automobilovej dopravy a zvyšovania počtu áut v domácnostiach vhodné uvažovať s výstavbou nových parkovísk na miestach, kde je zvýšená hustota parkujúcich áut – najmä pri kostole a pri cintoríne. Pozdĺž cesty III. triedy ani pozdĺž miestnych

komunikácií nie sú vybudované žiadne plochy pre pešiu dopravu. V strednodobom horizonte je preto vhodné uvažovať s rozvojom plôch určených pre chodcov.

Železničná a letecká doprava

Veľká Franková (ako ani celé Zamagurie) nemá priame železničné spojenie, najbližšia železničná stanica na Slovensku sa nachádza v Spišskej Belej (28 km) a Starej Ľubovni (45 km), v Poľsku je to železničná stanica Nowy Targ (43 km). Železničné stanice v Sp. Belej a v St. Ľubovni však majú len regionálny význam, najbližšia železnica celoštátneho a medzinárodného významu sa nachádza v spomínanom Poprade. Pomerne blízko sa nachádzajú letiská medzinárodného významu. Menšie letisko sa nachádza v Poprade, odkiaľ sa však uskutočňujú poväčšine len charterové lety. Veľký význam má však letisko Kraków-Balice, z ktorého množstvo operujúcich leteckých spoločností zabezpečuje spojenie s väčšinou Európy.

Technická infraštruktúra

Obec nemá vybudovaný verejný vodovod. Zásobovanie vodou si obyvateľstvo zabezpečuje zo spoločných rezervoárov z miestneho vodného zdroja (malé skupinky domov majú jeden vodný zdroj a z neho je do tejto skupinky domov privádzaná voda). Negatívnou skutočnosťou z aspektu vybavenosti územia infraštruktúrou a tiež z pohľadu ochrany životného prostredia je fakt, že Veľká Franková stále nemá vybudovanú ČOV ani verejné kanalizačné prípojky.

Tabuľka 15: Vybavenie technickou infraštruktúrou

Technická infraštruktúra	
vodovod	nie
kanalizácia	nie
ČOV	nie
plyn	áno
elektrina, verejné osvetlenie	áno
mobilný operátor	áno
internet	áno

Zdroj: Obecný úrad

Na druhej strane, priaznivým momentom je plynofikácia obce, keďže na plyn sú napojené ako domácnosti, tak aj verejné budovy. Z pohľadu zásobovania teplom teda obyvatelia poväčšine využívajú zemný plyn, z ekonomických dôvodov však niektorí prechádzajú na zásobovanie drevom. Všetky časti obce sú elektrifikované. Mobilný signál je v obci dostupný od všetkých mobilných operátorov. Internetové pripojenie okrem mobilných operátorov umožňujú obyvateľom obce aj regionálni poskytovatelia internetu.

Zdravotnícka a sociálna infraštruktúra a služby

Za zdravotnou starostlivosťou musia obyvatelia obce dochádzať. Najbližšia ambulancia praktického lekára pre dospelých, praktického lekára pre deti a dorast, stomatologická ambulancia a lekáreň sa nachádzajú v Spišskej Starej Vsi. V zdravotnom stredisku v Spišskej Starej Vsi vo vybrané dni v týždni ordinujú aj niektoré špecializované ambulancie (k máju 2015 chirurgia, interné a gynekológia). Ostatné špecializované zdravotnícke ambulancie sa nachádzajú najbližšie v Kežmarku a v Starej Ľubovni, kde sú lokalizované aj nemocnice.

Záchranná zdravotná služba s územnou pôsobnosťou pre celé Zamagurie sídli v Spišskej Starej Vsi. Odtiaľ v prípade potreby vykonáva výjazdy do Veľkej Frankovej. Najbližšia stanica Hasičského a záchranného zboru (profesionálnych hasičov) sídli taktiež v Spišskej Starej Vsi. Jej územnou pôsobnosťou je celé územie Zamaguria okrem obcí Veľký Lipník, Lesnica a Stráňany. Vo Veľkej Frankovej funguje Dobrovoľný hasičský zbor, ktorý v prípade mimoriadnej udalosti v obci zasahuje a

spolupracuje s profesionálnymi hasičmi. Je pomerne aktívny, pravidelne sa zapája do rôznych hasičských súťaží a zúčastňuje sa taktiež kultúrno-spoločenského života v obci.

V obci sa nachádza pobočka pošty ako aj predajňa zmiešaného tovaru. Najbližší bankomat a čerpacia stanica sa nachádzajú v Spišskej Starej Vsi, pobočka banky v Spišskej Belej a najbližšia pobočka zdravotnej poisťovne v Kežmarku.

Tabuľka 16: Základné parametre zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry (2015)

Praktický lekár pre dospelých	nie	Pošta	áno
Praktický lekár pre deti a dorast	nie	Predajňa zmiešaného tovaru	áno
Stomatologická ambulancia	nie	Bankomat	nie
Lekárne	nie	Čerpacia stanica	nie
Záchranná zdravotná služba	nie	stanica Hasičského a záchr. zboru	nie
Stanica opatrovateľskej služby	nie	Dobrovoľný hasičský zbor	áno

Zdroj: Obecný úrad

Najbližšie stanice opatrovateľskej služby sa nachádzajú v Spišských Hanušovciach a v Spišskej Starej Vsi. Obec Veľká Franková v rámci zabezpečovania sociálnych služieb poskytuje svojim obyvateľom opatrovateľskú službu a taktiež im umožňuje odber a donášku obedov zo školskej jedálne.

Okrem vyššie uvedených základných zariadení a služieb sociálnej infraštruktúry sa v obci nachádzajú (resp. sú pre obyvateľov dostupné) aj služby piliarskej výroby, murárske práce, služby rýchleho občerstvenia, stolárstvo, kovoobrábanie a kovovýroba, elektroinštalačné práce, taktiež pohostinské a ubytovacie služby a iné.

Školstvo, kultúra a šport

V obci Veľká Franková sa nachádza len I. stupeň základnej školy a materská škola, ktorých zriaďovateľom je obec. Na druhý stupeň základnej školy dochádzajú žiaci z obce do Spišských Hanušoviec. Popri základnej a materskej škole funguje školská družina a školská jedáleň. Nepriaznivý demografický vývoj vo Veľkej Frankovej a v okolitých obciach sa podpísal pod výrazne klesajúci počet žiakov I. stupňa základnej školy v ostatných piatich rokoch (pokles o takmer polovicu). Najbližšia stredná škola, ktorú môžu navštevovať študenti z Veľkej Frankovej, je gymnázium v Spišskej Starej Vsi. Ďalšie stredné školy sa nachádzajú v okolitých mestách Kežmarok, Poprad a Stará Ľubovňa.

Tabuľka 17: Školské zariadenia v obci

Škola	Školský rok, počet detí				
	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Materská škola	15	16	15	15	17
Základná škola I. stupeň	28	24	22	18	16

Zdroj: Obecný úrad

Obec má postavený funkčný kultúrny dom, ktorý je k dispozícii na organizáciu rôznych podujatí. Kultúrny život v obci však nie je veľmi bohatý. V zimných mesiacoch (najmä december a január) sa v ňom pravidelne konajú divadelné predstavenia ochotníckeho divadla Ramagu zo Spišskej Starej Vsi, príležitostne vystupujú aj divadelné skupiny z okolitých obcí. Obyvatelia sa môžu realizovať vo folklórnom súbore Frankovčan, ktorý svoju činnosť vykonáva v spolupráci s obcou Malá Franková. Pre potreby obyvateľov obce je pri obecnom úrade zriadená knižnica. Spoločenský život v obci je reprezentovaný taktiež hasičskou súťažou o pohár starostu obce, ktorá sa koná každoročne v júni.

Pre potreby športového vyžitia obyvateľov má obec vybudované dve športové zariadenia. V areáli základnej školy je najmä pre potreby žiakov vybudované viacúčelové športové ihrisko s umelým povrchom, na ktorom je možné hrať najmä basketbal, volejbal a futbal. V zimnom období je na tomto ihrisku vybudovaná ľadová plocha. V severozápadnej časti obce sa nachádza prírodné futbalové

ihrisko, na ktorom hráva svoje zápasy futbalové mužstvo „Družstevník“ Franková. V súčasnosti (sezóna 2014/2015) hrá mužstvo dospelých vo futbalovej súťaži 8. liga sk. B, ktorá je riadená Podtatranským futbalovým zväzom. Medzi športové podujatia, ktoré sa každoročne v obci konajú, možno zaradiť futbalový turnaj generácií, organizovaný spravidla v letných mesiacoch.

Tabuľka 18: *Infraštruktúra kultúry a športu*

Kultúrny dom	áno	Telocvičňa	nie
Kino	nie	Športové ihrisko prírodné	áno
Knižnica	áno	Športové ihrisko umelé	áno
Ochotnícky divadelný súbor	nie	Športový klub	áno
Folklórny súbor	áno		

Zdroj: Obecny úrad

Podobne ako je tomu v iných vidieckych obciach, aj vo Veľkej Frankovej má významné postavenie v živote obce cirkev, ktorá mala odjakživa významný vplyv na náboženské, kultúrne a spoločenské dianie v obci. V centrálnej časti obce sa nachádza farnosť sv. Mikuláša, ktorá má zriadenú aj filiálku v Malej Frankovej. Dominantou obce je zreštaurovaný rímskokatolícky kostol, pri ktorom je spomínaná farnosť situovaná. Obec má vybudovaný taktiež Dom smútku.

Administratívno-správne služby

Na kvalitu života obyvateľov obce vplýva aj dostupnosť administratívno-správnych služieb subjektov verejnej správy. Možno konštatovať, že čím viac služieb je v obci dostupných, tým väčší je komfort obyvateľstva. Dostupnosť (blízkosť; nízka náročnosť na dochádzku za danými službami, či už z hľadiska vzdialenosti alebo času) administratívno-správnych služieb patrí medzi dôležité faktory ovplyvňujúce migračný pohyb obyvateľstva v obci.

Tabuľka 19: *Spádovosť obce k vybraným poskytovateľom administratívno-správnych služieb*

Sídlo matričného úradu	Spišské Hanušovce
Sídlo pracoviska daňového úradu	Kežmarok
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Spišská Stará Ves
Sídlo Okresného súdu	Kežmarok
Sídlo Okresného úradu	Kežmarok
Sídlo Územnej vojenskej správy	Prešov
Sídlo Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, pracoviska odboru služieb zamestnanosti	Spišská Stará Ves
Sídlo Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, pracoviska odboru sociálnych vecí a rodiny	Spišská Stará Ves

Zdroj: vlastné spracovanie

Hospodárske pomery

Polohová atraktivita územia

Veľká Franková sa nachádza v regióne Zamaguria. Tento región má v rámci Slovenska excentrickú prihraničnú polohu vo východnej časti krajiny, pričom je od ostatných slovenských regiónov oddelený masívnou komunikačnou bariérou – horským hrebeňom Spišskej Magury. V Slovenskej republike sa v plnej miere uplatňuje západo-východný gradient rozvoja, ktorý je odzrkadlením západo-východného gradientu rozvoja v Európe (v súvislosti s ekonomickou výkonnosťou krajín sa v Európe spomína taktiež severo-južný gradient rozvoja). Na Slovensku sa daná skutočnosť prejavuje tým spôsobom, že najvyspelejšie regióny sa nachádzajú v jeho západnej a najzaostalejšie v jeho východnej

časti, pričom úroveň rozvoja smerom od západu na východ postupne klesá⁵ (najmä čo sa týka ukazovateľov ako tvorba HDP, miera nezamestnanosti, ekonomická aktivita obyvateľstva, príjmy obyvateľstva, tvorba nových pracovných miest, ale aj infraštruktúrne vybavenie regiónov, kvalita domového a bytového fondu a pod). Makropolohová atraktivita obce Veľká Franková a Zamaguria, ležiaceho na východnom Slovensku, je teda veľmi nízka (predovšetkým z aspektu jeho potenciálu pre prítiahnutie investícií do priemyselnej výroby), keďže ekonomicky najrozvinutejšie regióny krajiny sa nachádzajú najmä na západe (s výnimkou funkčných mestských regiónov Prešova a Košíc).

Poloha Zamaguria vo vzťahu k regionálnym ekonomickým centrámi a vo vzťahu k dopravnej infraštruktúre regionálneho významu je taktiež nevýhodná. Najvýraznejším ekonomickým centrom v tatranskom regióne je mesto Poprad s viac ako 50 000 obyvateľmi, ktoré predstavuje pomerne rozvinutý priemyselný uzol s dominanciou strojárskemu priemyslu. Poprad je od Veľkej Frankovej vzdialený 51 km, pričom jazda autobusom verejnej dopravy trvá min 1 hod. 52 min. Menšie ekonomické centrá predstavujú okresné mestá Kežmarok a Stará Ľubovňa, ktoré sú od obce vzdialené 35, resp. 46 km, pričom jazda autobusom trvá až 1 hod. 18 min. v prípade Kežmarku, resp. minimálne 2 hod. v prípade Starej Ľubovne (v závislosti od dopravného spojenia). Na poľskej strane hranice je najbližším regionálnym ekonomickým centrom mesto Nowy Targ, ktoré je vzdialené 43 km. Všetky hlavné komunikačné línie nadregionálneho a vyššieho významu (cesty I. triedy, rýchlostné cesty, diaľnice, železničné trasy) idú mimo územia Zamaguria.

Na druhej strane, výhodou mezopolohy Zamaguria mimo rozvinutých ekonomických centier a priemyselných zón je existencia dobre zachovaného a chráneného prírodného a kultúrneho dedičstva, ktoré vytvára priaznivé predpoklady pre rozvoj cestovného ruchu. Z pohľadu rozvoja cestovného ruchu tak obec Veľká Franková leží v pomerne atraktívnom území v blízkosti Pieninského národného parku.

Organizačná štruktúra ekonomiky

K 31.12.2014 bolo vo Veľkej Frankovej v registri štatistických jednotiek vedených celkom 36 právnych subjektov. Z tohto počtu bolo 86 % podnikateľských subjektov. Spomedzi všetkých právnych subjektov bolo 28 % právnických osôb (10 subjektov) a 72 % (26 subjektov) súkromne podnikajúcich fyzických osôb nezapísaných v obchodnom registri vrátane fyzických osôb podnikajúcich na základe iného ako živnostenského oprávnenia (slobodné povolania, samostatne hospodáriaci roľníci). V štruktúre právnických bol vyrovnaný počet právnických osôb ziskových aj neziskových (5). V štruktúre fyzických osôb – podnikateľov majú rozhodujúce postavenie živnostníci, ktorí tvoria 92 % podiel. V obci už viac rokov po sebe pôsobia dvaja samostatne hospodáriaci roľníci, nesídlia tu žiadna osoba so slobodným povolaním. V ostatných piatich rokoch nedošlo k výraznejším výkyvom v počte právnych subjektov evidovaných v obci, ich počet kolíše okolo 35.

Tabuľka 20: Subjekty podľa právnej formy v obci Veľká Franková

k 31.12.	Subjekty spolu	v tom: Právnické osoby			v tom: Fyzické osoby-podnikatelia			
		spolu	ziskové ¹	neziskové	spolu	živnostníci	SHR ²	SP ³
2010	35	7	3	4	28	26	2	0
2011	29	7	3	4	22	21	1	0
2012	35	9	4	5	26	24	2	0
2013	37	10	5	5	27	25	2	0
2014	36	10	5	5	26	24	2	0

¹Právnické osoby, vykonávajúce sústavnú činnosť za účelom dosiahnutia zisku, podnikajúce podľa obchodného zákonníka, príspevkové organizácie vytvárajúce zisk, spoločenstvá vlastníkov pozemkov

²Samostatne hospodáriaci roľníci

³Slobodné povolania (lekári, audítori, advokáti, komerční právnici...)

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

⁵ Presnejšie, v súvislosti s úrovňou rozvoja jednotlivých slovenských regiónov sa v odbornej literatúre spomína rozdelenie Slovenska na bohatý (severo) západ a chudobný (juho) východ, pričom Zamagurie patrí práve do tej chudobnejšej časti.

Podnikateľské prostredie je závislé od živnostníkov a podnikov, pričom tieto sú hlavným zdrojom ekonomickej výkonnosti a tvorby nových pracovných miest. Podľa právnej formy v štruktúre podnikateľských subjektov v obci dominujú (prirodzene) živnostníci, ktorí tvoria približne 84 % podiel spomedzi všetkých podnikateľských právnych subjektov. Najväčší podiel medzi živnostníkmi majú v obci Veľká Franková živnostníci podnikajúci v odvetví poľnohospodárstva, lesníctva a rybolovu a v súkromných službách (napr. veľkoobchod a maloobchod, ubytovanie a stravovanie a pod.).

Živnostníci sú fyzické osoby podnikajúce podľa zákona č. 455/1991 Zb. v znení neskorších predpisov o živnostenskom podnikaní na základe živnostenského listu alebo koncesie. Vhodným ukazovateľom, vyjadrujúcim ochotu obyvateľov k samozamestnávaniu, je miera podnikateľskej aktivity, vyjadrená počtom živnostníkov na 1000 obyvateľov. Vo Veľkej Frankovej bola v roku 2014 zaznamenaná miera podnikateľskej aktivity na úrovni 68 živnostníkov na 1000 obyvateľov. Pre porovnanie, počet živnostníkov na 1000 obyvateľov sa v Slovenskej republike pohybuje okolo úrovne 70, v Bratislavskom kraji 100, v Banskobystrickom kraji 60 a v Prešovskom kraji cca 90. V rámci okresov sa hodnota tohto ukazovateľa pohybuje v rozmedzí od približne 40 živnostníkov na 1000 obyvateľov v najzaostalejších okresoch ako Revúca a Rimavská Sobota po cca 140 živnostníkov na 1000 obyvateľov v najrozvinutejších okresoch – teda v mestských okresoch Bratislavy. V Zamagurí ako celku sa táto hodnota pohybuje okolo úrovne 105, pričom v jednotlivých obciach sa počet živnostníkov na 1000 obyvateľov pohybuje v rozmedzí cca 45 – 180. Možno teda konštatovať, že ochota obyvateľov Veľkej Frankovej k samozamestnávaniu (ochota podnikat) je v porovnaní so stavom v SR, v jednotlivých krajoch, ako aj v rámci zamagurských obcí na podpriemernej úrovni.

Poľnohospodárstvo a lesníctvo

V štruktúre poľnohospodárskej pôdy v katastri obce dominujú trvalé trávne porasty, ktoré zaberajú 82 % poľnohospodárskeho pôdneho fondu (PPF) a zároveň tvoria takmer polovicu celkovej výmery územia. Orná pôda tvorí 16 % PPF a 9 % z celkovej výmery územia. V poľnohospodárskej výrobe má vzhľadom k rozsiahlym plochám TTP priaznivé podmienky živočíšna výroba (najmä na chov oviec a dobytky), táto výroba však dokáže uživiť (ako hlavný zdroj obživy) len obmedzený počet obyvateľov. Časť obyvateľstva hospodári na súkromných poliach, na ktorých v rámci samozásobovania pestuje najmä zemiaky, pšenicu a krmoviny. Na svojich hospodárskych dvoroch sa obyvatelia venujú chovu domácich zvierat.

Tabuľka 21: Štruktúra pôdneho fondu (k 31.12.2014; v ha)

Poľnohospodárska pôda						
orná pôda	chmeľnice	vinice	záhrady	ovocné sady	TTP	spolu
94,9	0,0	0,0	13,9	0,0	500,0	608,8
Nepoľnohospodárska pôda						
lesné pozemky	vodné plochy	zastavané plochy a nádvoria		ostatné plochy		spolu
369,4	26,5	53,1		1,2		450,2
Celková výmera územia						1 059,0

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Najväčším subjektom poľnohospodárskej výroby vo Veľkej Frankovej je Poľnohospodárske družstvo PD Goral Veľká Franková, ktoré je zároveň aj druhým najväčším zamestnávateľom v regióne Zamaguria s počtom zamestnancov cca 30-40. PD Goral vzniklo v roku 1991, zaoberá sa spracovaním poľnohospodárskych výrobkov, spracovaním ovčieho a kravského mlieka na finálne výrobky ako je bryndza a rôzne druhy syrov. Družstvo hospodári na cca 540 ha poľnohospodárskej pôdy, z toho na 60 ha ornej pôdy a 480 ha trvalých trávnych porastov. Svoje hospodárenie vykonáva v katastrálnych

územiach obcí Veľká Franková, Osturňa a Spišské Hanušovce, na troch salašoch vlastní cca 1800 oviec. Družstvo PD Goral v poľnohospodárskej výrobe v obci dopĺňajú ešte dvaja samostatne hospodáriaci roľníci, ktorí vykonávajú svoju činnosť ako hlavný zdroj obživy.

Viac ako tretinu rozlohy katastrálneho územia obce (369,4 ha; 35 %) zaberajú lesné pozemky, takže tu existujú vhodné podmienky pre výkon poľovníctva. Územie patrí do oblasti s výskytom jelenej, srnčej a diviacej zveri a obhospodaruje ho miestne „Poľovnícke združenie Franková vo Veľkej Frankovej“, existujúce od roku 1993.

Lesné hospodárstvo realizuje v katastri obce Veľká Franková „Urbárska spoločnosť, pozem. spol. Veľká Franková“, sídliaca v budove obecného úradu Veľká Franková. Ide o právnickú osobu s právnou subjektivitou v zmysle zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločnostiach, založenú Zmluvou o pozemkovom spoločenstve s právnou subjektivitou z dňa 1.6.2014. Toto pozemkové spoločenstvo okrem katastra Veľkej Frankovej zároveň hospodári aj v katastroch obcí Malá Franková a Spišské Hanušovce.

Priemysel

Najväčším podnikom nachádzajúcim sa v obci Veľká Franková je Poľnohospodárske družstvo PD Goral Veľká Franková, ktorý sa okrem poľnohospodárskej produkcie zároveň zameriava aj na potravinársku výrobu (výroba mlieka, syrov, bryndze a pod.). Z hľadiska počtu zamestnancov je tento podnik v poradí druhým najväčším podnikom priemyselnej výroby (zamestnávajúci cca 35 zamestnancov) v Zamagurí. Okrem PD Goral je v obci zastúpený aj spracovateľský priemysel vo forme viacerých prevádzok spracovania drevnej hmoty.

Cestovný ruch

Cestovný ruch predstavuje interdisciplinárne odvetvie hospodárstva, na realizácii ktorého sa podieľa mnoho ďalších oblastí, ako sú napr. poľnohospodárstvo (v ostatnom období najmä ekologické poľnohospodárstvo a agroturistika), priemysel, stavebníctvo, služby a pod. Veľká Franková leží v jednom z najatraktívnejších turistických regiónov v rámci Slovenska – v Zamagurí.

Lokalizačné predpoklady vyjadrujú príťažlivosť územia pre účastníkov cestovného ruchu, vytvárajú motiváciu pre návštevu danej lokality. Región Zamaguria má z hľadiska pritiažnutia turistov na jednej strane pomerne dobrú polohu neďaleko najvýznamnejšej oblasti cestovného ruchu na Slovensku - Tatier, no zároveň disponuje aj vlastnými jedinečnými turistickými atrakciami, ktorými sú najmä Pieniny a splav na pltiach na rieke Dunajec – atrakcia európskeho významu. Okrem Tatier sa v blízkosti Zamaguria nachádzajú aj mnohé kultúrohistorické pamiatky predovšetkým na Spiši (pamiatka UNESCO - Spišský hrad, mestá Levoča a Kežmarok a pod.), na poľskej strane hranice sú veľmi navštevovanými najmä mesto Zakopane so svojím historickým centrom, obec Biálka Tatrzańska s vybudovanými lyžiarskymi vlekmí a vodným parkom, kúpeľné mesto Szczawnica 1 km od Lesnice a v lete taktiež Czorstýnska priehrada na rieke Dunajec s bývalými strážnymi hradmi Niedzica a Czorstyn v bezprostrednej blízkosti Pieninského národného parku.

Samotné Zamagurie má lokalizačné predpoklady cestovného ruchu (prírodné aj umelo vytvorené) na výbornej úrovni. Z prírodných predpokladov dominujú predovšetkým spomínané Pieniny s atraktívnymi formami krasového reliéfu a s vybudovanými turistickými chodníkmi pre peších a pre cyklistov. Skalné bralá vytvárajú unikátne scenérie, čím splavu po rieke Dunajec dodávajú jedinečnosť. Dôležitým momentom je tiež prítomnosť sírneho prameňa, okolo ktorého boli v Červenom Kláštore vybudované kúpele s celoročnou prevádzkou.

Umelé vytvorené lokalizačné predpoklady CR (spoločenské aj kultúrno-historické) sú taktiež na výbornej úrovni. Z kultúrno-historických hmotných pamiatok a zariadení sa v blízkom Červenom Kláštore nachádza rovnomenný historický kláštor kamaldulských mníchov (títo prevzali jeho správu po pôvodných vlastníkoch - kartuziánoch), v ktorom je umiestnené múzeum s národopisnou, historickou, archeologickou a lekárenskou expozíciou. Ďalšou hmotnou kultúrohistorickou pamiatkou je obec Osturňa, ktorej tri najzachovalejšie časti sú vyhlásené za pamiatkovú rezerváciu ľudovej architektúry. Okrem Osturne a Červeného Kláštora sa 2 km od štátnej hranice nachádzajú

umelecko-historické hmotné kultúrne pamiatky – priamo nad priehradou zámok v Niedzici a na protiľahlom brehu vodnej nádrže aj zrúcanina hradu Czorstyn.

Medzi lokalizačné predpoklady CR patria aj kultúrno-spoločenské a športové podujatia, ktoré taktiež prispievajú k atraktivite regiónu a významne zvyšujú návštevnosť Zamaguria. Najdôležitejším podujatím sú Zamagurské folklórne slávnosti, ktoré sa v roku 2015 konajú už po 39. krát. Tohto celovíkendového podujatia, konajúceho sa v posledných rokoch kvôli počasiu v júni, sa zúčastňujú miestne folklórne súbory, ale aj súbory z iných častí Slovenska a zo zahraničia. Okrem ZFS sa v júni koná aj Pieninský pochod dobrej nálady, spojený s večerným hudobným programom rôznych kapiel a súťažami. V susednej Malej Frankovej sa v letných mesiacoch koná festival hercov, sochárov, maliarov, filmárov, hudobníkov, fotografov a iných umelcov pod názvom „Zogrod“. Najmä pre mladšiu a strednú generáciu sa v Spišskej Starej Vsi organizuje Medzinárodný zamagurský motozraz. Začiatkom októbra sa v Pieninách každoročne koná horský duatlon pod názvom „Pieninský duatlon“ (beh a cyklistika horským terénom).

Okrem lokalizačných predpokladov hrajú veľmi dôležitú úlohu v rámci rozvoja regiónu aj realizačné predpoklady cestovného ruchu, medzi ktoré patrí doprava a materiálno-technická základňa (stravovacie, ubytovacie a športovo-technické zariadenia, zariadenia služieb a obchodu a špeciálne zariadenia).

Dopravná infraštruktúra je v Zamagurí na dobrej úrovni. V posledných rokoch prebehla rekonštrukcia mnohých ciest, mostov a chodníkov, čo zabezpečilo zvýšenú kvalitu cestných komunikácií v regióne. Dopravné spojenie s okolitými regiónmi je zabezpečené (pomalou) autobusovou dopravou. V zimných mesiacoch je počas lyžiarskej sezóny zriadený medzi obcami Zamaguria bezplatný skibus. Zo športovo-technických zariadení sa tu nachádzajú najmä zjazdovky, lanovky a vleky, ktoré sú vybudované v niekoľkých obciach Zamaguria. Ubytovacie kapacity sú v regióne reprezentované predovšetkým miestnymi penziónmi a rekreačnými chatami s menším počtom postelí, ktoré sa nachádzajú v každej obci. Najviac stravovacích zariadení s celoročnou prevádzkou sa nachádza v centrách cestovného ruchu – v Červenom Kláštore a v Spišskej Starej Vsi. Jedná sa najmä o reštaurácie, ponúkajúce miestne špeciality aj denné menu, tiež pizzerie.

Problémom cestovného ruchu v Zamagurí je dĺžka pobytu jeho návštevníkov, keďže výrazne dominuje krátkodobá forma cestovného ruchu (jednodňový, príp. víkendový CR). Región Zamaguria (obce, podnikateľské subjekty, záujmové organizácie) nemá vypracovanú žiadnu spoločnú stratégiu rozvoja cestovného ruchu. Na základe spoločnej stratégie by napr. bolo možné prijímať koordinované opatrenia na zvýšenie počtu prenocovaní turistov, na výstavbu a zlepšovanie služieb a turistickej infraštruktúry a pod., čo by miestnym subjektom podnikajúcim v cestovnom ruchu napomáhalo v konkurenčnom boji s inými regiónmi.

Veľká Franková má vzhľadom k svojej polohe v blízkosti prírodných atrakcií aj kultúrno-historických pamiatok pomerne dobré lokalizačné predpoklady cestovného ruchu. Z realizačných predpokladov CR je v obci vybudované viacúčelové športové ihrisko s umelým povrchom a nachádzajú sa tu nasledovné ubytovacie a stravovacie zariadenia:

Tabuľka 22: Ubytovacie a stravovacie zariadenia v obci

Ubytovacie zariadenie	kapacita ubytovania
Chata Bora, Veľká Franková 131	10
Chata Marta, Veľká Franková 132	10
Chata Goral, Veľká Franková 133	10
Stravovacie zariadenie	kapacita stravovania
Pohostinstvo u Emila	50
Školská jedáleň pri ZŠ s MŠ (nekomerčné stravovanie)	30

Zdroj: Obecný úrad

Veľmi priaznivým momentom z hľadiska zlepšovania realizačných predpokladov CR bola implementácia projektu „Cykloturistika na severnom Spiši“ počas roku 2013. Tento projekt bol

realizovaný v rámci Cezhraničnej spolupráce PL-SK obcou Veľká Franková, ktorej partnerom na poľskej strane bola Fundacja rozwoju regionu Jeziora Czorszyńskiego. V rámci tohto projektu došlo k modernizácii cykloturistickej infraštruktúry (úprava cykloturistického chodníka, osadenie značenia – tabúl a smerových šípok).

Finančná analýza

Finančné hospodárenie obce sa realizuje prostredníctvom rozpočtu obce, zostavovaného podľa dikcie § 9 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení na obdobie jedného kalendárneho roka. Pravidlá rozpočtového hospodárenia obce upravuje zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V § 5 uvedeného zákona sú príjmy obce definované nasledovne:

- a) výnosy miestnych daní a poplatkov podľa osobitného predpisu
- b) nedaňové príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku obce a z činnosti obce a jej rozpočtových organizácií podľa tohto alebo osobitného zákona,
- c) úroky a iné príjmy z finančných prostriedkov obce,
- d) sankcie za porušenie finančnej disciplíny uložené obcou,
- e) dary a výnosy dobrovoľných zbierok v prospech obce,
- f) podiely na daniach v správe štátu podľa osobitného predpisu,
- g) dotácie zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok a dotácie zo štátnych fondov,
- h) ďalšie dotácie zo štátneho rozpočtu v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok,
- i) účelové dotácie z rozpočtu VÚC alebo z rozpočtu inej obce na realizáciu zmlúv podľa osobitných predpisov,
- j) prostriedky z EÚ a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na tento účel,
- k) iné príjmy ustanovené osobitnými predpismi.

Obec môže na plnenie svojich úloh použiť aj prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov, prostriedky získané z rozdielu medzi výnosmi a nákladmi z podnikateľskej činnosti po zdanení, návratné zdroje financovania a združené prostriedky.

V súlade s § 9 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy zostavuje viacročný rozpočet. Tento viacročný rozpočet predstavuje ekonomický nástroj finančnej politiky obce, v ktorom sú v rámci jej pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov obce najmenej na tri rozpočtové roky.

Prehľad majetku a zdrojov

Hodnota dlhodobého majetku obce Veľká Franková k 31.12.2014 bola 821 804,79 eur. V dlhodobom majetku je teda viazaných 87 % zdrojov obce. Významnú časť obežného majetku tvoria pohľadávky (112 500 eur), čo pre obec zužuje priestor na investície.

K 31.12.2014 evidovala obec záväzky voči bankám (197 798,31 eur), voči dodávateľom (1 656,82 eur), voči štátnemu rozpočtu (6,77 eur) a z prijatých preddavkov (419,26 eur). V súčasnosti čerpá obec dva úvery. V roku 2013 uzatvorila v rámci mikropjektu Zmluvu o úvere na výstavbu cyklotrasy. Tento úver je krátkodobý a jeho splátky sa realizujú po refundácii z VÚC. V roku 2014 bola uzavretá Zmluva o finančnej výpomoci vo výške 150 000 eur na realizáciu projektu Internetizácia obce. Jej splatnosť je po refundácii od PPA.

Tabuľka 23: Bilancia aktív a pasív k 31.12.2014 (eur)

AKTÍVA	942 739,04	PASÍVA	608 248,38
Neobežný majetok spolu	821 804,79	Vlastné imanie	152 957,51
Dlhodobý nehmotný majetok	1 307,66	Výsledok hospodárenia	152 957,51
Dlhodobý hmotný majetok	764 030,19	-minulé roky	-
Dlhodobý finančný majetok	56 466,64	-účtovné obdobie	-
Obežný majetok spolu	120 934,25	Záväzky	200 430,15
Zásoby	133,04	Rezervy	0
Zúčtovanie medzi subjektmi VS	0	Zúčtovanie medzi subjektmi VS	6,77
Pohľadávky	112 500,00	Záväzky	2 625,07
Finančné účty	8 301,21	Bankové úvery a ostatné	197 798,31
Časové rozlíšenie	0	Časové rozlíšenie	254 860,72

Zdroj: Záverečný účet obce 2014

Analýza príjmov a výdavkov

Príjmy obce v roku 2014 boli viac ako 360 000 eur. Z tejto sumy predstavovali príjmové finančné operácie 41,60 % podiel (150 000 eur ako návratná finančná pomoc na projekt Internetizácia obce). Kapitálové príjmy tvorili 6,69 % (viac ako 24 000 eur, z toho takmer 23 000 eur bol dar od firmy Slovanet na Internetizáciu obce) a bežné príjmy 51,71 % z celkových príjmov obce v predchádzajúcom roku. Kapitálové príjmy, príjmové finančné operácie a granty a transfery bežných príjmov (vo výške takmer 60 000 eur) predstavovali účelovo viazané príjmy. Bežné príjmy boli v minulom roku vo výške viac ako 186 000 eur, pričom 56,33 % z tejto sumy predstavovali vlastné príjmy obce vo forme podielových daní od štátu. Príjmy obce z miestnych daní a poplatkov tvorili len cca 8,5 % podiel z bežných príjmov.

Tabuľka 24: Štruktúra príjmov obce v roku 2014

	eur	Podiel na bežných príjmoch (%)	Podiel na celkových príjmoch (%)
Bežné príjmy celkom	186 471,52	100,00	51,71
Daňové príjmy	117 012,57	62,75	32,45
- podielové dane	105 042,54	56,33	29,13
- dane z nehnuteľností	11 970,03	6,42	3,32
- iné miestne dane a poplatky	3 920,64	2,10	1,09
Nedaňové príjmy	7 747,28	4,15	2,15
Granty a transfery	59 589,29	31,96	16,53
Kapitálové príjmy celkom	24 111,70	-	6,69
Príjmové finančné operácie	150 000,00	-	41,60
Príjmy spolu	360 583,22	-	100,00

Poz.: medzi nedaňové príjmy patria príjmy z podnikania, vlastníctva majetku, administratívnych poplatkov, úrokov a výnosov z vkladov.

Zdroj: Záverečný účet obce 2014, upravené

Celkové výdavky v roku 2014 boli vo výške 354 889,02 eur. Z tejto sumy bežné výdavky predstavovali 165 639,02 eur, kapitálové výdavky boli vo výške 185 250,00 eur. Bežné výdavky tvorili takmer 89 % bežných príjmov. Tieto výdavky predstavujú finančné zdroje na bežný chod samosprávy, sú spotrebúvané bez toho, aby prinášali priamy efekt pre rozvoj obce.

Na príjmovej strane rozpočtu obce za minulý rok došlo k v bežných, kapitálových príjmoch ako aj v príjmových finančných operáciách prekročeniu plnenia oproti rozpočtovanej výške príjmových prostriedkov. Podobne tomu bolo aj na výdavkovej strane. Kým u bežných príjmov došlo k 120 %

plneniu rozpočtu, čerpanie bežných výdavkov predstavovalo 107 % rozpočtovaných výdavkov. Celkové hospodárenie obce v roku 2014 bolo prebytkové.

Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu

Dotazníkový prieskum názorov obyvateľstva bol realizovaný v druhej polovici mesiaca máj v kombinovanej forme – v tlačenej aj online verzii. Do každej domácnosti v obci bol distribuovaný jeden výťah tlačenej verzie dotazníka spolu s ponukou možnosti vyplnenia jeho online verzie. Zároveň bola rozšírená aj informácia o možnosti dodania ďalších tlačenej verzií dotazníka v prípade potreby. V dotazníku boli použité otvorené, zatvorené aj polouzavreté druhy otázok, ktoré boli rozdelené do štyroch tematických oblastí: otázky skúmajúce demografickú a socioekonomickú štruktúru respondentov, otázky týkajúce sa spokojnosti respondentov s vybranými oblasťami a ich participácia na živote obce a štvrtým okruhom boli otázky zisťujúce návrhy respondentov ohľadom rozvoja obce. Obyvatelia mali na vyplnenie dotazníka dva týždne. Vyplnených bolo len 13 dotazníkov, z toho 6 v tlačenej podobe a 7 v online formulári. Pod túto návratnosť sa pravdepodobne podpísala nízka ochota obyvateľstva participovať na správe vecí verejných.

Formulár 5 (A3): Plánovací formulár prieskumu

Charakteristika prieskumu	Popis
Dôvody vykonania prieskumu	Zapojenie verejnosti do prípravy PHSR; tvorba partnerstva na miestnej úrovni; mobilizácia miestnej komunity a jej participácia na definovaní rozvojových priorít
Ciele prieskumu	Získať názory verejnosti na kvalitu života v obci z hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho hľadiska, zistiť jej spokojnosť s fungovaním obce a pomocou názorov obyvateľov definovať problémy a priority rozvoja obce
Spôsob realizácie	Riadiaci tím zostavil dotazník z obsahového hľadiska; tlačaná podoba dotazníka bola distribuovaná do každej domácnosti v obci, jeho digitálna podoba bola vytvorená v prostredí formuláre google docs; publicita dotazníka bola zabezpečená aj prostredníctvom web stránky obce
Finančné nároky	Priame náklady predstavujú náklady na tlač dotazníkov
Časové nároky	Zostavenie obsahovej štruktúry dotazníka – 1 týždeň; distribúcia do domácností a spätný zber – 2 týždne; vyhodnotenie – 1 týždeň
Zodpovednosť za realizáciu	Zostavenie dotazníka – riadiaci tím; distribúcia a zber tlačenej verzie – obec; zostavenie online verzie – externý odborník; vyhodnotenie dotazníka – externý odborník

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Súhrnné výsledky prieskumu

Z dôvodu mimoriadne nízkej návratnosti dotazníka je jeho výpovedná hodnota veľmi nízka a v žiadnom prípade nemôžu byť získané výsledky extrapolované na celú výskumnú vzorku, teda na všetkých obyvateľov obce. Navyše, štruktúra získaných odpovedí na otázky uvedené v dotazníku naznačuje, že validita niektorých odpovedí je s najvyššou pravdepodobnosťou nízka. Tento fakt ešte viac znižuje (už aj tak extrémne nízku) výpovednú hodnotu tohto dotazníka. Majúc na zreteli uvedené fakty, súhrnné výsledky dotazníkového prieskumu sú nasledovné:

Základné charakteristiky respondentov

- Prieskumu sa zúčastnilo 7 žien a 6 mužov, pričom 2/5 respondentov boli vo veku 19-29 rokov, 1/4 vo veku 30-39 a rovnako 1/4 vo veku 60 rokov a viac. Päť respondentov má vysokoškolské vzdelanie, 4 stredné odborné a traja základné vzdelanie. Z hľadiska ekonomickej aktivity respondentov sa prieskumu zúčastnilo 7 zamestnancov, 4 dôchodcovia, 1 študent a 1 podnikateľ. Väčšina z tých, ktorí pracujú, dochádza za prácou mimo obec bydliska, v obci

pracujú dvaja respondenti. Takmer všetci respondenti žijú v obci od narodenia, pričom viac ako polovica z nich býva vo viacgeneračnej domácnosti.

Spokojnosť s vybranými oblasťami a aktivita respondentov

- **Školstvo** - odpovede na spokojnosť s voľnočasovými aktivitami pre deti a mládež boli rozdelené rovnomerne na škále od veľmi spokojných po veľmi nespokojných. Veľkú spokojnosť vyjadrili respondenti s kvalitou školskej jedálne, so stavom školských zariadení a taktiež s kvalitou vyučovania.
- **Kultúra, šport a zdravotníctvo** – 61 % respondentov bolo spokojných s kultúrnymi aktivitami v obci, nespokojní boli len dvaja z 13. Odpovede na spokojnosť s možnosťami športového využitia boli rozložené rovnomerne, rovnako početná skupina respondentov bola s touto oblasťou spokojná aj nespokojná. S poskytovaním zdravotnej starostlivosti boli (prekvapujúco) veľmi nespokojní len dvaja respondenti a jeden bol nespokojný, pričom až deväti zaujali ambivalentný postoj (ani spokojný/ani nespokojný) alebo nevedeli posúdiť.
- **Miestne komunikácie** – respondenti sú prevažne spokojní so stavom a kvalitou miestnych ciest, keďže siedmi vyjadrili spokojnosť a traja nespokojnosť. Odpovede na stav a kvalitu chodníkov (napriek tomu, že v obci nie sú žiadne chodníky) boli rozložené rovnomerne (4 spokojní, 3 nespokojní).
- **Starostlivosť o verejné priestranstvá a zber odpadov** – veľmi dobrú vizitku získala starostlivosť o cintorín, s ktorou sú spokojní takmer všetci respondenti. Podobne tomu bolo aj so starostlivosťou o zeleň a verejné priestranstvá, s ktorou boli nespokojní len dvaja respondenti. Na základe uvedených odpovedí možno za veľmi dobre nastavený považovať taktiež systém zberu komunálneho odpadu v obci.
- **Bývanie** – veľmi dôležitým rozvojovým faktorom/disparitou obce často býva dostupnosť bývania. S dostupnosťou bytov bolo v obci nespokojných 6 respondentov, spokojní boli traja a štyria sa nevedeli vyjadriť. Nespokojnosť s dostupnosťou stavebných pozemkov však vyjadrili len dvaja respondenti, traja boli spokojní a ďalší ôsmi zaujali ambivalentný postoj (ani spokojný/ani nespokojný) alebo nevedeli posúdiť.
- **Iné oblasti** – veľkú spokojnosť vyjadrili respondenti (11 z 13) s prácou obecného úradu. Prevažnú spokojnosť vyjadrili s osvetovými aktivitami obce a s podporou podnikateľského prostredia. Na druhej strane, s autobusovým spojením vyjadrili výraznú nespokojnosť (9 nespokojných, len 1 spokojný).
- **Odpadové hospodárstvo** – odpadové hospodárstvo obce sa na základe odpovedí respondentov javí byť veľmi dobre nastavené, keďže až jedenástim vyhovuje systém zberu odpadov ako aj systém poplatkov za odvoz komunálneho odpadu, dvaja respondenti sa k tejto problematike vyjadriť nevedeli. Priaznivým momentom je skutočnosť, že až 12 z 13 respondentov odpad triedi.
- **Aktivita respondentov** – veľmi výrazná je aktivita respondentov a ich participácia na spoločenskom živote obce. Všetci sa totižto vždy zúčastňujú volieb do samospráv a zaujímajú sa (či už o každé alebo aspoň príležitostne) o rokovanie obecného zastupiteľstva. Väčšina z nich taktiež sleduje informácie o rozpočte obce a navštevuje starostu so svojimi návrhmi a požiadavkami. Navyše, všetci respondenti sa zúčastňujú kultúrnych podujatí, takmer všetci sa zapájajú do života cirkvi a tri štvrtiny z nich sa zúčastňuje aj športových podujatí, konaných v obci.

Návrhy respondentov

- **Oblasť, ktorá by sa mala riešiť prioritne** – obyvatelia sa mohli vyjadriť, čo by chceli v najbližšom období v obci riešiť prioritne. Vybrať si mohli zo 17 navrhnutých oblastí, pričom podľa svojho uváženia mohli doplniť aj ďalšiu oblasť, na ktorú by sa mala obec podľa nich zamerať. Najvyššiu podporu získala ochrana prírody a ŽP (napr. boj proti čiernym skládkam) – 8 hlasov, ďalej podpora cestovného ruchu a rozšírenie športových podujatí v obci (po 5

hlasov). Štyri hlasy získalo rozšírenie kultúrnych podujatí v obci, po 3 hlasy rekonštrukcia budov vo vlastníctve obce, úprava verejných priestranstiev a výstavba nových ihrísk. Napriek tomu, že v predchádzajúcich otázkach sa respondenti k problematike dostupnosti bývania vyjadrovali väčšinou negatívne, v tejto otázke si len jeden z nich prial zamerať sa na problém prípravy stavebných pozemkov a nedostatku bytov.

- **Využitie priestoru, pozemku v obci** – len dvaja respondenti z 11 vedeli v obci identifikovať priestor alebo pozemok, ktorý je podľa nich nevyužitý, príp. využitý zle. Podľa ich vyjadrenia, ide o farský úrad a šijareň.
- **Čo by sa malo v obci zlepšiť, príp. čo v nej chýba** – nespokojnosť bola vyjadrená s osobou miestneho farára. Navrhnutý bol tiež jeden doplnkový spoj zo Spišskej Starej Vsi do Veľkej Frankovej v dopoludňajších hodinách. V obci chýbajú taktiež chodníky, popod ktoré by, podľa uvedených odpovedí, mohla byť umiestnená kanalizácia a odvodnenie. Z radov seniorov bola vznesená požiadavka na vybudovanie prístupovej cesty pre autá bližšie ku kostolu, taktiež na zlepšenie čistenia potoka od odpadkov. Navrhnuté bolo od respondentov aj zabezpečenie spoločného tréningu alebo fitness v kultúrnom dome, ako aj rozšírenie ponuky kultúrnych a športových podujatí.
- **Čo by nemalo v obci v roku 2020 v žiadnom prípade chýbať** – respondenti si želajú, aby na konci roku 2020 bola v obci vybudovaná kanalizácia, aby bol v školách dostatok detí, aby seniori mali vybudované dôstojné priestory pre kultúrne vyžitie a aby sa zlepšilo občianske spolunažívanie.

Celková spokojnosť s obcou ako miestom života

- Desať respondentov vyjadrilo celkovú spokojnosť s obcou ako miestom života (odpovede na škále skôr spokojný/spokojný/veľmi spokojný). Celkovú nespokojnosť vyjadrili dvaja respondenti a jeden túto skutočnosť nevedel posúdiť. Až štyria z 13 respondentov svoju budúcnosť nespájajú so životom v obci. Dôvodom je najmä nedostatok pracovných príležitostí a slabá ponuka uplatnenia a spoločenského života.

Ex-post hodnotenie PHSR 2008-2013

Predchádzajúci Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mala obec Veľká Franková spracovaný vo forme Akčného plánu rozvoja obce na roky 2008 – 2013. Akčný plán bol rozdelený do 5 tematických oblastí: A. Technická infraštruktúra a životné prostredie, B. Občianska vybavenosť a výstavba, C. Podnikanie, služby, investície a zamestnanosť, D. Kultúra, spolky, šport a oddych, E. Cestovný ruch a prezentácia obce. Z 18 projektov, zadaných v Akčnom pláne rozvoja obce na roky 2008 – 2013, došlo k úplnej realizácii troch projektov, ďalšie 4 projekty splnila obec čiastočne.

Tabuľka 25:Úspešnosť plnenia rozvojových aktivít zadaných v predchádzajúcom PHSR

Projekt/Rozvojová aktivita	Hodnotenie	Projekt/Rozvojová aktivita	Hodnotenie
A1: Zásobovanie pitnou vodou a odkanalizovanie obývaných častí obce	nesplnené	A10: Stratégia a postup pri ochrane prírodného a životného prostredia obce Veľká Franková	nesplnené
A2: Úprava, regulácia a revitalizácia Frankovského potoka v katastri obce Veľká Franková	nesplnené	B1: Rekonštrukcia objektu v bývalom vlastníctve MV SR na obytný dom	nesplnené
A3: Rekonštrukcia a rozšírenie miestnych komunikácií, rekonštrukcia mostného objektu, vybudovanie čakárne	čiastočne splnené	B2: Rekonštrukcia a revitalizácia budovy bývalej školy na polyfunkčný dom	nesplnené
A4: Rekonštrukcia cesty III/5422 Spišské Hanušovce – Veľká Franková – Osturňa	splnené	C1: Vytváranie podmienok na vznik, obnovu a rozvíjanie služieb a podnikateľských aktivít v obci	nesplnené
A5: Výstavba komunikácie Veľká Franková – Ždiar	nesplnené	C2: Prístup k internetu	splnené
A6: Výstavba komunikácie Veľká Franková - Kacwin	nesplnené	D1: Rekonštrukcia a revitalizácia budovy kultúrneho domu	čiastočne splnené
A7: Rekonštrukcia a posilnenie elektrickej siete v obci	splnené	E1: Koncepcia rozvoja cestovného ruchu, turizmu a rekreácie v obci Veľká Franková a jej revitalizácia	nesplnené
A8: Rekonštrukcia vedenia verejného osvetlenia a vybudovanie bezdrôtového rozhlasu v obci	nesplnené	E2: Koncepcia propagačno-informačnej a marketingovej prezentácie obce Veľká Franková	nesplnené
A9: Vybudovanie Domu smútku	čiastočne splnené	E3: Vybudovanie cykloturistického chodníka z Veľkej Frankovej do Kacwina	čiastočne splnené

Zdroj: Obecný úrad, vlastné spracovanie

V rokoch 2007 až 2014 obec Veľká Franková realizovala celkovo 9 projektov. Z tohto počtu bolo 6 projektov realizovaných v súlade s predchádzajúcim Akčným plánom rozvoja, ďalšie tri projekty boli uskutočnené bez nadväznosti na tento Akčný plán. Celkovo bolo týmito 9 projektmi preinvestovaných viac ako 432 000 eur. Z tejto sumy pochádzalo z rozpočtu obce takmer 85 000 eur, zo štátneho rozpočtu 74 000 eur, z rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja takmer 2 000 eur, z európskych štrukturálnych a investičných fondov 271 000 eur a 1 500 eur pochádzalo zo súkromných zdrojov. Najvyššími investíciami bolo vybudovanie širokopásmového internetu v roku 2014 (180 000 eur) a rekonštrukcia miestnych komunikácií v roku 2010 (133 000 eur).

Formulár 6 (Ú6): Ex - post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

Ex-post hodnotenie predchádzajúceho PHSR																		
v tis. EUR																		
č.	Názov investície - projektu	Číslo a názov aktivity	Klasifikácia investície (stavby) - triedy	Rok začatia	Ukazovateľ	Cena podľa vykonávacích o projektu		Objem finančných prostriedkov v príslušnom roku spolu			Finančné prostriedky podľa zdrojov							
				Rok dokončenia	Merná jednotka	Celkom	Z toho stavbná časť	Rok	Objem finančných prostriedkov	Z toho verejná investícia	Štátny rozpočet	Rozpočet samosprávneho kraja	Rozpočet obce	Štátne účelové fondy	Úvery so zárukou štátu	Rozpočet EÚ	Kód OP	Súkr. zdroje
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	Výstavba Domu smútku	Sociálna infraštruktúra	1272 – Budovy a miesta na vykonávanie náboženských aktivít	2007	Postavené budovy	48,62	48,62	2007	16,51	16,51			16,51					
								2008	18,42	18,42	5,98		12,45					
				2009	počet			2009	13,70	13,70	7,33		6,37					
2	Autobusová zastávka	Dopravná infraštruktúra	1274 – Ostatné budovy, i.n.	2009	postavené zastávky	1,78	1,78											
								2009	1,78	1,78		0,90	0,88					
				2009	počet													

3	Hasičská motorová striekačka DHZ	Sociálna infraštruktúra		2010	striekačka	6,88													
				2010	počet			2010	6,88	6,88	3,00		3,88						
4	Rekonštrukcia miestnych komunikácií	Dopravná infraštruktúra	2112 – Miestne komunikácie	2010	dĺžka zrekon. ciest	133,16	133,16												
				2010	m			2010	133,16	133,16	27,98		21,26			83,93			
5	Nákup výstroja pre TJ Družstevník Veľká Franková	Šport		2012	futbalová výstroj	0,96													
				2012	počet			2012	0,96	0,96		0,91	0,05						
6	ZŠ – nech sa nám deti netúlajú	Šport		2012	športové potreby	1,50													
				2012	počet			2012	1,50								1,50		
7	Cykloturistická cesta Veľká Franková – Kacwin, 1. etapa	Dopravná infraštruktúra	2112 – Miestne komunikácie	2013	dĺžka vybudovanej cyklotrasy	56,43	56,43												
				2013	m			2013	56,43	56,43	4,35		15,35			36,73			
8	Širokopás	Telekomu	2224 –	2014		180,0													

	mový internet obce Veľká Franková	nikácie	Miestne elektrické a telekom unikačné rozvody a vedenia			0													
								2014	180,00	180,00	22,50		7,50			150,00			
				2014															
9	Rekonštrukcia a modernizácia KD Veľká Franková	Kultúra	1261 – Budovy na kultúru a verejnú zábavu	2014	zrekonštr. budovy	3,55													
				2014	počet			2014	3,55	3,55	3,00		0,55						

Zdroj: MDVRR 2015, obecný úrad

Ex-ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií

Cieľom Ex – ante hodnotenia stavu projektovej pripravenosti investícií je analyzovať súčasný stav pripravenosti investičných zámerov a možnosti ich financovania z rôznych zdrojov. V nasledujúcom formulári sú uvedené len tie investičné zámery, na ktoré má v súčasnosti obec už spracovanú príslušnú dokumentáciu. Ostatné investičné aj neinvestičné zámery obce na nasledujúce obdobie sú uvedené v ďalšej časti dokumentu (pozri najmä formuláre P1, P2, P3 a F2).

Formulár 7 (A7): Ex - ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií

Ex-ante hodnotenie - stav projektovej pripravenosti investícií k termínu vypracovania nového PHSR (pipe_line)																		
v tis. EUR																		
por. č.	Politika - oblasť	Názov investície	Klasifikácia stavby - triedy	Rok začatia - plán	Technická príprava a mesiac /rok	Cena podľa stavebného zámeru		Navrhovaný objem finančných prostriedkov v príslušnom roku spolu			Finančné prostriedky podľa zdrojov							
				Rok dokončenia- plán	ÚR:	Celkom	Z toho stavebná časť	Rok	Objem fin. prostriedkov celkom	Z toho verejné investície	Štátny rozpočet	Rozpočet samosprávneho kraja	Rozpočet obce	Štátne účelové fondy	Úvery so zárukou štátu	Rozpočet EÚ	Kód OP	Súk. zdroje
					SP:													
					PD:													
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	Hospodárska oblasť	Dostavba cykloturistického chodníka Veľká Franková - Kacwin	2112 – Miestne komunikácie	2016		195,00	195,00											
					03/2010			2016	195,00	195,00	19,50		9,75			165,75		
				2016														
2	Hospodárska oblasť	Zásobovanie pitnou vodou	2222 – Miestne potrubné rozvody vody	2015		1 300,00	1 300,00	2015	400,00	400,00	130,00		65,00			1 105,00		
				2016				2016	900,00	900,00								
3	Sociálna																	

[illegible]

Zdroj: MDVRR 2015, obecný úrad

A.II Analýza vonkajšieho prostredia

Vonkajšie prostredie v kontexte tohto Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja predstavuje pre obec tie oblasti, ktoré síce ovplyvňujú jej rozvoj (v rôznej miere, či už významne alebo len okrajovo), avšak obec ich zároveň nedokáže svojou činnosťou nijako ovplyvniť. V makroregionálnej mierke je dôležitým činiteľom rozvoja obce európsky rozvojový koncept „Red octopus“, ktorý stanovuje hlavné rozvojové centrá Európy. Ide o tzv. „červenú chobotnicu“ (pomenovanie podľa tvaru tejto rozvojovej siete), ktorá spája najrozvinutejšie európske sídelné a aglomeračné centrá a centrá, ktoré majú najväčší potenciál ďalšieho rozvoja. Jedno z ramien „červenej chobotnice“ prechádza aj Slovenskom, avšak len jeho juhozápadnou časťou. Veľká Franková je teda od tohto ramena značne vzdialená.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001) vyhodnotila jednotlivé sídelné centrá Slovenska ako terciárne centrá, t.j. centrá na základe ich terciárnej obslužnosti (úrovne vybavenosti vybranou vyššou občianskou vybavenosťou). Takýmto spôsobom bolo na národnej úrovni vytvorených päť skupín obcí (okrem Bratislavy a Košíc, ktoré stoja samostatne a nepatria do žiadnej skupiny), ktoré naznačujú úroveň obsluhy ako pre vlastné mesto, tak pre jeho zázemie (prvé tri skupiny sa pritom členia na dve podskupiny). Najbližšie centrá osídlenia pre Veľkú Frankovú predstavujú mestá Spišská Stará Ves (5. skupina centier osídlenia), Spišská Belá (4. skupina), Kežmarok (2b. skupina) a Poprad (1b. skupina).

Okrem centier osídlenia KURS 2001 na Slovensku stanovila jadrové ťažiská osídlenia, ktoré sú navzájom pospájané rozvojovými osami I. stupňa. Ostatné sídelné centrá sú pospájané osami II. a III. stupňa. Tieto rozvojové a urbanizačné osi sú súčasťou vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry. Podporujú sídelné väzby medzi obcami a rovnovážny sídelný rozvoj vrátane rozvoja vidieka. Vytvárajú podmienky pre dostupnosť k infraštruktúram, zachovanie a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva a zabezpečujú požiadavky, ktoré sú na sídelnú štruktúru kladené z hľadiska ekonomických, sociálnych a environmentálnych potrieb.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 stanovuje tri stupne rozvojových osí, ktoré vychádzajú z nasledovných kritérií:

- rozvojová os prvého stupňa – prepája centrá osídlenia prvej skupiny a ťažiská osídlenia prvej úrovne v štáte a porovnateľné centrá mimo hraníc krajiny, zahŕňajúc najmenej jednu cestnú komunikáciu a jednu železniciu rýchlostného typu,
- rozvojová os druhého stupňa – prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne s centrami osídlenia prvej skupiny a ťažiskami osídlenia prvej úrovne, resp. prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne medzi sebou, zahŕňajúc najmenej jednu cestnú komunikáciu a jednu železniciu nadregionálneho významu alebo jednu rýchlostnú cestu,
- rozvojová os tretieho stupňa – prepája stredné centrá a ťažiská osídlenia tretej úrovne navzájom, ako aj ostatné vyhodnocované centrá osídlenia s ostatnými centrami osídlenia druhej skupiny.

Z pohľadu rozvoja územia najdôležitejšia, teda rozvojová os I. stupňa, prepája Bratislavu a Košice (o. i.) severoslovenským dopravným koridorom, čiže najbližšie k Veľkej Frankovej sa táto os nachádza v oblasti Popradu a Levoče. Z Popradu do Spišskej Belej smeruje rozvojová os II. stupňa, zo Spišskej Belej do Starej Ľubovne je vedená os III. stupňa. Do Zamaguria smeruje rozvojová os III. stupňa, a to smerom od Starej Ľubovne do Spišskej Starej Vsi. Veľká Franková teda neleží na žiadnej rozvojovej osi, stanovenej Koncepciou územného rozvoja Slovenska 2001 a preto len ťažko možno v budúcnosti očakávať rozvojové impulzy zo strany štátu voči tejto obci. Zároveň je však zahrnutá do najvýznamnejšej oblasti cestovného ruchu na Slovensku s významným zastúpením medzinárodného turizmu, čo vytvára pre obyvateľov a podnikateľské subjekty potenciál pre rozvoj a z neho plynúce príjmy z cestovného ruchu.

Veľmi dôležitým aspektom v analýze vonkajšieho prostredia je aj stratégia štrukturálnej politiky Európskej únie a jej priemet do slovenských pomerov. Počas programovacieho obdobia EÚ 2000-2006 (čo pre Slovensko znamenalo roky 2004-2006) používala Európska únia stratégiu regionálnej

politiky založenú na rovnomernom prístupe samospráv k štrukturálnym fondom (tzv. „pokropením regiónov investíciami“, kde každá samospráva mala rovnaký prístup k týmto fondom). Od programovacieho obdobia 2007 - 2013 sa však už stratégia regionálnej politiky EÚ zmenila, keďže táto sa už nezamerala na znižovanie regionálnych disparít formou podpory zaostalých regiónov, ale na základe skúseností z regionálneho rozvoja zo západoeurópskych krajín, rozhodla sa posilňovať predovšetkým vytýčené póly rastu, ktoré sú najviac konkurencieschopné a majú najväčší potenciál rozvoja (týmto opatrením sa taktiež sledovalo posilnenie vonkajšej konkurencieschopnosti EÚ ako celku voči ostatným aktérom vo svetovom hospodárstve). Jednotlivými krajinami vytýčené póly rastu mali byť nositeľmi rozvoja v jednotlivých regiónoch a postupom času by sa rozvoj z týchto pólov rastu mal šíriť do ich bezprostredného okolia (teda do zaostalejších oblastí v ich okolí). Na Slovensku tak boli od programovacieho obdobia 2007-2013 na základe koncepcie územného rozvoja Slovenska stanovené inovačné a kohézne póly rastu (niektoré mestá a obce v ich bezprostrednom zázemí), pričom najväčšia časť podpory zo štrukturálnych fondov smeruje práve do nich.

Výrazným vonkajším rozvojovým impulzom pre oblasť Zamaguria by mohla byť zvýšená podpora zo strany vlády formou investičných stimulov pre tie priame zahraničné investície, ktoré sa realizujú čo najbližšie k tomuto regiónu (keď už nie priamo v ňom). Skúsenosti však ukazujú, že od roku 2002, kedy sa začalo s poskytovaním investičnej pomoci, jednotlivé slovenské vlády touto formou podporovali smerovanie priamych zahraničných investícií primárne do najrozvinutejších regiónov Slovenska (najmä do trojuholníka Bratislava – Trnava – Nitra, do Košíc a oblasti stredného Považia po Žilinu). Do oblasti podtatranského regiónu a do Kežmarku (okresu patriaceho z hľadiska výšky miery nezamestnanosti medzi najproblémovejšie okresy Slovenska) smerovala len úplne minimálna časť investičnej pomoci vlády. Z prostredia investičnej pomoci teda len ťažko očakávať priaznivé rozvojové impulzy pre región v blízkej budúcnosti.

Spomínaná politika územnej podpory vo forme investičnej pomoci a množstvo ďalších faktorov (napr. faktor sídelnej hierarchie, faktor makropolitologickej atraktivity, faktor veľkej dopravnej infraštruktúry, faktor historickej marginality, faktor depresnosti priľahlých prihraničných regiónov a pod.; Korec 2005) prispeli (a naďalej prispievajú) k veľmi nerovnovážnemu regionálnemu vývoju v rámci Slovenska, keď sa medzi jednotlivými jeho regiónmi vytvorili pomerne výrazné regionálne disparity. Vytvorila sa tak významná priestorová polarizácia spoločnosti s existenciou centier na strane jednej a periférií (vnútorných aj prihraničných periférnych regiónov) na strane druhej. Veľká Franková leží v regióne Zamaguria, ktorý je na základe skupiny ukazovateľov z hľadiska ľudských zdrojov, ekonomického potenciálu, osobnej vybavenosti a dostupnosti centier kategorizovaný medzi regióny s kumulovanou periférnosťou, tzn. že je periférnym regiónom vo všetkých štyroch skupinách ukazovateľov (Halás 2008). Uvedené skutočnosti upozorňujú jednak na súčasnú úroveň rozvoja, ako aj na veľmi obmedzené možnosti budúceho rozvoja obce Veľká Franková.

Štrukturálne fondy v programovom období 2014-2020

Jednou z možných ciest získavania finančných prostriedkov na realizáciu investičných akcií (okrem ďalších možných zdrojov, uvedených v časti „Indikatívny finančný plán“) sú Európske štrukturálne a investičné fondy. Napriek tomu, že tieto európske štrukturálne a investičné fondy sú z aspektu regionálneho rozvoja definované ako „doplnkové“ zdroje financovania, v súčasnom modeli regionálnej politiky a nastavenia financovania samospráv sú práve tieto prostriedky z EŠIF hlavným zdrojom financií, bez ktorého by len ťažko boli samosprávy schopné financovať svoje rozvojové investičné projekty. V programovom období EÚ 2014 – 2020 bude Slovensko čerpať európske štrukturálne a investičné fondy v rámci Cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti a v rámci Cieľa Európska územná spolupráca. V rámci Cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti sa budú čerpať financie prostredníctvom nasledujúcich operačných programov:

- Integrovaný regionálny operačný program (OP IROP),
- OP Ľudské zdroje (OP ĽZ),
- OP Integrovaná infraštruktúra (OP II),

- OP Výskum a inovácie (OP Val),
- OP Kvalita životného prostredia (OP KŽP),
- OP Efektívna verejná správa (OP EVS),
- Technická pomoc,
- Program rozvoja vidieka,
- Rybné hospodárstvo.

V rámci Cieľa Európska územná spolupráca bude Slovensko čerpať financie prostredníctvom nasledujúcich operačných programov:

Programy cezhraničnej spolupráce

- SK – CZ 2014 – 2020,
- SK – AT 2014 – 2020,
- PL – SK 2014 – 2020,
- SK – HU 2014 – 2020,
- ENI HU – SK – RO – UA 2014 – 2020.

Programy nadnárodnej spolupráce

- Stredná Európa,
- ETC Dunaj.

Programy medziregionálnej spolupráce

- INTERREG,
- ESPON,
- INTERACT,
- URBACT.

Pre obec Veľká Franková sú najvýznamnejším a najpravdepodobnejším zdrojom financovania rozvojových projektov v rámci EŠIF prostriedky z Programu cezhraničnej spolupráce PL – SK 2014 – 2020 a z Programu rozvoja vidieka 2014 – 2020. Možným zdrojom financovania by mohli byť aj financie poskytované v rámci výziev vyhlasovaných prostredníctvom Miestnej akčnej skupiny Tatry – Pieniny LAG (ktorej je obec členom) v rámci stratégie CLLD⁶, nevyhnutnou podmienkou však je, aby sa tejto Miestnej akčnej skupine podarilo získať Štatút MAS.

Program rozvoja vidieka 2014 – 2020 bude financovať rozvojové projekty obcí v rámci Opatrenia č. 7 – **Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach**. Oprávnenými žiadateľmi o podporu budú v rámci tohto Opatrenia najmä **obce do 1 000 obyvateľov** vrátane, pričom celková finančná alokácia na realizáciu Opatrenia č. 7 je 119 500 000,00 eur.

V rámci spomínaného Opatrenia č. 7 Programu rozvoja vidieka budú mať obce do 1 000 obyvateľov možnosť uchádzať sa o finančné prostriedky cez štyri Podopatrenia:

Podopatrenie 7.2. – Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie

Popis operácie:

- výstavba, rekonštrukcia, modernizácia, dostavba kanalizácie, vodovodu alebo čistiarne odpadových vôd;
- výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií, lávok, mostov, chodníkov a záchytných parkovísk, autobusových zastávok, výstavba, rekonštrukcia a údržba odvodňovacích kanálov, prehlbovanie existujúcich obecných studní. V prípade investícií do miestnych komunikácií, tie budú umožnené len v malom rozsahu a za predpokladu, že prispievajú k oživeniu znevýhodnenej vidieckej oblasti, kde môže zlepšiť prepojenie medzi vidieckymi

⁶ Pričom Miestna akčná skupina získa financie na vyhlasovanie výziev z PRV a z IROP

- oblasťami a širšou dopravnou sieťou, príp. budú prispievať k miestnemu ekonomickému rozvoju (napr. k rozvoju vidieckeho cestovného ruchu a pod.);
- zlepšenie vzhľadu obcí – úprava a tvorba verejných priestranstiev, námestí, parkov a pod.

Podopatrenie 7.3 – Podpora na širokopásmovú infraštruktúru vrátane jej budovania, zlepšovania a rozširovania, pasívnu širokopásmovú infraštruktúru a poskytovanie širokopásmového prístupu a elektronickej verejnej správy

Popis operácie:

- vytvorenie prístupu k širokopásmovému internetu prostredníctvom budovania prístupových sietí s rýchlosťou min. 30 Mbit/s, vrátane zariadenia verejne prístupného miesta;
- oprávnené budú projekty zavádzania tzv. “poslednej míle”. Riešenie prístupových sietí bude nadväzovať na ukončenie prvej fázy výstavby regionálnych sietí, financovanej z OP II, resp. tam, kde už sú regionálne siete dostupné a je preukázané zlyhanie trhu;
- oprávnené sú činnosti, ktoré sa týkajú investícií do infraštruktúry širokopásmového internetu, napr.:
 - ✓ vytvorenie a zabezpečenie prístupu k širokopásmovej infraštruktúre vrátane zariadení na prenos a zber signálu (backhaul) a pozemných zariadení (napr. pevné, pozemné, bezdrôtové alebo satelitné technológie alebo kombinácie týchto technológií);
 - ✓ budovanie pasívnej širokopásmovej infraštruktúry (napr. inžinierske siete, ako je kladenie káblových rozvodov a zapájanie iných sieťových prvkov, ako sú napr. neaktivované optické vlákna atď.) v súčinnosti s ostatnými infraštruktúrami (energetické, dopravné, vodné, kanalizačné siete atď.).

Podopatrenie 7.4 – Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry

Popis operácie:

- investície súvisiace s vytváraním podmienok pre trávenie voľného času vrátane príslušnej infraštruktúry –napr. výstavba/rekonštrukcia/modernizácia športovísk a detských ihrísk, amfiteátrov, investície do rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre komunitnú/spolkovú činnosť vrátane rekonštrukcie existujúcich kultúrnych domov;
- zriadenie nových, prístavba, prestavba, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich domov smútku vrátane ich okolia;
- investície súvisiace so zvyšovaním kvality života obyvateľov – investície spojené s odstraňovaním malých tzv. divokých skládok odpadov resp. opusteného odpadu;
- investície súvisiace so zvýšením bezpečnosti a prevencie proti vandalizmu na verejných priestoroch (montáž kamerových systémov a iných bezpečnostných prvkov);
- investície súvisiace s vytváraním podmienok pre rozvoj podnikania – rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre podnikateľskú činnosť, výstavba/rekonštrukcia tržníc pre podporu predaja miestnych produktov a pod.;
- investície do využívania obnoviteľných zdrojov energie vrátane investícií spojených s úsporou energie – len ako súčasť investícií do miestnych služieb.

Podopatrenie 7.5 – Podpora investícií pre verejné využívanie rekreačnej infraštruktúry, informačnej a drobnej infraštruktúry cestovného ruchu

Popis operácie:

- investície, ktoré súvisia s vytvorením, udržiavaním, obnovou a skvalitňovaním turisticky zaujímavých objektov, bodov a miest vrátane príslušnej infraštruktúry – miestne kultúrne, historické, prírodné a iné objekty a zaujímavosti, zriadenie múzejných a galerijných zariadení a pod.;

- investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a informačných tabúl v turistických lokalitách na verejné využitie, budovanie drobných obslužných zariadení pre turistov, informačné body, smerové tabule, KIOSKY a pod.;
- budovanie, rekonštrukcia náučných chodníkov, cykloturistických chodníkov, ich napojenie na náučné chodníky, budovanie doplnkovej infraštruktúry (odpočinkové miesta, prístrešky, stojany na bicykle a pod.), výstavba vyhliadkových veží, budovanie, údržba a obnova cykloturistického značenia na existujúcich cykloturistických trasách a pod.

STEEP analýza

Pri stretávaní sa s rôznymi problémami a výzvami je potrebné si uvedomiť, že ich riešenie môže byť v budúcnosti ovplyvnené rôznymi vonkajšími faktormi, ktoré obec nedokáže ovplyvniť. Úlohou STEEP analýzy (analýzy externého prostredia) je napomáhať tvorcom rozhodnutí predvídať budúci možný vývoj a na tieto zmeny sa pripraviť.

Formulár 8 (A8): STEEP analýza

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické	Hodnoty
Starnutie obyvateľstva, emigrácia mladých ľudí do miest	Úroveň technológie poskytovateľa	Nové trhy a nové príležitosti (napr. cestovný ruch)	Vplyv rôznych subjektov na ŽP	Politika vlády v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti	Zmena postojov k lokálnemu rozvoju
Zmeny postojov a správania – aktívny tretí sektor	Dostupná technológia a využívaná technológia	Klesajúce trhy v niektorých poskytovaných službách	Možnosti obnovy a tvorby ŽP	Štrukturálna politika Európskej únie	Zmena životného štýlu
Zmeny správania obyvateľov	Technológia využívaná obyvateľmi, podnikateľmi	Dostupnosť finančných zdrojov	Politika ŽP	Legislatívne zmeny	Tímová spolupráca
Móda	Kontakt s obyvateľmi prostredníctvom technológie	Daňová politika	Podpora tvorby a ochrany ŽP	Zmena vlády ako výsledok volieb	Osobné hodnoty

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

A.III Zhodnotenie súčasného stavu územia

Zhodnotenie súčasného stavu územia je spracované formou SWOT analýzy. Tá bola vypracovaná na základe auditu rozvojových zdrojov obce a výsledkov dotazníkového prieskumu, vykonaného medzi obyvateľmi obce.

SWOT analýza

Formulár 9 (A10): SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • dostatok trvalých trávnych porastov pre živočíšnu výrobu • dôležitý faktor zamestnanosti – existencia PD Goral 	<ul style="list-style-type: none"> • znižovanie počtu obyvateľov • zlá demografická štruktúra obyvateľstva • zlá poloha vo vzťahu k ekonomickým a administratívnym centrá

<ul style="list-style-type: none"> • skúsenosti obyvateľstva s poľnohospodárskou a potravinárskou výrobou (najmä spracovanie mlieka, výroba syrov a bryndze) • prítomnosť viacerých prevádzok piliarskej výroby • blízkosť chránených území, atraktívne a zachované prírodné prostredie • množstvo prírodných a kultúrno-historických pamiatok v blízkom okolí • výhodná geografická poloha pre rozvoj cestovného ruchu a cezhraničnej spolupráce • dostatok ubytovacích kapacít • prítomnosť lyžiarskeho vleku v blízkom okolí • kvalitné životné prostredie • zabehnutý a funkčný systém triedenia odpadu • dobrá vybavenosť školských zariadení • aktívne zapájanie školy do spoločenského života obce 	<ul style="list-style-type: none"> • slabé komunikačné spojenie s okolím (riedke, pomalé a drahé autobusové spojenie) • nízka atraktivita pre prilákanie investorov do priemyselnej výroby • nedostatok investičného kapitálu z vlastných zdrojov • nedostatok pracovných príležitostí • pomerne vysoká miera nezamestnanosti • vysoký podiel dlhodobo nezamestnaných obyvateľov • časová a finančná náročnosť dochádzky do zamestnania • slabá (nekomplexná) ponuka atraktivít CR a ponuka trávenia voľného času • nevybudované chodníky • absencia verejného vodovodu, kanalizácie a ČOV • slabá dostupnosť bývania • slabá ponuka obchodov a služieb v obci • nízky počet kultúrnych podujatí počas roka • absencia zdravotníckych zariadení v obci, slabá dostupnosť a kvalita poskytovaných zdravotníckych služieb v blízkom okolí • nízka angažovanosť obyvateľstva
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • podpora miestnych ekonomických subjektov • využitie európskych štrukturálnych a investičných fondov vrátane cezhraničnej spolupráce • rozvoj turistiky a rekreácie v súvislosti s blízkosťou chránených území a kultúrno-historických pamiatok • podpora budovania cyklistickej infraštruktúry najmä smerom na Kacwin • orientácia na regionálny marketing a vytvorenie regionálnych produktov v spolupráci s partnermi a aktérmi regionálneho rozvoja • aktivácia využívania prírodného prostredia pre rozvoj agroturistiky • podpora budovania individuálnej bytovej výstavby • vybudovanie vodovodnej a kanalizačnej siete • vybudovanie chodníkov • vybudovanie verejného osvetlenia v lokalite „Vysevní“ • zlepšenie environmentálneho povedomia obyvateľov • podpora detí zo sociálne slabých rodín • možnosti podpory nezamestnaných občanov v rámci AOTP (menšie obecné služby, regionálna zamestnanosť...) • vytváranie a skvalitňovanie podmienok pre podporu zdravia detí ponukou a realizáciou športových a duševných záujmových aktivít • organizácia školení pre starších obyvateľov v záujme zlepšovania digitálnej gramotnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • odliv mladých obyvateľov za prácou • starnutie obyvateľstva • zvyšovanie počtu nezamestnaných obyvateľov • pomalé tempo prispôbovania sa strednej a staršej generácie novým technológiám • nízka hladina miezd v regióne, podporujúca emigráciu obyvateľstva • zvyšovanie daňového zaťaženia podnikajúcich osôb • nedostatok investorov, podnikateľských činností • konkurencia poľských priemyselných a poľnohospodárskych výrobkov • znížovanie imidžu Zamaguria ako destinácie CR z dôvodu nevhodného správania niektorých podnikateľov a aktérov CR • konkurencia okolitých destinácií CR z hľadiska prilákania turistov (Tatry, Stredný Spiš, Stará Ľubovňa, Zakopane, Szczawnica...) • neuspokojivá úroveň poskytovaných služieb CR v Zamagurí • nedostatočné využitie možných zdrojov z EÚ • vysoká administratívna náročnosť pre získanie financií z EŠIF • nedoriešené vlastnícke vzťahy k pôde a výrazná rozdrobenosť pozemkov • radikalizácia klimatických zmien (prívalové dažde, suchá, extrémne teploty...) • neustále zvyšovanie administratívnej záťaže výkonu miestnej samosprávy bez kompenzácie z hľadiska paralelného zvyšovania zdrojov (finančných, personálnych)

Zdroj: vlastné spracovanie

Kľúčové faktory a disparity územia

Vyhodnotením silných stránok a príležitostí zo SWOT analýzy boli identifikované hlavné faktory rozvoja obce. Podobne, na základe vyhodnotenia slabých stránok a ohrození boli identifikované hlavné disparity obce.

Hlavné faktory rozvoja:

- využitie výhodnej geografickej polohy obce z hľadiska potenciálu pre rozvoj CR na báze atraktívneho prírodného prostredia a množstva kultúrno-historických pamiatok
- participácia obce na marketingových aktivitách aktérov CR, podpora spolupráce s okolitými obcami
- podpora cezhraničných kontaktov a ochota participovať na cezhraničnej spolupráci
- podpora rozvoja individuálnej bytovej výstavby
- podpora rozvoja piliarskej výroby, poľnohospodárstva a agroturistiky
- zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva
- využitie zdrojov z EŠIF na realizáciu investičných a neinvestičných projektov.

Hlavné disparity rozvoja:

- emigrácia obyvateľstva – z obce emigruje predovšetkým mladé obyvateľstvo, a to z dôvodu absencie ponuky pracovných miest, slabej ponuky služieb a možností sebarealizácie
- nízky potenciál pre prilákanie investícií do priemyselnej výroby – z dôvodu nevýhodnej periférnej polohy vo vzťahu k ekonomickým centráram a nadradenej dopravnej infraštruktúre má obec veľmi nízky lokalizačný potenciál pre prilákanie investícií do priemyselnej výroby
- slabá ponuka pracovných príležitostí – obec s malým počtom obyvateľov, ležiaca za horskou bariérou vo vidieckom prostredí, nedokáže vygenerovať dostatočný počet pracovných príležitostí pre svoje obyvateľstvo
- nezamestnanosť obyvateľstva – obyvateľstvo, ktoré si nevie nájsť prácu a neemigruje, upadá kvôli absencii dostatočného príjmu na živobytie do sociálnych problémov
- nízka úroveň miezd – úroveň miezd v regióne spolu s časovou a finančnou náročnosťou dochádzky do zamestnania pôsobí ako demotivačný faktor a generuje podmienky pre emigráciu obyvateľstva
- slabá celoročná ponuka trávenia voľného času – cestovný ruch v regióne Zamaguria je (napriek pokrokom z minulých rokov v rámci poskytovania služieb pre zimnú turistiku) výrazne orientovaný na letnú sezónu
- slabo využívaný potenciál cestovného ruchu – rezervy existujú vo využívaní letného aj zimného cestovného ruchu
- veľká rozdrobenosť pozemkov – limitujúci faktor rozvojových aktivít z dôvodu veľkej náročnosti z hľadiska vysporiadania vlastníckych vzťahov (napr. pre IBV, budovanie chodníkov, cyklotrás a pod.)
- slabo vybudovaná technická infraštruktúra – obec nemá vybudovaný verejný vodovod, kanalizáciu, ani ČOV.

B-Strategická časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Rozvoj rôznych regiónov, od lokálnej po makroregionálnu úroveň, je nutné chápať, realizovať, uvažovať a posudzovať v čo možno najširších súvislostiach a väzbách, nie izolovane. Z tohto dôvodu je preto pre stanovenie rozvojovej stratégie obce nevyhnutné rešpektovať aj prognostické varianty rozvoja územných celkov vyššej úrovne, či už z hľadiska strednodobého alebo dlhodobého horizontu. Východiská pre prognózy budúceho vývoja sú prezentované v rôznych strategických dokumentoch národnej úrovne. Stratégia Európa 2020 predstavuje víziu európskeho sociálneho trhového hospodárstva v 21. storočí, definuje ciele, ktoré sa majú do roku 2020 naplniť a pre tieto ciele stanovuje aj ukazovatele na ich hodnotenie. Základom tejto stratégie sú tri vzájomne sa dopĺňajúce priority:

1. **Inteligentný rast** – vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii,
2. **Udržateľný rast** – podpora ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva, ktoré efektívne využíva zdroje,
3. **Inkluzívny rast** – podpora hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré zabezpečí sociálnu a územnú súdržnosť.

Stratégiu Európa 2020 aplikujú všetky členské štáty Európskej únie, teda aj Slovensko. Navyše, na podporu jej aplikácie a v záujme zlepšenia hospodárskej výkonnosti jednotlivých členských štátov vydáva Európska komisia pre tieto štáty rôzne odporúčania. Slovensko dostalo odporúčania na zlepšenie stavu v oblasti verejných financií, daní, trhu práce, vzdelávania a odbornej prípravy, sieťových odvetví, podnikateľského prostredia a efektívnosti verejnej správy. Stratégia Európa 2020 sa premieta aj do opatrení regionálnej politiky, podporujúcich rozvoj jednotlivých regiónov Slovenska.

Strategická časť Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľká Franková na roky 2015 – 2020 nadväzuje na analytickú časť, ktorá predstavuje komplexnú analýzu územia. Táto časť PHSR obsahuje stratégiu rozvoja obce s ohľadom na jej vnútorné špecifiká a danosti. Jej súčasťou je strategická vízia, formulácia a návrh stratégie rozvoja, ako aj formulácia cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti.

Strategická vízia a strategický cieľ obce

Vízia je želanou predstavou obyvateľov o budúcnosti, o tom, ako by mala obec vyzeráť. Je teda nástrojom na motiváciu, opisom ideálneho stavu, ktorý by sme chceli v budúcnosti dosiahnuť. Stanovuje rámec pre definovanie strategických cieľov a priorít na strednodobý časový horizont. Analýzou súčasného stavu obce, analýzou doteraz realizovaných a plánovaných projektov, na základe analýzy hlavných faktorov rozvoja a na základe funkcií, ktoré plní samospráva obce bola sformulovaná nasledovná **strategická vízia** obce Veľká Franková:

„príťažlivá obec s vidieckym charakterom osídlenia, zameraná na zvyšovanie kvality života svojich obyvateľov, využívajúca možnosti pre zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja na báze ochrany životného prostredia a udržateľného využívania kultúrneho, historického a prírodného dedičstva“.

Na dosiahnutie uvedenej strategickkej vízie bude potrebné naplniť strategický cieľ rozvoja obce Veľká Franková na roky 2015 – 2020. **Strategickým cieľom** rozvoja obce je

„vytvoriť podmienky na zvyšovanie kvality života jej obyvateľov aktívnym prístupom k podpore hospodárskej a sociálnej oblasti pri súčasnom zveľaďovaní životného prostredia obce“.

Stratégia rozvoja

Cieľom strategickej časti programu je navrhnúť priority a opatrenia, ktoré budú viesť k naplneniu stanovenej vízie. Ide o návrh takých priorit a opatrení, ktorých riešenie je buď priamo v kompetencii obce alebo tiež takých, ktoré síce nie sú priamo v jej kompetencii, avšak obec ich dokáže svojou činnosťou a svojimi schopnosťami ovplyvniť žiaducim smerom.

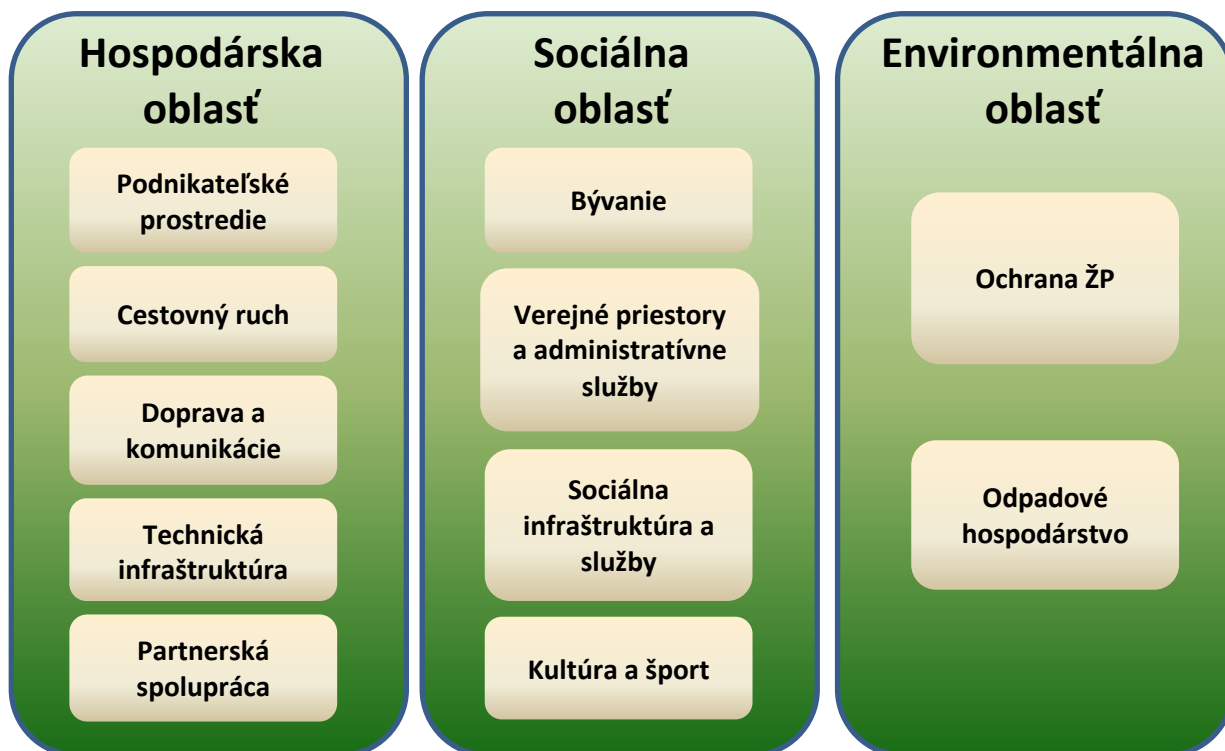
Definovanie stratégie rozvoja obce vychádza najmä z detailného poznania jej vnútorného prostredia a z poznania potrieb obyvateľstva, pričom priamo nadväzuje na výsledky analýz. Stratégia vychádza zo základného predpokladu, že príslušné orgány verejnej správy od národnej po regionálnu úroveň budú zabezpečovať koordinovaný prístup v záujme dosiahnutia realizácie plánovaných zmien a že bude existovať dobrá informovanosť kľúčových aktérov regionálneho rozvoja.

Stratégia rozvoja obce je spracovaná v súlade s aktualizovanou Národnou stratégiou regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, ktorá definuje hlavné faktory rozvoja slovenských regiónov, analyzuje regionálne disparity a prognózuje hospodársky vývoj v týchto regiónoch. Táto stratégia, spracovaná v súlade so stratégiou Európa 2020, definuje 5 prioritných oblastí na dosiahnutie cieľa – vytvoriť konkurencieschopnú, pracovné miesta vytvárajúcu a na poznatkoch založenú ekonomiku:

- PO 1 – Ľudské zdroje – zvýšenie kvality ľudského kapitálu,
- PO 2 – Ekonomická výkonnosť a konkurencieschopnosť hospodárstva,
- PO 3 – Štrukturálne zmeny,
- PO 4 – Poznatkovo orientovaná ekonomika,
- PO 5 – Ochrana a tvorba životného prostredia.

Týchto 5 prioritných oblastí Národnej stratégie regionálneho rozvoja je premietnutých do navrhovaných priorit v stratégii rozvoja obce, pričom sú prispôbované podmienkam obecnej samosprávy tak, že PO 2 až PO 4 z Národnej stratégie RR sú v PHSR zjednotené do Prioritnej oblasti Hospodárska politika, PO 1 predstavuje v PHSR Prioritnú oblasť Sociálna politika a PO 5 predstavuje oblasť Environmentálna politika.

Pre naplnenie definovanej vízie si teda obec Veľká Franková stanovila tri hlavné rozvojové oblasti a v rámci nich nasledovné priority:

- A.) **Hospodárska oblasť** – táto prioritná oblasť pozostáva z piatich priorít: podnikateľské prostredie (podpora malého a stredného podnikania, rozvoj poľnohospodárstva a lesníctva, podpora samostatne hospodáriacich roľníkov a pod.), cestovný ruch (podpora miestnych podnikateľov v CR, rozvoj marketingových aktivít, podpora budovania zariadení turistickej infraštruktúry a pod.), doprava a komunikácie (miestne komunikácie, budovanie nových komunikácií, parkovísk a chodníkov, cyklochodníky a pod.), technická infraštruktúra (vodovod, kanalizácia, verejné osvetlenie, rozhlas a pod.) a partnerská spolupráca (spolupráca s okolitými obcami, s partnerskými obcami ako aj cezhraničná spolupráca).
- B.) **Sociálna oblasť** – prioritná oblasť pozostávajúca zo štyroch rozvojových priorít: bývanie (podpora individuálnej bytovej výstavby), verejné priestory a administratívne služby (rekonštrukcia a údržba verejných priestranstiev, zlepšovanie poskytovaných administratívnych služieb a pod.), sociálna infraštruktúra a služby (podpora budovania, príp. rekonštrukcie zariadení občianskej vybavenosti, podpora sociálnych služieb v obci a pod.) a kultúra a šport (výstavba/rekonštrukcia kultúrnych a športových zariadení, podpora kultúrnych a športových podujatí a telies).
- C.) **Environmentálna oblasť** – tretia prioritná oblasť pozostáva z dvoch rozvojových priorít: ochrana životného prostredia (budovanie protipovodňových opatrení, zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľov a pod.) a odpadové hospodárstvo (skvalitňovanie triedeného zberu odpadov).

Prostredníctvom týchto troch prioritných oblastí a definovaných priorít, ktoré sú v programovej časti dokumentu rozpracované do jednotlivých opatrení, projektov a aktivít, bude obec naplňovať definovanú strategickú víziu rozvoja. Splnením jednotlivých cieľov a stanovených opatrení bude zabezpečovať zvyšovanie kvality života svojich obyvateľov.

Formulár 10 (S1): Hierarchia rozvojových cieľov

Vízia			
„príťažlivá obec s vidieckym charakterom osídlenia, zameraná na zvyšovanie kvality života svojich obyvateľov, využívajúca možnosti pre zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja na báze ochrany životného prostredia a udržateľného využívania kultúrneho, historického a prírodného dedičstva“			
Strategický cieľ			
„vytvoriť podmienky na zvyšovanie kvality života jej obyvateľov aktívnym prístupom k podpore hospodárskej a sociálnej oblasti pri súčasnom zvelaďovaní životného prostredia obce“			
Prioritná oblasť	Hospodárska	Sociálna	Environmentálna
Globálny cieľ	Rozvíjať vnútorný potenciál územia, založený na podpore miestneho hospodárstva a vybudovanej dopravnej a technickej infraštruktúry	Zvyšovať kvalitu ľudských zdrojov, podporovať starostlivosť o obyvateľov obce a zabezpečovať pre nich primerané podmienky spoločenského využitia	Zabezpečiť pre obyvateľov obce ako aj jej návštevníkov kvalitné životné prostredie
Priority	<ul style="list-style-type: none"> podnikateľské prostredie cestovný ruch doprava a komunikácie technická infraštruktúra partnerská spolupráca 	<ul style="list-style-type: none"> bývanie verejné priestory a administratívne služby sociálna infraštruktúra a služby kultúra a šport 	<ul style="list-style-type: none"> ochrana životného prostredia odpadové hospodárstvo
Opatrenia	1.1 Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov a lesníkov 1.2 Skvalitňovanie turistickej infraštruktúry 1.3 Podpora strategického	2.1 Tvorba podmienok pre bývanie 2.2 Rozšírenie územnoplánovacej dokumentácie 2.3 Zlepšovanie	3.1 Skvalitňovanie vodnej infraštruktúry a aktivít vedúcich k prevencii pred živelnými pohromami 3.2 Boj proti čiernym skládkam

	rozvoja CR a marketingových aktivít 1.4 Skvalitnenie miestnej infraštruktúry 1.5 Zlepšenie technickej vybavenosti obce 1.6 Spolupráca s okolitými a partnerskými obcami vrátane cezhraničnej spolupráce	poskytovaných verejných služieb a podpora rozvoja informačnej spoločnosti 2.4 Zlepšenie kvality sociálnej infraštruktúry a verejných budov 2.5 Podpora spoločenského a kultúrneho života 2.6 Podpora športového vyžitia	3.3 Zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva 3.4 Podpora aktivít v oblasti odpadového hospodárstva
--	--	--	--

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

C-Programová časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Programová časť PHSR nadväzuje na strategickú časť a obsahuje opatrenia a projekty na zabezpečenie realizácie programu rozvoja, vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám. Táto časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti na úroveň opatrení a aktivít. Táto časť obsahuje:

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov, výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Opatrenia, projekty a aktivity podľa prioritných oblastí

Konkrétne projekty a aktivity, ktoré samospráva plánuje v strednodobom horizonte realizovať, sú uvedené v nasledujúcom formulári.

Formulár 11 (P1): Prehľad opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí

Prioritná oblasť 1 – HOSPODÁRSKA	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
1.1 Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov a lesníkov	<p>Projekt: 1.1.1 Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - príprava pozemkov, budov, priestorových a technických podmienok pre vznik nových služieb a rozvoj podnikateľských aktivít - podpora subjektov lesného hospodárstva a zhodnocovania drevnej hmoty - podpora poľnohospodárov a samostatne hospodáriacich roľníkov
1.2 Skvalitňovanie turistickej infraštruktúry	<p>Projekt: 1.2.1 Výstavba informačno-propagačnej a drobnej infraštruktúry CR</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - výstavba informačných a smerových tabúľ, náučných chodníkov a značenia - zriadenie web-stránky obce - zriadenie turisticko-informačného centra - výstavba vyhliadkových veží
1.3 Podpora strategického rozvoja CR a marketingových aktivít	<p>Projekt: 1.3.1 Tvorba strategickkej koncepcie rozvoja cestovného ruchu</p>
1.4 Skvalitnenie miestnej infraštruktúry	<p>Projekt: 1.4.1 Dostavba cykloturistického chodníka Veľká Franková - Kacwin</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostavba asfaltovaného cyklochodníka - výstavba dvoch premostení a dvoch cyklorámp - vybudovanie oddychových zón a odpočívadiel <p>Projekt: 1.4.2 Rekonštrukcia a rozšírenie miestnych komunikácií</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia miestnych komunikácií a mostného objektu <p>Projekt: 1.4.3 Výstavba komunikácie Veľká Franková - Ždiar</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - usporiadanie vlastníckych vzťahov - výstavba cestnej komunikácie

	<p>Projekt: 1.4.4 Výstavba komunikácie V. Franková - Kacwin</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - usporiadanie vlastníckych vzťahov - výstavba cestnej komunikácie
1.5 Zlepšenie technickej vybavenosti obce	<p>Projekt: 1.5.1 Výstavba verejného osvetlenia v lokalite „Vysevši“ a vybudovanie bezdrôtového rozhlasu</p> <p>Projekt: 1.5.2 Zásobovanie pitnou vodou</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybudovanie obecného vodovodu - dobudovanie vodovodných prípojok do domácností <p>Projekt: 1.5.3 Výstavba kanalizácie a ČOV</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - výstavba splaškovej a dažďovej kanalizácie - vybudovanie kanalizačných prípojok - výstavba ČOV
1.6 Spolupráca s okolitými a partnerskými obcami vrátane cezhraničnej spolupráce	<p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj spolupráce s partnerskými obcami/mestami - participácia na projektoch cezhraničnej spolupráce
Prioritná oblasť 2 – SOCIÁLNA	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
2.1 Tvorba podmienok pre bývanie	<p>Projekt: 2.1.1 Vysporiadanie pozemkov a príprava ostatných inžinierskych sietí pre IBV a chatovú oblasť</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysporiadanie pozemkov - výstavba prípojok VN/NN siete
2.2 Rozšírenie územnoplánovacej dokumentácie	<p>Projekt: 2.2.1 Zmena územného plánu obce</p>
2.3 Zlepšovanie poskytovaných verejných služieb a podpora rozvoja informačnej spoločnosti	<p>Projekt: 2.3.1 Vzdelávanie zamestnancov obce</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - absolvovanie odborných školení <p>Projekt: 2.3.2 Realizácia kurzov na zvýšenie digitálnej gramotnosti obyvateľov</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizovanie vzdelávacích počítačových kurzov pre strednú a staršiu generáciu
2.4 Zlepšenie kvality sociálnej infraštruktúry a verejných budov	<p>Projekt: 2.4.1 Rekonštrukcia Domu smútku a úprava okolia</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia Domu smútku - oprava oplotenia cintorína - terénne úpravy - výsadba zelene - umiestnenie lavičiek <p>Projekt: 2.4.2 Rekonštrukcia a revitalizácia budovy bývalej školy na polyfunkčný dom</p> <p>Aktivita:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia stavby a rozvodov inžinierskych sietí - zateplenie budovy - vytvorenie priestorov pre spoločenskú a klubovú činnosť vrátane materiálno-technického vybavenia - revitalizácia príslušných priestorov <p>Projekt: 2.4.3 Výstavba domova dôchodcov</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - výstavba budovy - výstavba vonkajšej oddychovej zóny pre seniorov - terénne úpravy - výsadba zelene <p>Projekt: 2.4.4 Rekonštrukcia a revitalizácia budovy kultúrneho domu a obecného úradu</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia stavby a rozvodov inžinierskych sietí - zateplenie budovy - vytvorenie priestorov pre kultúrne podujatia vrátane materiálno-technického vybavenia - revitalizácia príslušných priestorov
2.5 Podpora spoločenského a kultúrneho života	<p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podpora kultúrnych podujatí - podpora miestnych kultúrnych telies
2.6 Podpora športového využitia	<p>Projekt: 2.6.1 Výstavba detských ihrísk a športovísk</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - výstavba detského ihriska - rekonštrukcia futbalového ihriska
Prioritná oblasť 3 – ENVIRONMENTÁLNA	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
3.1 Skvalitňovanie vodnej infraštruktúry a aktivít vedúcich k prevencii pred živelnými pohromami	<p>Projekt: 3.1.1 Úprava, regulácia a revitalizácia Frankovského potoka a miestnych potokov</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - úprava a regulácie Frankovského potoka v dĺžke 1,5 km - oprava súčasných a výstavba 10 nových splavov - údržba existujúcich a výstavba nových vodozádržných hrádzok
3.2 Boj proti čiernym skládkam	<p>Projekt: 3.2.1 Lokalizácia a likvidácia čiernych skládok, zakúpenie fotopascí</p>
3.3 Zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva	<p>Projekt: 3.3.1 Realizácia osvetových aktivít</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spracovanie a vydanie informačných letákov s informáciami o ŽP, o triedení odpadov, o rizikách vypaľovania tráv, dôsledkoch zakladania čiernych skládok - organizovanie osvetových prednášok v škole
3.4 Podpora aktivít v oblasti odpadového hospodárstva	<p>Projekt: 3.4.1 Podpora budovania súkromných kompostovísk</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nákup domácich kompostérov

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Súbor ukazovateľov, výsledkov a dopadov

Súčasťou programovej časti je aj stanovenie ukazovateľov pre hodnotenie PHSR. Ukazovatele výsledkov a dopadov pre PHSR obce sú spracované v nasledujúcom formulári. Rozdelené sú do troch kategórií:

- ukazovatele výstupu – práce, tovary a služby, financované počas realizácie aktivít projektu,
- ukazovatele výsledku – okamžitý efekt realizácie aktivít projektu, príp. služby poskytnuté cieľovej skupine,
- ukazovatele dopadu – dlhodobý efekt vplyvu na danú prioritnú oblasť alebo cieľovú skupinu.

Východiskové hodnoty dopadových ukazovateľov v rámci hodnotenia dopadov pre PHSR obce boli stanovené ako nulové v roku 2015, cieľové hodnoty boli stanovené pre rok 2020.

Formulár 12 (P2): Zoznam ukazovateľov cieľov/prioritných oblastí PHSR

Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	
				2015	2018	2020
Hospodárska oblasť						
Opatrenie 1.1. - Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov a lesníkov						
Dopad	Podpora podnikateľa	OcÚ	počet	0	6	10
Výstup	Budovy na podnikanie	OcÚ	počet	0	1	1
Opatrenie 1.2. - Skvalitňovanie turistickej infraštruktúry						
Výstup	Informačné a smerové tabule	OcÚ	počet	0	15	15
Výstup	Náučný chodník	OcÚ	počet	0	1	1
Výstup	Web-stránka obce	OcÚ	počet	0	1	1
Výstup	TIC	OcÚ	počet	0	0	1
Výstup	Vyhliadkové veže	OcÚ	počet	0	0	3
Opatrenie 1.3. - Podpora strategického rozvoja CR a marketingových aktivít						
Dopad	Koncepcia rozvoja CR	OcÚ	počet	0	1	1
Opatrenie 1.4. - Skvalitnenie miestnej infraštruktúry						
Výstup	Dĺžka cyklochodníka	OcÚ	m	0	1000	1000
Výstup	Premostenia cyklochodníka	OcÚ	počet	0	2	2
Výstup	Cyklorampy	OcÚ	počet	0	2	2
Výstup	Odpočívadlá	OcÚ	počet	0	2	2
Výsledok	Dĺžka zrekonštruovaných miestnych komunikácií	OcÚ	m	0	0	2000
Výsledok	Zrekonštruované mostné objekty	OcÚ	počet	0	0	1
Výsledok	Postavená komunikácia VF - Ždiar	OcÚ, CDB	počet	0	0	1

Výsledok	Postavená komunikácia VF - Kacwin	OcÚ,CDB	počet	0	0	1
Opatrenie 1.5. - Zlepšenie technickej vybavenosti obce						
Výstup	Nové body verejného osvetlenia	OcÚ	počet	0	30	30
Výstup	Koncové body rozhlasového ozvučenia	OcÚ	počet	0	0	30
Dopad	Pripojení obyvatelia na vodovod	OcÚ	počet	0	350	350
Výstup	Vodovodné prípojky	OcÚ, ŠÚSR	počet	0	120	120
Dopad	Pripojení obyvatelia na kanalizáciu	OcÚ	počet	0	0	350
Výstup	Kanalizačné prípojky	OcÚ, ŠÚSR	počet	0	0	120
Výstup	ČOV	OcÚ, ŠÚSR	počet	0	0	1
Opatrenie 1.6. - Spolupráca s okolitými a partnerskými obcami vrátane cezhraničnej spolupráce						
Dopad	Získanie partnerských obcí	OcÚ	počet	0	1	3
Výsledok	Podporené projekty cezhraničnej spolupráce	OcÚ	počet	0	3	5
Sociálna oblasť						
Opatrenie 2.1. - Tvorba podmienok pre bývanie						
Dopad	Pripravené stavebné pozemky pre výstavbu RD	OcÚ	počet	0	40	40
Dopad	Pripravené stavebné pozemky pre výstavbu chát	OcÚ	počet	0	30	30
Výsledok	Pripravené nové odberné miesta elektriny na pripojenie	OcÚ	počet	0	70	70
Dopad	vysporiadané pozemky	OcÚ	ha	0	3	3
Opatrenie 2.2. - Rozšírenie územnoplánovacej dokumentácie						
Dopad	Zmenený územný plán	OcÚ	počet	0	0	1
Opatrenie 2.3. - Zlepšovanie poskytovaných verejných služieb a podpora rozvoja informačnej spoločnosti						
Výsledok	Odborné školenia zamestnancov obce	OcÚ	osobohodiny	0	60	100
Výsledok	Počítačové školenia pre obyvateľov	OcÚ	počet	0	2	4
Opatrenie 2.4. - Zlepšenie kvality sociálnej infraštruktúry a verejných budov						
Výstup	Zrekonštruovaný Dom smútku	OcÚ	počet	0	1	1
Výstup	Zrekonštruované oplatenie cintorína	OcÚ	m	0	100	100
Výstup	Lavičky	OcÚ	počet	0	10	10
Výstup	Zrekonštruovaná budova bývalej školy	OcÚ	počet	0	0	1
Výsledok	Revitalizovaný areál budovy bývalej školy	OcÚ	počet	0	0	1
Výstup	Postavená budova domova dôchodcov	OcÚ	počet	0	0	1
Výstup	Vybudovaná oddychová zóna pre seniorov	OcÚ	počet	0	0	1
Výstup	Zrekonštruovaná budova kultúrneho domu a OcÚ	OcÚ	počet	0	1	1
Opatrenie 2.5. - Podpora spoločenského a kultúrneho života						
Výsledok	Podporené kultúrne podujatia	OcÚ	počet/rok	0	5	5
Výsledok	Podporené miestne kultúrne telesá	OcÚ	počet/rok	0	2	2

Opatrenie 2.6. - Podpora športového vyžitia						
Výsledok	Postavené detské ihrisko	OcÚ	počet	0	1	1
Výsledok	Rekonštruované futbalové ihrisko	OcÚ	počet	0	0	1
Environmentálna oblasť						
Opatrenie 3.1. - Skvalitňovanie vodnej infraštruktúry a aktivít vedúcich k prevencii pred živelnými pohromami						
Výstup	Dĺžka regulovaného Frankovského potoka	OcÚ	m	0	1500	1500
Výstup	Vybudované splavy	OcÚ	počet	0	10	10
Výstup	Postavené hrádzky	OcÚ	počet	0	20	20
Opatrenie 3.2. - Boj proti čiernym skládkam						
Výstup	Zakúpené fotopasce	OcÚ	počet	0	2	4
Výsledok	Zlikvidované čierne skládky	OcÚ	počet	0	6	10
Opatrenie 3.3. - Zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva						
Výstup	Informačné letáky	OcÚ	počet	0	250	250
Výstup	Osvetové prednášky pre žiakov	OcÚ	počet	0	2	2
Opatrenie 3.4. - Podpora aktivít v oblasti odpadového hospodárstva						
Výstup	Domáce kompostéry	OcÚ	počet	0	80	80

Zdroj: MDVRR 2015, Obecný úrad, vlastné spracovanie

Súhrnný prehľad projektových zámerov na nasledujúce obdobie poskytuje Formulár P3.

Formulár 13 (P3): Súhrnný prehľad projektových zámerov obce

P. č.	Typ zámeru	Klasifikácia stavby	Zameranie projektu (názov vystihujúci zámer)	Oblasť, na ktorú je projektový zámer orientovaný		Ukazovatele výstupov		Stav pripravenosti projektového zámeru		Predpokladaný termín realizácie (od - do)	Predpokladané náklady (tis. eur)	Priorita zámeru		Spolupráca s partnerom pri realizácii	Realizácia projektu je viazaná na podmienku
				Oblasť	Kategória	Ukazovateľ / jednotka	Plánovaná hodnota	Stav	Iné - doplňte			Priorita	Iné - doplňte		
1	4	5	6	8	8a	9	9a	10	10a	11	12	13	13a	14	15
1	Neinvestičný		Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci	Zamestnanosť	Poľnohospodárstvo	podpora podnikateľa / počet	10	V štádiu úvah		2015-2020	20,00 €	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah		A	N/A
2	Investičný	2412 - Ostatné športové a rekreačné stavby	Výstavba informačno-propagačnej a drobnej infraštruktúry CR	Cestovný ruch		informačné panely; TIC; rozhľadne / počet; počet; počet	15; 1; 3	Spracovaná štúdia		2016-2016	50,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov		A	N/A
3	Neinvestičný		Tvorba strategickej koncepcie rozvoja cestovného ruchu	Cestovný ruch		strategická koncepcia / počet	1	V štádiu úvah		2016-2016	2,00 €	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah		N	N/A
4	Investičný	2112 - Miestne komunikácie	Dostavba cykloturistického chodníka Veľká Franková - Kacwin	Technická infraštruktúra	Doprava, komunikácie, MHD	dĺžka vybud. cyklochodníka / m	1000	Spracovaná projektová dokumentácia		2016-2016	195,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov		A	EIA
5	Investičný	2112 - Miestne komunikácie	Rekonštrukcia a rozšírenie miestnych komunikácií	Technická infraštruktúra	Doprava, komunikácie, MHD	dĺžka zrekon. ciest; opravené mosty / m; počet	1000; 1	Spracovaná projektová dokumentácia		2018-2018	300,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov		N	N/A

6	Inves tičný	2112 - Miestne komunikácie	Výstavba komunikácie Veľká Franková - Ždiar	Technická infraštrukt úra	Doprava, komuniká cie, MHD	dĺžka vybud. ciest / m	5000	V štádiu úvah		2020-2020	500,00 €	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah		A	EIA
7	Inves tičný	2112 - Miestne komunikácie	Výstavba komunikácie Veľká Franková - Kacwin	Technická infraštrukt úra	Doprava, komuniká cie, MHD	dĺžka vybud. ciest / m	1700	V štádiu úvah		2019-2020	200,00 €	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah		A	EIA
8	Inves tičný	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	Výstavba verejného osvetlenia v lokalite „Vysevši“ a vybudovanie bezdrôtového rozhlasu	Technická infraštrukt úra	Verejné osvetlenie	nové a zrekonšt. svetelné body / počet	30	V štádiu úvah		2018-2018	100,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov		N	N/A
9	Inves tičný	2222 - Miestne potrubné rozvody vody	Zásobovanie pitnou vodou	Technická infraštrukt úra	Rozvody elektriny, vody a plynu	pripojení obyv.; vybud. prípojky / počet; počet	350; 120	Spracovaná projektová dokumentá cia		2015-2016	1 300,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov		A	EIA
10	Inves tičný	2223 - Miestne kanalizácie	Výstavba kanalizácie a ČOV	Technická infraštrukt úra	Kanalizáci a, čistiareň odpadový ch vôd	pripojení obyv.; vybud. prípojky / počet; počet	350; 120	V štádiu úvah		2018-2020	2 000,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov		A	EIA
11	Inves tičný	2420 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	Vysporiadanie pozemkov a príprava ostatných inžinierskych sietí pre IBV a chatovú oblasť	Technická infraštrukt úra		pripravené parcely pre výstavbu RD; chát / počet; počet	40; 30	Spracovaná štúdia		2015-2016	60,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov		N	EIA
12	Neinv estič ný		Zmena územného plánu obce			spracovaný územný plán / počet	1			2015-2015	5,00 €	Budeme realizovať aj bez prípadnej dotácie		N	SEA

13	Neinvestičný		Vzdelávanie zamestnancov obce	Zamestnanosť	Administratíva	absolvované školenia / osobohodina	100	V štádiu úvah		2015-2020	2,00 €	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah		N	N/A
14	Neinvestičný		Realizácia kurzov na zvýšenie digitálnej gramotnosti obyvateľov			organizované školenia / počet	4	V štádiu úvah		2015-2020	1,00 €	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah		N	N/A
15	Investičný	1272 - Budovy a miesta na vykonávanie náboženských aktivít	Rekonštrukcia Domu smútku a úprava okolia	Sociálna infraštruktúra	Občianska vybavenosť	zrekonš. budovy / počet	1	V štádiu úvah		2017-2017	10,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov		N	N/A
16	Investičný	1274 - Ostatné budovy, i.n.	Rekonštrukcia a revitalizácia budovy bývalej školy na polyfunkčný objekt	Sociálna infraštruktúra	Občianska vybavenosť	zrekonš. budovy / počet	1	V štádiu úvah		2019-2019	150,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov		N	N/A
17	Investičný	1264 - Nemocničné budovy a zdravotnícke zariadenia	Výstavba domova dôchodcov	Sociálna infraštruktúra	Občianska vybavenosť	postavené budovy / počet	1	V štádiu úvah		2019-2020	450,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov		A	N/A
18	Investičný	1261 - Budovy na kultúrnu a verejnú zábavu	Rekonštrukcia a revitalizácia budovy kultúrneho domu a obecného úradu	Sociálna infraštruktúra	Občianska vybavenosť	zrekonš. budovy / počet	1	V štádiu úvah		2018-2018	400,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov		N	N/A
19	Investičný	2411 - Športové ihriská	Výstavba detských ihrísk a športovísk	Sociálna infraštruktúra	Šport, voľný čas	vybud. ihriská detské, športové / počet, počet	1; 1	V štádiu úvah		2017-2017	30,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov		N	N/A

20	Inves tičný	2153 - Melioračné rozvody vody a zariadenia	Úprava, regulácia a revitalizácia Frankovského potoka a miestnych potokov	Životné prostredie	Prevenia pred prírodným i nešťastia mi	dĺžka zregulované ho toku; vybud. hrádzky / m; počet	1500; 20	V štádiu úvah		2016-2016	100,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov		A	EIA
21	Inves tičný		Lokalizácia a likvidácia čiernych skládok, zakúpenie fotopascí	Životné prostredie	Odstraňov anie environm entálnych záťaží	odstránené skládky, fotopasce / počet, počet	10; 4	V štádiu úvah		2015-2020	3,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov		N	N/A
22	Neinv estič ný		Realizácia osvetových aktivít	Životné prostredie		vydané informačné letáky; školenia / počet; počet	250; 2	V štádiu úvah		2015-2020	3,00 €	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah		A	N/A
23	Inves tičný		Podpora budovania súkromných kompostovísk	Životné prostredie	Zhodnoco vanie odpadu	zakúpené kompostéry / počet	80	V štádiu úvah		2016-2016	8,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov		N	N/A

Zdroj: MDVRR 2015, Obecný úrad, vlastné spracovanie

D-Realizačná časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovenia merateľných ukazovateľov a vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov. Realizačná časť obsahuje:

- akčný plán,
- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia,
- stručný popis komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám,
- popis systému monitorovania a hodnotenia plnenia PHSR.

Akčný plán obce

Akčný plán predstavuje konkrétny harmonogram činností/projektov/aktivít súvisiacich s rozvojom obce v nadväznosti na prioritné oblasti sociálno-ekonomického rozvoja. Tento plán vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych projektov a aktivít. Obsahuje predpokladané termíny plnenia jednotlivých úloh, zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie a predpokladané zdroje financovania

Formulár 14 (R1): Akčný plán

Opatrenie, projekt/aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie (tis. eur)
1.1 Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov a lesníkov			
Projekt: 1.1.1 Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci	od 2015 priebežne	obec	20,00
1.2 Skvalitňovanie turistickej infraštruktúry			
Projekt: 1.2.1 Výstavba informačno-propagačnej a drobnej infraštruktúry CR	2016	obec	50,00
1.3 Podpora strategického rozvoja CR a marketingových aktivít			
Projekt: 1.3.1 Tvorba strategickkej koncepcie rozvoja cestovného ruchu	2016	obec	2,00
1.4 Skvalitnenie miestnej infraštruktúry			
Projekt: 1.4.1 Dostavba cykloturistickeho chodnika Veľká Franková - Kacwin	2016	obec	195,00
Projekt: 1.4.2 Rekonštrukcia a rozšírenie miestnych komunikácií	2017	obec	300,00
Projekt: 1.4.3 Výstavba komunikácie Veľká Franková - Ždiar	2020	obec	500,00
Projekt: 1.4.4 Výstavba komunikácie Veľká Franková - Kacwin	2019-2020	obec	200,00
1.5 Zlepšenie technickej vybavenosti obce			
Projekt: 1.5.1 Rekonštrukcia verejného osvetlenia a vybudovanie bezdrôtového rozhlasu	2017	obec	100,00
Projekt: 1.5.2 Zásobovanie pitnou vodou	2015-2016	obec	1 300,00
Projekt: 1.5.3 Výstavba kanalizácie a ČOV	2018-2020	obec	2 000,00
1.6 Spolupráca s okolitými a partnerskými obcami vrátane cezhraničnej spolupráce			
Aktivita: rozvoj spolupráce s partnerskými obcami/mestami participácia na projektoch cezhraničnej spolupráce	od 2015 priebežne	obec	podľa potreby
2.1 Tvorba podmienok pre bývanie			
Projekt: 2.1.1 Vysporiadanie pozemkov a príprava ostatných inžinierskych sietí pre IBV	2015-2016	obec	60,00

2.2 Vypracovanie územnoplánovacej dokumentácie			
Projekt: 2.2.1 Tvorba územného plánu obce	2015	obec	5,00
2.3 Zlepšovanie poskytovaných verejných služieb a podpora rozvoja informačnej spoločnosti			
Projekt: 2.3.1 Vzdelávanie zamestnancov obce	od 2015 priebežne	obec	2,00
Projekt: 2.3.2 Realizácia kurzov na zvýšenie digitálnej gramotnosti obyvateľov	od 2015 priebežne	obec	1,00
2.4 Zlepšenie kvality sociálnej infraštruktúry a verejných budov			
Projekt: 2.4.1 Rekonštrukcia Domu smútku a úprava okolia	2018	obec	10,00
Projekt: 2.4.2 Rekonštrukcia a revitalizácia budovy bývalej školy na polyfunkčný dom	2019	obec	150,00
Projekt: 2.4.3 Výstavba domova dôchodcov	2019-2020	obec	450,00
Projekt: 2.4.4 Rekonštrukcia a revitalizácia budovy kultúrneho domu a obecného úradu	2018	obec	400,00
2.5 Podpora spoločenského a kultúrneho života			
Aktivity: podpora kultúrnych podujatí podpora miestnych kultúrnych telies	od 2015 priebežne	obec	podľa potreby
2.6 Podpora športového využitia			
Projekt: 2.6.1 Výstavba detských ihrísk a športovísk	2017	obec	30,00
3.1 Skvalitňovanie vodnej infraštruktúry a aktivít vedúcich k prevencii pred živelnými pohromami			
Projekt: 3.1.1 Úprava, regulácia a revitalizácia Frankovského potoka a miestnych potokov	2016	obec	100,00
3.2 Boj proti čiernym skládkam			
Projekt: 3.2.1 Lokalizácia a likvidácia čiernych skládok, zakúpenie fotopascí	od 2015 priebežne	obec	3,00
3.3 Zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva			
Projekt: 3.3.1 Realizácia osvetových aktivít	od 2015 priebežne	obec	3,00
3.4 Podpora aktivít v oblasti odpadového hospodárstva			
Projekt: 3.4.1 Podpora budovania súkromných kompostovísk	2016	obec	8,00

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Administratívne, organizačné a inštitucionálne zabezpečenie PHSR

Partnermi pri realizácii PHSR sú najmä obyvatelia obce. V úvodnej fáze prípravy dokumentu bol vypracovaný i dotazník, ktorý bol samosprávou distribuovaný do domácností a ktorý bol taktiež zverejnený na web stránke obce ako online formulár. Obyvatelia boli aj takto prizvaní do procesu spracovania a zúčastnili sa tiež verejných stretnutí, kde komunikovali svoje požiadavky a podieľali sa tak na definovaní silných a slabých stránok svojej obce. V závere procesu spracovania aktívne pristupovali k prerokovaniu finálneho návrhu PHSR obce. Rovnako boli prizvaní ku konzultácii jednotlivých častí strategického dokumentu aj poslanci a zamestnanci OcÚ.

Vypracovaním a schválením tohto programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja plní obec jeden zo základných princípov regionálnej politiky, ktorým je princíp programovania. Implementácia navrhovaných projektov a aktivít si bude vyžadovať konkrétnych ľudí, ktorí budú tieto projekty/aktivity uskutočňovať od začiatku do konca a ktorí za nich budú aj zodpovední. Vzhľadom na poddimenzovanosť samosprávy z aspektu ľudských zdrojov sa predpokladá, že niektoré projekty/aktivity bude potrebné realizovať v spolupráci s externými poradcami, odborníkmi.

Riadiacim orgánom PHSR na úrovni obce je **obecné zastupiteľstvo**. Výkonným orgánom PHSR na úrovni obce je jej **starosta**. Ten zodpovedá za systém riadenia PHSR, ako aj za systém čerpania získaných dotácií, použitia úverových zdrojov a v prípade získania pomoci zo štrukturálnych fondov aj za čerpanie tejto pomoci.

Administratívne zabezpečenie realizácie tohto programu je teda nevyhnutnou podmienkou jeho plnenia. Realizácia si však bude vyžadovať pravidelnú systematickú prácu. Z tohto dôvodu sa odporúča zriadiť pri obecnom zastupiteľstve komisiu strategického rozvoja ako poradný orgán, ktorého úlohou by bolo vypracovať a posúdiť Správu o realizácii PHSR, stav finančného čerpania prostriedkov, podieľať sa na určovaní priorít realizácie PHSR a zúčastňovať sa dôležitých stretnutí, týkajúcich sa rozvoja obce. V prípade potreby by táto komisia mala za úlohu prehodnotiť plán na ďalšie obdobie, eventuálne doplniť úlohy a opatrenia, ktoré neboli uvedené v tomto programe a pod. Samospráva tak bude raz ročne (do leta, do začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok) získavať a spracovávať pripomienky poslancov, zamestnancov OcÚ, partnerov a verejnosti. Spracovanie pripomienok bude trvať do stanoveného termínu (napr. do septembra príslušného roku), kedy bude zastupiteľstvu predložené hodnotenie PHSR za predchádzajúci rok a aj jeho prípadná aktualizácia. Obecné zastupiteľstvo vo vzťahu k realizácii PHSR berie na vedomie návrh strategickú časť dokumentu, schvaľuje celý dokument PHSR a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia. Úlohou obecného zastupiteľstva je taktiež schvaľovanie spolufinancovania pripravovaných projektov. Obecné zastupiteľstvo teda každoročne schvaľuje hodnotiace a monitorovacie správy a rozhoduje o prípadných zmenách a aktualizácii programu.

Stručný popis komunikačnej stratégie

Súčasťou každého z pripravovaných a realizovaných projektov PHSR budú, či už z dôvodu povinného informovania a publicity (najmä pri projektoch financovaných z európskych štrukturálnych fondov) alebo v rámci komunikácie medzi obcou a cieľovými skupinami pri príprave a realizácii projektov, rôzne formy komunikácie. V prípade realizácie projektov z EŠIF budú v záujme informovania verejnosti osadené informačné tabule, príp. budú organizované úvodné a záverečné konferencie, semináre, workshopy a pod.

V podmienkach obce prebieha komunikácia predovšetkým osobným stykom verejnosti a záujmových skupín s jej volenými orgánmi a zamestnancami. Významným komunikačným kanálom najmä pre mladšie a stredné vekové kategórie obyvateľstva je webová stránka obce. Staršie vekové kategórie uprednostňujú najmä obecný rozhlas a úradnú tabuľu. Ďalším nástrojom komunikácie budú pozvánky na priamu účasť verejnosti na zasadnutiach obecného zastupiteľstva. Prostredníctvom uvedených komunikačných kanálov bude až do ukončenia platnosti PHSR prebiehať neustála komunikácia s obyvateľmi týkajúca sa náležitostí a realizácie tohto Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

Systém monitorovania a hodnotenia

Cieľom systému monitorovania a hodnotenia je získavanie informácií o reálnom plnení PHSR a o jeho prípadnom negatívnom vývoji. Dôsledkom dobrého nastavenia systému monitorovania a hodnotenia bude prípadná zmena spôsobu realizácie, podľa potreby aj definovanie a prijatie nových opatrení.

Ako už bolo spomenuté vyššie, samospráva bude raz ročne (do leta, do začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok) získavať a spracovávať pripomienky poslancov, zamestnancov OcÚ, zainteresovaných partnerov a verejnosti. Spracovanie pripomienok bude trvať do stanoveného termínu (napr. do septembra príslušného roku), kedy bude zastupiteľstvu predložené hodnotenie PHSR za predchádzajúci rok a aj jeho prípadná aktualizácia.

Monitorovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja sa teda bude vykonávať priebežne počas celého trvania PHSR až do ukončenia jeho platnosti. Tento proces bude vychádzať z údajov uvedených vo Formulári P2 – ukazovatele výstupu, výsledku a dopadu projektu. Výstupom monitorovania PHSR bude monitorovacia správa za príslušný rok schválená obecným

zastupiteľstvom, ktorej súčasťou môže byť aj prípadná monitorovacia správa schválená riadiacim orgánom v rámci implementácie projektov z EŠIF. Za prípravu monitorovacej správy konkrétneho projektu bude zodpovedať jeho garant podľa povahy projektu. Za prípravu monitorovacej správy PHSR bude zodpovedať samospráva obce – či už prostredníctvom starostu obce, hlavného kontrolóra, poslancov, zriadenej komisie strategického rozvoja, zamestnancov obecného úradu, príp. inej poverenej osoby.

Formulár 15 (R5): Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHSR na programové obdobie 2015 - 2020		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	najskôr v roku 2017	podľa rozhodnutia obce a vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie	v prípade potreby	kontrola súladu programu s reálnou situáciou
Tematické hodnotenie časti PHSR	2016	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	v prípade potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov; pri návrhu na revíziu PHSR
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti	2016-2020	na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu, podnetu poslancov, správy auditu a pod.

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

E-Finančná časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce. Táto časť obsahuje:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR,
- model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce,
- hodnotiacu tabuľku pre výber projektov.

Indikatívny finančný plán

Výška potrebných finančných prostriedkov je v tomto PHSR uvedená pri jednotlivých projektoch a opatreniach. Uvedené sumy sú stanovené odhadom, keďže bez spracovania projektovej dokumentácie nie je možné ex-ante určiť konkrétnu (presnú) sumu, potrebnú na realizáciu projektu. Pri rozhodovaní o financovaní jednotlivých projektov sa bude prihliadať na ich dôležitosť a na ich prínos pre rozvoj obce. Niektoré projekty/aktivity sa budú môcť realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, iné si však budú vyžadovať náročnejšie zdroje z hľadiska finančného aj personálneho zabezpečenia.

Potenciálne zdroje, ktoré sa samospráva môže snažiť získať na realizáciu opatrení a aktivít uvedených v tomto PHSR, sú najmä:

- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov (napr. Environmentálny fond, ŠFRB),
- financovanie z národných projektov (napr. úrady práce, soc. vecí a rodiny - AOTP),
- rozpočet samosprávneho kraja,
- európske štrukturálne a investičné fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR,
- Svetová banka,
- sponzorské dary podnikateľov, súkromných osôb, neziskového sektora a pod.,
- vlastné zdroje (rozpočet obce).

Celkovým prehľadom plánovaných finančných prostriedkov počas celej doby platnosti schváleného Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je Indikatívny rozpočet – sumarizácia.

Formulár 16 (F1): Indikatívny rozpočet - sumarizácia

	rok						Spolu (tis. eur)
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Hospodárska oblasť	400,00	1 152,00	5,00	1 005,00	805,00	1 305,00	4 672,00
Sociálna oblasť	35,50	31,10	31,10	411,10	376,10	226,10	1 111,00
Environmentálna oblasť	1,00	109,00	1,00	1,00	1,00	1,00	114,00
SPOLU (tis. eur)	436,50	1 292,10	37,10	1 417,10	1 182,10	1 532,10	5 897,00

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Model viaczdrojového financovania a finančný rámec

Financovanie jednotlivých projektov sa bude realizovať z viacerých zdrojov, pričom závisieť bude od aktuálnej finančnej situácie obce a aktuálnych potrieb. Financovanie sa tak bude opierať o zdroje obce, o národné zdroje, o zdroje z EŠIF, VÚC, o súkromné a ďalšie zdroje.

Intervenčná matica predstavuje odhad objemu potrebných zdrojov na realizáciu jednotlivých projektových zámerov. Finálna podoba a konkrétna výška investícií bude známa až po vypracovaní projektovej dokumentácie a vychádzať bude najmä z procesu verejného obstarávania.

Formulár 17 (F5): Model viaczdrojového financovania – intervenčná matica

Viaczdrojové financovanie (tis. eur)								
Opatrenie	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje	iné zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu		
Opatrenie 1.1	20,00	12,75	5,00		2,25	20,00		
Opatrenie 1.2	50,00	42,50	5,00		2,50	50,00		
Opatrenie 1.3	2,00				2,00	2,00		
Opatrenie 1.4	1 195,00	1 015,75	119,50		59,75	1195,00		
Opatrenie 1.5	3 400,00	2 805,00	390,00		165,00	3 360,00	40,00	
Opatrenie 1.6	5,00				5,00	5,00		
Opatrenie 2.1	60,00		10,00			10,00	50,00	
Opatrenie 2.2	5,00		5,00			5,00		
Opatrenie 2.3	3,00				3,00	3,00		
Opatrenie 2.4	1 010,00	858,50	101,00		50,50	1 010,00		
Opatrenie 2.5	3,00			2,50	0,50	3,00		
Opatrenie 2.6	30,00	25,50	3,00		1,50	30,00		
Opatrenie 3.1	100,00	85,00	10,00		5,00	100,00		
Opatrenie 3.2	3,00	2,55	0,30		0,15	3,00		
Opatrenie 3.3	3,00			2,50		2,50	0,50	
Opatrenie 3.4	8,00	6,80	0,80		0,40	8,00		
SPOLU	5 897,00	4 854,35	649,60	5,00	297,55	5 706,50	90,50	

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Finančný rámec na realizáciu PHSR pre potreby súhrnného prehľadu plánovaných projektov a aktivít je formulárom s podrobnou štruktúrou plánovaných finančných prostriedkov na opatrenia, projekty a aktivity PHSR na celé jeho obdobie. Obsahuje podrobné členenie predpokladaných finančných zdrojov, potrebných na realizáciu jednotlivých projektov.

Formulár 18 (F2): Finančný rámec pre realizáciu PHSR

Číslo opatrenia	Kód a názov projektu/aktivity	Klasifikácia stavieb - trieda	Hlavný ukazovateľ- výsledku, dopadu	Termín začatia a ukončenia realizácie projektu / aktivity	RN Spolu (tis. eur)	Verejné zdroje celkom	Verejné zdroje		Súkromné zdroje	Úverové zdroje	EIB príspevok (informatívne)	Iné zdroje
				rok - rok			Národné celkom	EÚ (EŠIF) celkom				
					a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
I. Hospodárska politika					4 672,00 €	4 402,50 €	526,50 €	3 876,00 €	40,00 €	229,50 €	0,00 €	0,00 €
Opat. 1.1	1.1.1 Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci		10 podporených podnikateľov	2015-2020	20,00 €	17,75 €	5,00 €	12,75 €		2,25 €		
Opat. 1.2	1.2.1 Výstavba informačno-propagačnej a drobnej infraštruktúry CR	2412 - Ostatné športové a rekreačné stavby	vybudované zariadenia CR	2016-2016	50,00 €	47,50 €	5,00 €	42,50 €		2,50 €		
Opat. 1.3	1.3.1 Tvorba strategickej koncepcie rozvoja cestovného ruchu		spracovaná koncepcia CR	2016-2016	2,00 €	2,00 €	2,00 €					
Opat. 1.4	1.4.1 Dostavba cykloturistického chodníka Veľká Franková - Kacwin	2112 - Miestne komunikácie	1 000 m vybudovaného cyklochodníka	2016-2016	195,00 €	185,25 €	19,50 €	165,75 €		9,75 €		
	1.4.2 Rekonštrukcia a rozšírenie miestnych komunikácií	2112 - Miestne komunikácie	2 000 m zrekonštr. komunikácií	2018-2018	300,00 €	285,00 €	30,00 €	255,00 €		15,00 €		
	1.4.3 Výstavba komunikácie Veľká Franková - Ždiar	2112 - Miestne komunikácie	5 000 m vybudovanej komunikácie	2020-2020	500,00 €	475,00 €	50,00 €	425,00 €		25,00 €		
	1.4.4 Výstavba komunikácie Veľká Franková - Kacwin	2112 - Miestne komunikácie	1 700 m vybudovanej komunikácie	2019-2020	200,00 €	190,00 €	20,00 €	170,00 €		10,00 €		
Opat. 1.5	1.5.1 Výstavba verejného osvetlenia v lokalite „Vysevní“ a vybudovanie bezdrôtového rozhlasu	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	nové body verejného osvetlenia a bezdrôtového rozhlasu	2018-2018	100,00 €	60,00 €	60,00 €		40,00 €			

	1.5.2 Zásobovanie pitnou vodou	2222 - Miestne potrubné rozvody vody	350 pripojených obyvateľov	2015-2016	1 300,00 €	1 235,00 €	130,00 €	1 105,00 €		65,00 €		
	1.5.3 Výstavba kanalizácie a ČOV	2223 - Miestne kanalizácie	350 pripojených obyvateľov	2018-2020	2 000,00 €	1 900,00 €	200,00 €	1 700,00 €		100,00 €		
Opat. 1.6	rozvoj spolupráce s partnerskými obcami/mestami; participácia na projektoch cezhraničnej spolupráce		podporené partnerské projekty	2015-2020	5,00 €	5,00 €	5,00 €					
II. Sociálna politika					1 111,00 €	1 009,00 €	125,00 €	884,00 €	50,00 €	52,00 €	0,00 €	0,00 €
Opat. 2.1	2.1.1 Vysporiadanie pozemkov a príprava ostatných inžinierskych sietí pre IBV a chatovú oblasť	2420 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	prípravená plocha pre výstavbu 40 RD a 30 chat	2015-2016	60,00 €	10,00 €	10,00 €		50,00 €			
Opat. 2.2	2.2.1 Tvorba územného plánu obce		rozšírený územný plán	2015-2015	5,00 €	5,00 €	5,00 €					
Opat. 2.3	2.3.1 Vzdelávanie zamestnancov obce		zlepšené odborné znalosti zamestnancov	2015-2020	2,00 €	2,00 €	2,00 €					
	2.3.2 Realizácia kurzov na zvýšenie digitálnej gramotnosti obyvateľov		zlepšená digitálna zručnosť obyvateľov	2015-2020	1,00 €	1,00 €	1,00 €					
Opat. 2.4	2.4.1 Rekonštrukcia Domu smútku a úprava okolia	1272 - Budovy a miesta na vykonávanie náboženských aktivít	zrekonštr. objekt a areál Domu smútku	2018-2018	10,00 €	9,50 €	1,00 €	8,50 €		0,50 €		
	2.4.2 Rekonštrukcia a revitalizácia budovy bývalej školy na polyfunkčný dom	1274 - Ostatné budovy, i.n.	prípravené kancelárske plochy pre obchod, služby a záujmovú činnosť	2019-2019	150,00 €	142,50 €	15,00 €	127,50 €		7,50 €		

	2.4.3 Výstavba domova dôchodcov	1264 - Nemocničné budovy a zdravotnícke zariadenia	20 klientov umiestnených v domove dôchodcov	2019-2020	450,00 €	427,50 €	45,00 €	382,50 €		22,50 €		
	2.4.4 Rekonštrukcia a revitalizácia budovy kultúrneho domu a obecného úradu	1261 - Budovy na kultúrnu a verejnú zábavu	zrekonštr. objekt a areál kult. domu a OcÚ	2018-2018	400,00 €	380,00 €	40,00 €	340,00 €		20,00 €		
Opat. 2.5	podpora kultúrnych podujatí; podpora miestnych kultúrnych telies		podporené súbory a podujatia	2015-2020	3,00 €	3,00 €	3,00 €					
Opat. 2.6	2.6.1 Výstavba detských ihrísk a športovísk	2411 - Športové ihriská	postavené 1 detské a zrekonštruované 1 športové ihrisko	2017-2017	30,00 €	28,50 €	3,00 €	25,50 €		1,50 €		
III. Environmentálna politika					114,00 €	12,95 €	3,60 €	9,35 €	0,50 €	0,55 €	0,00 €	0,00 €
Opat. 3.1	3.1.1 Úprava, regulácia a revitalizácia Frankovského potoka a miestnych potokov	2153 - Melioračné rozvody vody a zariadenia	1 500 m regulovaného toku	2016-2016	100,00 €	95,00 €	10,00 €	85,00 €	5,00 €			
Opat. 3.2	3.2.1 Lokalizácia a likvidácia čiernych skládok, zakúpenie fotopascí		zlikvidovaných 10 čiernych skládok	2015-2020	3,00 €	2,85 €	0,30 €	2,55 €		0,15 €		
Opat. 3.3	3.3.1 Realizácia osvetových aktivít		žiadna tvorba nových čiernych skládok	2015-2020	3,00 €	2,50 €	2,50 €		0,50 €			
Opat. 3.4	3.4.1 Podpora budovania súkromných kompostovísk		zhodnocovanie biologicky rozložiteľného komun. odpadu z domácností	2016-2016	8,00 €	7,60 €	0,80 €	6,80 €		0,40 €		
Celkom					5 897,00 €	5 424,45 €	655,10 €	4 769,35 €	90,50 €	282,05 €	0,00 €	0,00 €

Zdroj: MDVRR 2015, Obecný úrad, vlastné spracovanie

System hodnotenia a zaradovania projektov do financovania

Dôležitým momentom v procese realizácie PHSR bude schvaľovanie financovania jednotlivých projektových zámerov obecným zastupiteľstvom. Pri výbere projektov bude preto nutné prihliadať na ich dôležitosť a význam či už z legislatívneho hľadiska alebo vo vzťahu k rozvoju obce.

Nasledujúca hodnotiacia tabuľka pre výber projektov je upravená pre potreby obce. Najvyššiu prioritu (úroveň dôležitosti) majú projekty, ktorých realizácia vyplýva priamo z legislatívy a projekty, ktoré budú riešiť výrazne naliehavú havarijnú alebo mimoriadnu situáciu. Kategória s vysokou prioritou zahŕňa projekty s oporou vo VZN obce, projekty Miestnej akčnej skupiny, oblastnej organizácie cestovného ruchu, projekty s vydaným právoplatným stavebným povolením (príp. aj projekty s ukončeným procesom verejného obstarávania) a projekty, na ktoré sa dajú získať zdroje z EŠIF a/alebo ich realizácia je zároveň nutná pre rozvoj obce. Kategória so strednou úrovňou dôležitosti obsahuje tie projekty, ktoré majú možnosť byť spolufinancované z európskych štrukturálnych a investičných fondov a/alebo ich realizácia je zároveň vhodná pre rozvoj obce. Kategóriu 4 a 5 predstavujú projekty nachádzajúce sa vo fáze úvah (bez spracovania prvotných analýz, projektovej dokumentácie, stavebného povolenia a pod.).

Formulár 19 (F3): Hodnotiacia tabuľka pre výber projektov

Kategória	Úroveň dôležitosti	Hodnotiace kritérium (podmienky pre zaradenie do úrovne dôležitosti)	Projekt/Aktivita
1	Najvyššia	a) projekty vyplývajúce zo zákona alebo legislatívy EÚ b) projekty riešiace havarijnú alebo mimoriadnu situáciu	1.5.3
2	Vysoká	a) projekty s oporou vo VZN obce b) projekty s právoplatným stavebným povolením c) projekty MAS d) projekty OOCR e) projekty miestnych rozvojových organizácií f) projekty s potenciálom spolufinancovania z EŠIF a z iných zdrojov a/alebo projekty, ktorých realizácia je pre rozvoj obce nutná	1.4.1; 1.4.2; 1.5.1; 1.5.2; 2.1.1; 2.2.1
3	Stredná	projekty s potenciálom spolufinancovania z EŠIF a z iných zdrojov a/alebo projekty, ktorých realizácia je pre rozvoj obce vhodná	1.2.1; 1.3.1; 1.6; 2.3.1; 2.4.1; 2.4.4; 2.5; 2.6.1; 3.1.1; 3.2.1; 3.3.1; 3.4.1
4	Nízka	projekty v štádiu zámerov / úvah	1.1.1; 1.4.3; 1.4.4; 2.4.2; 2.4.3
5	Najnižšia	ostatné	2.3.2

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Záver

Formulár 20 (Z1): Schválenie PHSR

Schválenie PHSR	
Dokument	<p>Názov: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľká Franková na roky 2015 – 2020</p> <p>Štruktúra dokumentu: dokument je štruktúrovaný podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja a podľa Metodiky na vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC, vydanej Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015.</p>
Spracovanie	<p>Forma a obdobie spracovania: spracovanie PHSR vykonala obec v partnerstve s externým odborníkom, ktorý koordinoval proces tvorby dokumentu a zabezpečoval dodržiavanie metodických postupov. Dokument bol spracovaný v mesiacoch máj – júl 2015.</p> <p>Riadiaci tím: riadiaci tím pozostával z 3 členov a v procese spracovania mal 4 pracovné zasadania.</p> <p>Pracovné skupiny: pracovná skupina hospodárska mala 3 členov (počet pracovných zasadnutí 1), pracovná skupina sociálna 3 členov (1 zasadanie) a pracovná skupina environmentálna 3 členov (1 zasadanie).</p> <p>Autor dokumentu: RNDr. Radomír Babiak, PhD.</p> <p>Účasť verejnosti a komunikácia s ňou: verejnosť bola vyzývaná participovať na procese spracovania PHSR prostredníctvom web stránky obce, obecného rozhlasu a osobným podaním, jej názory boli zozbierané formou dotazníkov.</p> <p>Náklady na spracovanie: 550,- eur</p>
Prerokovanie a schválenie	<p>Verejné pripomienkovanie: Dokument bol zverejnený na pripomienkovanie verejnosťou na web stránke obce od 3.6.2015. Verejnosť mohla svoje pripomienky zasielať poštou, doručiť osobne, mailom alebo telefonicky na obecný úrad v termíne do 26.6.2015. V stanovenom termíne neboli z radov verejnosti doručené žiadne pripomienky k dokumentu.</p> <p>Prerokovanie v riadiacom tíme a pracovných skupinách: Dňa 26.6.2015 sa o 17.00 uskutočnilo finálne zasadnutie riadiaceho tímu a pracovných skupín, ktorého cieľom bolo prerokovať a rozhodnúť o pripomienkach z radov verejnosti, príp. zapracovať ďalšie pripomienky členov pracovných skupín. Na uvedenom stretnutí neboli z radov členov pracovných skupín uvedené žiadne pripomienky k dokumentu a keďže žiadne pripomienky neboli ani z radov verejnosti, dokument bol odovzdaný na prerokovanie poslancom obecného zastupiteľstva.</p> <p>Návrh na uznesenie zastupiteľstva: „Obecné zastupiteľstvo schvaľuje Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľká Franková na roky 2015 – 2020“.</p> <p>Prerokovanie v orgánoch samosprávy: Obecné zastupiteľstvo schválilo Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľká Franková na roky 2015 – 2020 na svojom zasadnutí dňa:</p>

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Prílohy

Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PHSR

Riadiaci tím		Pracovná skupina – Sociálna	
Ondrej Krempaský	koordinátor	Peter Krempaský	člen
Katarína Čarnogurská	člen	Milan Krempaský	člen
RNDr. Radomír Babiak, PhD.	člen	RNDr. Radomír Babiak, PhD.	člen
Pracovná skupina - Hospodárska		Pracovná skupina – Environmentálna	
Jozef Písařík	člen	Bc. Helena Čarnogurská	člen
Ján Skrínský	člen	Katarína Čarnogurská	člen
RNDr. Radomír Babiak, PhD.	člen	RNDr. Radomír Babiak, PhD.	člen

Partneri:

PD Goral Veľká Franková

Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR

Akčný plán rozvoja obce Veľká Franková na roky 2008-2013

Babiak, R. (2012): *Prihraničný región a jeho možnosti rozvoja: Empirický príklad Zamaguria*. [Rigorózna práca]. Prešov: Prešovská univerzita, 2012

Budzáková, F. (2007): *Národnostný a konfesionálny vývoj v Zamagurí od konca 18. do začiatku 20. storočia*. [Diplomová práca]. Prešov: Prešovská univerzita, 2007

Halás, M. (2008): *Priestorová polarizácia spoločnosti s detailným pohľadom na periférne regióny Slovenska*. *Sociologický časopis/Czech Sociological Review*, 2008, Vol. 44, No. 2

Komunitný plán obce Veľká Franková

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001

Korec, P. (2005): *Regionálny rozvoj Slovenska v rokoch 1989-2004*. Bratislava: Geografika, 2005. ISBN 80-969338-0-9, 227 s.

MDVRR (2015): *Metodika na vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC*. Bratislava: Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015, 62 s.

Národná stratégia regionálneho rozvoja SR

Operačné programy 2014-2020

Partnerská dohoda 2014-2020

PHSR Prešovského samosprávneho kraja 2008-2015

Povodňová dokumentácia obce Veľká Franková

Program rozvoja vidieka 2014-2020

Stratégia Európa 2020

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Územný plán veľkého územného celku Prešovského kraja – Zmeny a doplnky 2004

VZN obce Veľká Franková o nakladaní s komunálnymi odpadmi a s drobnými stavebnými odpadmi

Weisová, D., Bernátová, M. (2012): *Strategické plánovanie samosprávy*. Žilina: Municipalia, 2012.

Zákon č. 389/1990 Zb. o obecnom zriadení

Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti

Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy

Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja

Záverečný účet obce Veľká Franková za rok 2014

Internetové zdroje:

datacube.statistics.sk	www.orsr.sk
datacube.statistics.sk/SODB/	www.velkafrankova.ocu.sk
statdat.statistics.sk	www7.statistics.sk
www.cdb.sk	www.zrsr.sk
www.farnostvelkafrankova.sk	zsvelkafrankova.edupage.org

Zoznam skratiek použitých v PHSR

AOTP	Aktívne opatrenia trhu práce	OcÚ	Obecný úrad
CDB	Cestná databanka	o. i.	Okrem iného
CLLD	Community-led Local Development (Miestny rozvoj vedený komunitou)	OOCR	Oblasťná organizácia cestovného ruchu
CR	Cestovný ruch	POH	Program odpadového hospodárstva
ČOV	Čistička odpadových vôd	PPA	Pôdohospodárska platobná agentúra
EIB	Európska investičná banka	PPF	Poľnohospodársky pôdny fond
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy	ŠFRB	Štátny fond rozvoja bývania
ha	Hektár	ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
KURS	Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001	ÚPSVaR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
KZAM	Klasifikácia zamestnaní	TTP	Trvalé trávne porasty
MAS	Miestna akčná skupina	UoZ	Uchádzač o zamestnanie
MOK	Maloobjemový kontajner	VÚC	Vyšší územný celok
NPR	Národná prírodná rezervácia		

Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky

Obec si v tomto PHSR naplánovala realizovať viacero projektov/aktivít. Niektoré z naplánovaných projektov/aktivít sú pomerne jednoduché, nevyžadujú si veľké finančné, materiálne ani personálne úsilie. Na druhej strane, iné projekty si zo svojej povahy budú vyžadovať množstvo úsilia, času, schopností a financií. Akčný plán na daný rozpočtový rok predstavuje zhrnutie projektových zámerov obce, ktoré sa plánujú realizovať v roku 2015 a výhľadovo aj v rokoch 2016 a 2017. Zložené projekty/aktivity sú v tomto Akčnom pláne rozpracované formou *Formuláru na prípravu projektov*.

2015

- **1.1.1 Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci**
 - Cieľ projektu/aktivity: Podporovať miestnych podnikateľov
 - Termín realizácie: od 2015 každoročne
 - Predpokladané náklady: 4 000,- eur
- **1.6 Rozvoj spolupráce s partnerskými obcami/mestami; participácia na projektoch cezhraničnej spolupráce**
 - Cieľ projektu/aktivity: Rozvíjať partnerskú spoluprácu
 - Termín realizácie: od 2015 každoročne
 - Predpokladané náklady: 1 000,- eur ročne
- **2.2.1 Zmena územného plánu obce**
 - Cieľ projektu/aktivity: Rozšíriť existujúci územný plán o lokalitu „Vysevní“
 - Termín realizácie: 2015
 - Predpokladané náklady: 5 000,- eur

- **2.3.1 Vzdelávanie zamestnancov obce**
 Cieľ projektu/aktivity: Rozšíriť a skvalitniť odborné znalosti zamestnancov obce
 Termín realizácie: od 2015 každoročne
 Predpokladané náklady: 400,- eur ročne
- **2.3.2 Realizácia kurzov na zvýšenie digitálnej gramotnosti obyvateľov**
 Cieľ projektu/aktivity: Rozšíriť a skvalitniť digitálne znalosti obyvateľov
 Termín realizácie: od 2015 každoročne
 Predpokladané náklady: 200,- eur ročne
- **2.5 Podpora kultúrnych podujatí; podpora miestnych kultúrnych telies**
 Cieľ projektu/aktivity: Podporovať kultúrny život v obci
 Termín realizácie: od 2015 každoročne
 Predpokladané náklady: 500,- eur ročne
- **3.2.1 Lokalizácia a likvidácia čiernych skládok, zakúpenie fotopascí**
 Cieľ projektu/aktivity: Zlikvidovať čierne skládky v katastri obce
 Termín realizácie: od 2015 každoročne
 Predpokladané náklady: 500,- eur ročne
- **3.3.1 Realizácia osvetových aktivít**
 Cieľ projektu/aktivity: Zlepšiť environmentálne povedomie obyvateľov, budovať u mladých ľudí pozitívny vzťah k prírode
 Termín realizácie: od 2015 každoročne
 Predpokladané náklady: 500,- eur ročne

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	1.5.2 Zásobovanie pitnou vodou
Cieľ projektu	Vybudovať v obci verejný vodovod
Termín	2015 – 2016
Garant	Obec Veľká Franková
Spolupráca (partneri)	Podtatranská vodárenská spoločnosť, a.s.
Predpokladané náklady	1 300 000,- eur
Zdroje financovania	Kombinácia súkromných a verejných zdrojov
Výstupy	Vybudovaný verejný vodovod
Užívatelia	Všetci obyvatelia obce a chatári
Indikátory monitoringu	Obyvatelia obce pripojení na verejný vodovod

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	2.1.1 Vysporiadanie pozemkov a príprava ostatných inžinierskych sietí pre IBV a chatovú oblasť
Cieľ projektu	Vysporiadať pozemky a vybudovať NN sieť pre rozvoj IBV
Termín	2015-2016
Garant	Obec Veľká Franková
Spolupráca (partneri)	Východoslovenská distribučná, a.s.
Predpokladané náklady	60 000,- eur
Zdroje financovania	Kombinácia súkromných a verejných zdrojov
Výstupy	Vybudované prípojky NN siete
Užívatelia	Budúci obyvatelia lokality
Indikátory monitoringu	Vybudované prípojky NN siete

2016

- **1.3.1 Tvorba strategickej koncepcie rozvoja CR**

Cieľ projektu/aktivity: vypracovať koncepciu rozvoja CR v obci Veľká Franková
 Termín realizácie: 2016
 Predpokladané náklady: 2 000,- eur

- **3.4.1 Podpora budovania súkromných kompostovísk**

Cieľ projektu/aktivity: Zlepšiť zhodnocovanie biologicky rozložiteľného v obci a znížiť náklady samosprávy na nakladanie s komunálnym odpadom
 Termín realizácie: 2016
 Predpokladané náklady: 8 000,- eur

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	1.2.1 Výstavba informačno-propagačnej a drobnej infraštruktúry CR
Cieľ projektu	Skvalitniť infraštruktúru cestovného ruchu
Termín	2016
Garant	Obec Veľká Franková
Spolupráca (partneri)	Fundacja rozwoju regionu Jeziora Czorszyńskiego
Predpokladané náklady	50 000,- eur
Zdroje financovania	Program cezhraničnej spolupráce PL-SK
Výstupy	Vybudované informačné a smerové tabule, náučný chodník, turisticko-informačné centrum, vyhliadkové veže a vylepšená web stránka obce
Užívatelia	Obyvatelia prihraničných obcí, turisti
Indikátory monitoringu	Nárast počtu turistov a užívateľov cyklochodníka

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	1.4.1 Dostavba cykloturistického chodníka Veľká Franková - Kacwin
Cieľ projektu	Dobudovať cykloturistický chodník do obce Kacwin
Termín	2016
Garant	Obec Veľká Franková
Spolupráca (partneri)	Fundacja rozwoju regionu Jeziora Czorszyńskiego
Predpokladané náklady	195 000,- eur
Zdroje financovania	Program cezhraničnej spolupráce PL-SK
Výstupy	Dobudovaný cyklochodník, cyklorampy, odpočívadlá, mosty
Užívatelia	Obyvatelia prihraničných obcí, turisti
Indikátory monitoringu	Nárast počtu turistov a užívateľov cyklochodníka

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	3.1.1 Úprava, regulácia a revitalizácia Frankovského potoka a miestnych potokov
Cieľ projektu	Regulovať Frankovský potok, zvýšiť bezpečnosť obyvateľov vybudovaním protipovodňových opatrení
Termín	2016
Garant	Obec Veľká Franková, Slovenský vodohospodársky podnik, š.p.
Spolupráca (partneri)	Slovenský vodohospodársky podnik, š.p.
Predpokladané náklady	100 000,- eur
Zdroje financovania	Program rozvoja vidieka 2014 – 2020, Slovenský vodohospodársky podnik
Výstupy	Regulovaný Frankovský potok, vybudované protipovodňové hrádzky

Užívatelia	Obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	Zníženie prípadných povodňových škôd a ochrana majetku

2017

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	1.5.1 Výstavba verejného osvetlenia v lokalite „Vysevši“ a vybudovanie bezdrôtového rozhlasu
Cieľ projektu	vybudovať verejné osvetlenie v lokalite „Vysevši“ a zrekonštruovať rozhlas v obci
Termín	2017
Garant	Obec Veľká Franková
Spolupráca (partneri)	
Predpokladané náklady	100 000,- eur
Zdroje financovania	Program rozvoja vidieka 2014 – 2020
Výstupy	Pripravené verejné osvetlenie pre rozvoj IBV
Užívatelia	Budúci obyvatelia lokality
Indikátory monitoringu	Vybudované verejné osvetlenie

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	2.6.1 Výstavba detských ihrísk a športovísk
Cieľ projektu	Vybudovať detské ihrisko a zrekonštruovať mieste futbalové ihrisko
Termín	2017
Garant	Obec Veľká Franková
Spolupráca (partneri)	Slovenský futbalový zväz, Nadácia Slovenskej sporiteľne
Predpokladané náklady	30 000,- eur
Zdroje financovania	Slovenský futbalový zväz, Nadácia Slovenskej sporiteľne, Program rozvoja vidieka 2014 – 2020
Výstupy	Vybudované detské ihrisko, zrekonštruované šatne, striedačky, zábradlie
Užívatelia	Obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	Nárast spokojnosti obyvateľov s možnosťami trávenia voľného času s deťmi a športového využitia

Dohoda o partnerstve

Formulár 21 (Ú5): Dohoda o partnerstve

Názov	Dohoda o partnerstve pri príprave a realizácii PHSR obce Veľká Franková
Obdobie platnosti	2015 – 2020
Predmet dohody	<ul style="list-style-type: none"> - spolupráca pri tvorbe PHSR - pomoc pri údržbe miestnych komunikácií - spolupráca pri realizácii spoločenských aktivít v obci
Účastníci dohody	Obec Veľká Franková PD Goral Veľká Franková
Podporované aktivity	<ul style="list-style-type: none"> - tvorba PHSR - čistenie a údržba miestnych komunikácií - finančná, materiálna a personálna (podľa potreby) podpora kultúrnych a športových aktivít v obci

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Zoznam tabuliek, grafov a formulárov

Tabuľka 1: Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov	11
Tabuľka 2: Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát.....	11
Tabuľka 3: Frekvencia zberu odpadov.....	14
Tabuľka 4: Základné charakteristiky stavu a pohybu obyvateľstva.....	14
Tabuľka 5: Vybrané parametre vekovej štruktúry obyvateľstva obce Veľká Franková.....	18
Tabuľka 6: Obyvateľstvo podľa ekonomickej aktivity	19
Tabuľka 7: Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa dochádzky do zamestnania a odvetvia ekonomickej činnosti.....	20
Tabuľka 8: Obyvateľstvo podľa počítačových znalostí	21
Tabuľka 9: Vývoj nezamestnanosti v obci	22
Tabuľka 10: Štruktúra UoZ podľa veku k 31.3.2015	22
Tabuľka 11: Štruktúra UoZ podľa KZAM k 31.3.2015	24
Tabuľka 12: Byty podľa formy vlastníctva a systému dodávky vody.....	24
Tabuľka 13: Byty podľa obytných miestností	25
Tabuľka 14: Byty podľa obdobia výstavby.....	25
Tabuľka 15: Vybavenie technickou infraštruktúrou	26
Tabuľka 16: Základné parametre zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry (2015)	27
Tabuľka 17: Školské zariadenia v obci	27
Tabuľka 18: Infraštruktúra kultúry a športu	28
Tabuľka 19: Spádovosť obce k vybraným poskytovateľom administratívno-správných služieb.....	28
Tabuľka 20: Subjekty podľa právnej formy v obci Veľká Franková	29
Tabuľka 21: Štruktúra pôdneho fondu (k 31.12.2014; v ha)	30
Tabuľka 22: Ubytovacie a stravovacie zariadenia v obci	32
Tabuľka 23: Bilancia aktív a pasív k 31.12.2014 (eur)	34
Tabuľka 24: Štruktúra príjmov obce v roku 2014.....	34
Tabuľka 25: Úspešnosť plnenia rozvojových aktivít zadefinovaných v predchádzajúcom PHSR	38
 Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov v obci Veľká Franková	15
Graf 2: Prirodzený pohyb obyvateľstva v rokoch 2005-2014.....	16
Graf 3: Migračný pohyb obyvateľstva v rokoch 2005-2014	17
Graf 4: Celkový pohyb obyvateľstva v rokoch 2005-2014.....	17
Graf 5: Veková štruktúra obyvateľstva v roku 2011.....	18
Graf 6: Štruktúra obyvateľstva podľa najvyššieho ukončeného vzdelania	19
Graf 7: Štruktúra UoZ podľa vzdelania k 31.3.2015	23
Graf 8: Štruktúra UoZ podľa doby evidencie k 31.3.2015	23
 Formulár 1 (Ú1): Zámer spracovania PHSR	6
Formulár 2 (Ú2): Harmonogram spracovania PHSR.....	8
Formulár 3 (Ú3): Metódy zapojenia verejnosti do prípravy PHSR	8
Formulár 4 (Ú8): Štruktúra dokumentu	8
Formulár 5 (A3): Plánovací formulár prieskumu	35
Formulár 6 (Ú6): Ex - post hodnotenie predchádzajúceho PHSR.....	39
Formulár 7 (A7): Ex - ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií	42
Formulár 8 (A8): STEEP analýza.....	48

Formulár 9 (A10): SWOT analýza.....	48
Formulár 10 (S1): Hierarchia rozvojových cieľov.....	54
Formulár 11 (P1): Prehľad opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí	57
Formulár 12 (P2): Zoznam ukazovateľov cieľov/prioritných oblastí PHSR.....	60
Formulár 13 (P3): Súhrnný prehľad projektových zámerov obce	63
Formulár 14 (R1): Akčný plán	68
Formulár 15 (R5): Plán hodnotenia a monitorovania	71
Formulár 16 (F1): Indikatívny rozpočet - sumarizácia	73
Formulár 17 (F5): Model viaczdrojového financovania – intervenčná matica.....	74
Formulár 18 (F2): Finančný rámec pre realizáciu PHSR.....	75
Formulár 19 (F3): Hodnotiaca tabuľka pre výber projektov	78
Formulár 20 (Z1): Schválenie PHSR	79
Formulár 21 (Ú5): Dohoda o partnerstve	85